Täiskasvanute
hingamispäevakooli õppetükid

aprill • mai • juuni 2021

TÕOTUS:
Jumala igavene leping

Originaali pealkiri:
The Promise. God´s everlasting covenant
Gerhard F. Hasel

© Seitsmenda Päeva Adventistide Peakonverents. Kõik õigused kaitstud.

Ühtki osa Täiskasvanute hingamispäevakooli õppetükist ei või üksikisik ega üksus toimetada, ümber teha, muuta, kohandada, tõlkida, paljundada või kirjastada ilma SPA Peakonverentsi eelneva kirjaliku loata. SPA PK volitab divisjonide ametnikke korraldama Täiskasvanute hingamispäevakooli õppetükkide tõlkimist vastavate juhtnööride kohaselt. Tõlgete ja nende publikatsioonide autoriõigus jääb Peakonverentsile. „Seitsmenda päeva adventistid" ja „adventistid" ning leegiga logo on SPA PK registreeritud kaubamärgid ja neid ei või kasutada ilma Peakonverentsi eelneva loata.

Täiskasvanute hingamispäevakooli õppetükid valmistab ette Seitsmenda Päeva Adventistide Peakonverentsi alluvuses olev täiskasvanute hingamispäevakooli õppetükkide osakond. Õppetükkide ettevalmistamist suunab otseselt hingamispäevakooli väljaannete nõukogu, mis on hingamispäevakooli õppetükkide kirjastaja – Peakonverentsi Administratiivkomitee (ADCOM) – alakomitee. Trükitud õppetükid kajastavad ülemaailmse hindamiskomitee poolset osa ja hingamispäevakooli kirjastusnõukogu heakskiitu ega esinda seega ainuliselt või tingimata autori(te) kavatsust.

Tõlge: AKEL 2021

Tõlkija: Mall Kaaver

Toimetaja: Ly Kaasik

Küljendus: Kaile Tuvi

Kaaned: Justinen Greative Group

Trükitud Euroopa Liidus

Leping

1588. aastal vaatas üks Inglise noorik (seitsmendat kuud lapseootel) merele ja nägi Hispaania Armaadat, 130 raskerelvastuses laeva, mis kavatsesid saare vallutada. Nähtu ehmatas teda niivõrd, et tal algas enneaegne sünnitus, ämmaemandaks *hirm*.

Tegelikult oli hirm vägagi iseloomulik tema lapsele, Thomas Hobbesile, kellest sai Euroopa üks suurim poliitteoreetik. Hobbes elas ajal, mil Inglismaad lõhestasid kodusõda ja lõputu usuline vägivald, niisiis kirjutas ta, et ilma tugeva, kõikehõlmava valitsuseta on inimkond pidevas hirmuolukorras – hirm julgeoleku pärast, hirm vallutamise ees ja kõige enam hirm surma ees. Tema sõnastuse kohaselt on inimeste elu „kõikide sõda kõigi vastu" ja ta hoiatas, et juhul, kui midagi põhjalikku ette ei võeta, pole inimese elu midagi muud kui „ühe inimese kaardiladumismäng, pasjanss – armetu, vilets ja lühike."

Mis oli lahendus? Hobbes ütles, et on ainult üks lahendus: rahvas peab allutama end ühele võimule, mis taandab kogu nende tahte üheks tahteks ja saab nende üle täieliku voli. Sellisel võimul, sellisel suveräänil – olgu selleks üks inimene või inimeste kogu – on küll rahva üle absoluutne ülemvõim, kuid see lõpetab kohutava olukorra, mis muudab elu nii hirmutavaks ja ebakindlaks. Teisisõnu, inimesed vahetavad kõik oma õigused rahu ja julgeoleku vastu. Sellist võimuvahetust – rahva võimu asemel võimu koondamist suverääni kätte – nimetas Hobbes „lepinguks" (ühiskondlikuks leppeks).

Kuid „lepingule" kui sellisele ei andnud nime Hobbes. Sootuks mitte, tuhandeid aastaid varem tegi Jumal Iisraeliga lepingu, leppe, mille juured ulatusid ajas tegelikult veel kaugemale tagasi. Erinevalt Hobbesi lepingust, mille algatas ja kuulutas välja rahvas, algatas ja kuulutas selle lepingu välja tõeline Suveräänn, taeva ja maa Looja. Erinevalt Hobbesi lepingu ajendiks olevast hirmust oli Jumala lepingu ajendiks armastus, Tema armastus langenud inimsoo vastu, armastus, mis viis Ta ristile.

Niisiis armastame Jumalat sellepärast, mida Kristus meie heaks on teinud, ning sarnaselt Hobbesi lepinguga, mispuhul tuli üksikisikutel end allutada ühele piiramatu võimu kandjale, loovutame meiegi oma patused eluviisid, oma hirmud, oma keerduläinud arusaamad õigest ja valest. Me ei tee nii sellepärast, et midagi vastu saada, vaid sellepärast, et meile on juba antud parim, mida Suveräänn anda saab – Jeesus Kristus ja lunastus, mis on üksnes Temas.

Kuidas see kõik toimib? See on justkui lihtne vahetus: Kristus võtab meie patud ja annab meile Tema õiguse, et Tema tõttu lugeda meid nii õigeks, nagu on Jumal. Sel juhul ei seostata meid enam patuga; see ei lahuta meid enam Temast. Mõrvareid, abielurikkujaid, fanaatikuid, petiseid, vargaid ja isegi verepilastajaid saab kõiki näha nii õigetena nagu Jumal. Sellise imelise anni, sellise õigeks arvamise saavad inimesed usus, üksnes usu läbi. Siit tuleb väljend „õigus usu läbi".

Kuid sellega lugu ei lõppe. Mõrvarid, abielurikkujad, fanaatikud, petised, vargad ja isegi verepilastajad saavad Jeesuse kaudu asuda Jumalaga suhtlema, sest Jeesuse veri toob küll andestuse, kuid ka puhastamise, paranemise ja uuendamise. Kristuse kaudu sünnime uuesti ning selle kogemuse abil kirjutab Jumal oma püha käsu meie südame lihastele lauakestele. Nõnda ei tee mõrvarid, abielurikkujad, fanaatikud, petised, vargad ja verepilastajad enam seda, mida nad varem tegid. Sisemise seaduse järgi kujuneb ümber kogu uskliku elu. Need inimesed igatsevad välja kujundada kõike, mida Jumal neisse on pannud, ning see soov on käsikäes tõotusega jumalikust jõust. Jumalaga lepingusuhtes elamine seda sisuliselt tähendabki.

Käesoleval veerandaastal vaatleme üksipulgi, milline on Jumala leping, mida see leping pakub ja mida ka nõuab. Kuigi selle õppetüki mõtted pärinevad mitmest allikast, toetuvad need tugevalt dr Gerhard Haseli viimaste eluaastate tööle, kelle arusaamine Jumala Sõnast (kus need lepingutõotused avalduvad) julgustab, annab lootust ja mõistmist teada saada midagi sellist, mida Hobbes vististi kunagi ei saanud: „Armastuses ei ole kartust, vaid täiuslik armastus ajab kartuse välja“ (1Jh 4:18).

Gerhard F. Hasel (Ph.D. Vanderbilti ülikoolist) oli Andrewsi ülikooli juures asuva SPA Teoloogilise Seminari Vana Testamendi ja piibelliku teoloogia John Nevins Andrewsi õppetooli professor. Aastail 1981–1988 töötas ta seminari dekaanina ning 27 aastat Th.D./Ph.D. programmide juhina.

Mis juhtus?

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: *Ps 100:3; Ap 17:26; 1Ms 2:7, 18–25; 1Ms 1:28, 29; 1Ms 3:15.*

Juhtsalm: ***„Ja Jumal ütles: „Tehkem inimesed oma näo järgi, meie sarnaseks…“ Ja Jumal lõi inimese oma näo järgi, Jumala näo järgi lõi ta tema, ta lõi tema meheks ja naiseks“ (1Ms 1:26, 27).***

Inimese loomise kohta Piiblisse kirjapandu on täis lootust, õnne ja täiuslikkust. Iga loomispäeva lõpul kuulutas Jumal, et tehtu oli „hea“. Kahtlemata ei kuulunud sellesse taifuunid, maavärinad, nälg ega haigused.

Mis juhtus?

Kuuenda loomispäeva lõpul kuulutas Jumal, et tehtu oli „väga hea“. Seda sellepärast, et Issand lõi olevused Tema näo järgi: inimesed. Midagi sellist ei olnud Ta loomisloo põhjal kellegi teisega teinud. Loomulikult olid need olevused igati täiuslikud; nad pidid olema. Olid nad ju loodud Jumala näo järgi. Seega on selge, et nende hulgas ei olnud mõrvareid, röövleid, vargaid, kelme ega alatuid. Mis juhtus?

Käesoleva nädala õppetükk heidab pilgu Jumala loodule ja sellele, mis täiusliku looduga juhtus. Lõpuks puudutatakse põgusalt veerandaasta teemat: mida teeb Jumal selleks, et kõik jälle korda saaks.

Pilk nädalale: Mida õpetab Piibel alguse kohta? Mismoodi tahtis Jumal inimkonnaga suhelda? Mis oli hea ja kurja tundmise puu eesmärk? Milline lootus anti Aadamale ja Eevale kohe pärast pattulangemist?

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 3. aprilliks.

Pühapäev, 28. märts

Kuni alla välja on kilpkonnad…

„Alguses lõi Jumal taeva ja maa“ (1Ms 1:1)

Üks lektor oli just rääkinud päikese ümber tiirlevate planeetide orbiitidest ning päikese ringlemisest galaktika keskme ümber, kui keegi mustades tennistes vana daam püsti tõusis ja ütles, et Maa on kilpkonna seljas lebav lame ketas. Teadlane küsis lõbustatult, millel see kilpkonn istub, ning naine vastas, et teise kilpkonna seljas. „Proua,“ naljatas teadlane edasi, „millel siis see kilpkonn istub?“ Naine vastas: „Järgmisel kilpkonnal.“ Aga enne, kui teadlane jõudis küsida, millel too kilpkonn istub, viibutas naine tema poole sõrme ja nähvas: „Ära näe vaeva, pojake, kuni alla välja on kilpkonnad.“

Ükskõik kui armas see lugu ka on, puudutab see inimese olemasolu kõige tähtsamat teemat – universumi olemust. Missugune on maailm, millest me end oma valikuta leiame. Miks me siin oleme? Kuidas siia saime? Ja kuhu me kõik lõpuks suundume?

Need on pea- ja põhiküsimused, mida inimene küsida saab, sest meie arusaam sellest, kes me oleme ja kuidas me siia saime, mõjutab meie arusaamist sellest, kuidas me elame ja kuidas siin olles käitume.

Otsi üles järgmised salmid: 1Ms 1:1; Ps 100:3, Js 40:28; Ap 17:26; Ef 3:9; Hb 1:2, 10. Kuidas vastab igaüks neist omal moel eeltoodud küsimustele? Mis on neis kõigis ühine mõte?

1Ms 1:1 (või ka teiste kirjakohtade) juures on huvipakkuv tõsiasi see, et Issand ei püüa tõestada Loojaks olemist. Selle tõsiasja esile toomisel ei kasutata täpsustavaid põhjendusi. Küll aga öeldakse seda lihtsalt ja selgelt, üritamata õigustada, selgitada või tõestada. Me kas võtame selle usus vastu või ei võta. Tegelikult on usk *ainus tee*, kuidas seda vastu võtta saab, ja nii ühel lihtsal põhjusel: keegi meist ei ole loomist ise pealt näinud. Tõepoolest on täiesti võimatu olla enda loomise juures. Isegi sekularistidel, ükskõik millist muud elu tekkimise vaadet nad toetavad, tuleb oma seisukohta pidada usuküsimuseks samal põhjusel nagu meil, kreatsionistidel: keegi meist ei näinud seda sündmust pealt.

Samas, ehkki Jumal on palunud meil uskuda Teda kui Loojat, ei palu Ta meil uskuda ilma häid põhjendusi esitamata. Tajudes, et peaaegu kõiges, mida usume, on vaja teatud määral usku, kirjuta üles põhjused, miks on mõtet uskuda, et oleme siin Looja kindla kavatsuse pärast, vastupidi uskumusele, et oleme alguse saanud puhtjuhuslikult.

Esmaspäev, 29. märts

Looja näo järgi (1Ms 1:27)

Piibel teatab, et Jumal lõi inimkonna – mehe ja naise – „oma näo järgi“ (1Ms 1:27). Selle arusaama alusel vasta järgmistele küsimustele:

1. Mida tähendab, et Jumal lõi meid enda näo järgi? Milles me „Tema näo järgi“ oleme?

2. Kas Issand tegi (Moosese esimese raamatu sõnade põhjal) kedagi teist peale inimkonna veel „oma näo järgi“? Kui mitte, siis mida räägib see meie ainulaadsest seisusest? Millise õppetunni sellisest vastandusest ammutame?

3. Mida leiame inimkonna loomisaruandest, mis veel aitab eristada inimsugu kogu Issanda muust loomingust? Vaata 1Ms 2:7, 18–25.

Kuigi meil tuleb Jumalast rääkida inimlike sõnadega, ei tohi me unustada, et Ta on vaimne olevus (Jh 4:24), kellele kuuluvad jumalikud omadused. Saame öelda vaid seda, et oma füüsilises, vaimses ja vaimulikus loomuses peegeldame mingil moel oma jumalikku Loojat, aga, vähemalt meie jaoks, jääb Tema puhul palju ikkagi varjatuks. Küll aga rõhutab Piibel meie mõistuse vaimseid ja vaimulikke külgi. Neid külgi saame arendada ja täiustada. Inimmõistuse ainulaadsus teeb võimalikuks Jumalaga lähedaselt suhelda; Jumala ülejäänud maapealse kätetöö jaoks on see võimatu.

Pööra tähelepanu ka ebaharilikule viisile, kuidas Jumal naise tegi. Nii mees kui ka naine jagavad uskumatut eesõigust olla tehtud Jumala näo järgi. Nende loomisel ei vihja miski ühe alaväärsusele teise suhtes. Jumal ise tegi mõlemad samast materjalist. Jumal tegi algusest peale mõlemad võrdseks ja seadis mõlemad erilisse suhtesse Temaga. Mõlemal oli sama võimalus arendada neile Jumalast antud iseloomu sel viisil, et see austaks Teda.

Jumal andis Aadamale kaaslase. Ta valmistas mehele „abi, kes talle kohane oli“; olevuse, kes sobis just temale seltsiliseks ning oli üks temaga armastuses ja osavõtlikkuses. Jumal lõi Eeva Aadamast võetud küljeluust, mis tähendas, et naine ei kontrollinud teda nagu pea, kuid polnud ka tema jalge alla tallamiseks; naine seisis mehe kõrval võrdsena, mehe poolt armastatuna ja kaitstuna. (Vaata Ellen G. White, „Patriarhid ja prohvetid“, lk 46.)

Teisipäev, 30. märts

Jumal ja inimkond koos (1Ms 1:28, 29)

Pööra tähelepanu esimestele sõnadele, mida Jumal inimkonnale lausus, vähemalt Pühakirjas esimesena lausututele. Ta rõhutab inimsoo võimet paljuneda, tuua esile rohkem omasuguseid. Ta suunab nende tähelepanu ka elusolenditele ja maale ning käsib neil maa täita, alistada ja selle üle valitseda. Samuti suunab Ta nende tähelepanu taimedele, mis on neile söögiks. Kokkuvõtlikult: Piiblis kirjapandu põhjal räägivad Jumala esimesed sõnad mehele ja naisele eelkõige nende vahekorrast ja suhtlusest füüsilise maailmaga.

Mida räägib 1Ms 1:28, 29 meile sellest, kuidas Jumal näeb materiaalset maailma? Kas see annab mõista, et materiaalseis asjus ja neist rõõmu tundmises on midagi halba? Mida õpime inimkonna ajaloo esimestest vaatustest, mis aitab meil Jumala loominguga õiget suhet hoida?

Nende sõnadega astub Jumal ka esimesed sammud inimkonnaga suhtlemise suunas. Ta räägib nendega, annab neile korraldused, ütleb, mida teha. Neis sõnades on ju varjul vastutus. Jumal palus neil valitseda Tema loodud imelise kätetöö üle.

1Ms 1:28 ütleb, et Jumal õnnistas Aadamat ja Eevat. Mida see tähendab? Millisele suhtele nende ja Looja vahel see viitab?

Jumal kõnetas Aadamat ja Eevat arukate olevustena, kes suudavad vastata Tema headusele, sõlmivad sõpruse ja on Temaga osaduses. Loodud lastena sõltusid Aadam ja Eeva oma Isa, Looja, õnnistustest ja hoolest. Ta varustas neid kõigega, mida nad vajasid. Nad ei teinud midagi, millega Tema antut väärida. Nad lihtsalt võtsid vastu selle, mida nad polnud välja teeninud.

Kui loeme mehe ja naise loomisest, näeme enne pattulangemist üksikasju sellest, millist suhet tahab Jumal meiega praegu, pärast pattulangemist. Vaata tänaõpitu üle ja leia, millised paralleelid aitavad sul mõista, kuidas suhtuda Temasse meie pattulangenud maailmas.

Kolmapäev, 31. aprill

Puu juures

„Ja Issand Jumal keelas inimest ja ütles: „Kõigist aia puudest sa võid küll süüa, aga hea ja kurja tundmise puust sa ei tohi süüa, sest päeval, mil sa sellest sööd, pead sa surma surema!“ (1Ms 2:16, 17).

See proovilepanek andis Aadamale ja Eevale võimaluse kasutada oma vaba tahet. Ühtlasi kutsus see neid üles Loojaga suhtlemisel vastama kas jaatavalt või eitavalt. Samas näitas see, et Jumal tegi nad vabadeks, põhimõtetega olevusteks. Eks ole, kui nad poleks saanud olla sõnakuulmatud, siis poleks Jumal üldse pidanud vaeva nägema nende hoiatamisega sõnakuulmatuse eest?

„Kõik selles peatükis eelnenu sillutab teed haripunktile [1Ms 2:16, 17]. Inimsoo tuleviku valgusvihk koondub sellele ainsale keelule. Inimese pead ei pea segi ajama probleemide paljusus. Meeles peab pidama vaid üht jumalikku korraldust. Ainult *ühe* ettekirjutuse andmine annab märku Jahve halastusest. Pealegi esitab Ta selle ühe korralduse avara loa taustal: „…kõigist aia puudest sa võid küll süüa“, ja näitab nii, et see korraldus pole ränk.“ – H. C. Leupold, „Exposition of Genesis“ (Moosese esimese raamatu seletus; Columbus, OH: Wartburg Press, 1942), 1. kd, lk 127.

Aadamale ja Eevale esitatud üleskutsega kuuletuda ütles Jumal: Mina olen teie Looja ja mina olen teid teinud oma näo järgi. Mina hoian teie elu, sest minu tõttu te elate ja liigute ja olete olemas. Olen teie heaoluks ja õnneks kõik juba teinud (toit, kodu, inimlik selts) ning olen pannud teid selle maailma valitsejaiks minu käsu all. Kui olete valmis sellist suhet minuga kinnitama sellepärast, et ma armastan teid, siis olen ma teie Jumal ja teie olete minu lapsed. Te saate oma suhtumist ja selles peituvat usaldust kinnitada lihtsalt sellele erikorraldusele kuuletumisega.

Lõpuks ju saab meie suhe Jumalaga olla tõhus ja püsiv ainult siis, kui võtame vabatahtlikult omaks Tema tahte. Tema tahte kõrvale lükkamine väljendab olemuslikult Temast mitte sõltuda tahtmist. See laseb mõista, et enda meelest me Teda ei vaja. See on valik, mille tagajärg on kurja tundmine, ning kuri viib võõrandumiseni, üksinduseni, lootuste nurjumiseni ja surmani.

Jumal pani proovile Aadama ja Eeva usalduse ja usu. Kas nad jäävad ustavaks oma Loojale, kes oli andnud neile kõik vajaliku nautimisväärses maailmas, või lähevad nad Tema tahtest eraldudes oma teed? On neil Temasse piisavalt usku, et võtta Teda Tema sõnast? Hea ja kurja tundmise puuga pandi proovile nende usaldus ja usk. Mismoodi seisame iga päev silmitsi sarnase proovilepanekuga? Kuidas on Jumala käsu otstarve sama, mis 1Ms 2:16, 17 antud käsul?

Neljapäev, 1. aprill

Suhte purustamine

Kaldume uskuma tuttavaid inimesi ja vaistlikult umbusaldama tundmatuid. Eeva võinuks loomusunnil umbusaldada Saatanat. Liiati pidanuks iga otserünnak Jumala suunas panema ta Jumalat kaitsma. Millised sammud astus Saatan selleks, et Eeva loomulik kaitse maha võtta? (1Ms 3:1–6).

„Kuigi Eeva üleastumine oli kahetsusväärne ja inimpere jaoks tulvil kõikvõimalikku häda, ei kiskunud tema valik kogu inimsugu tingimata samasse karistusse. Mitte niivõrd Eeva tegu, kuivõrd Aadama kaalutletud valik, mis langetati täie arusaamise juures Jumala korraldusest, tegi patust ja surmast inimkonna paratamatu osa. Eeva langes pettuse ohvriks, Aadam mitte." – „Piibli kommentaarid, SPA poolt välja antud", 1. kd, lk 231.

Sellise jultunud üleastumise ja Jumala korralduse eiramise tõttu on nüüd Jumala ja inimkonna vaheline suhe purunenud. Avatud suhtlemise asemele Jumalaga tuli põgenemine Tema lähedusest (1Ms 3:8–10). Sõpruse ja ühtsuse asemele tuli võõrandumine ja lahuselu. Ilmus patt ja järgnesid kõik selle inetud tagajärjed. Kui midagi poleks ette võetud, oleks inimkond igaveseks kokku varisenud.

Millised lootuse ja lubaduse sõnad ütles selle tragöödia keskel Jumal? (Vaata 1Ms 3:15.)

Jumala üllatavad, prohvetlikku lootust täis sõnad kuulutavad ette Jumalast määratud vaenu mao ja naise vahel, naise järglaste ja mao järglaste vahel. Haripunktis on naise seemne esindusliku Järglase võidukas ilmumine, kes annab surmahoobi Saatana pähe, samas kui Saatan suudab ainult Messia kanda salvata.

Oma äärmises abituses tuli Aadamal ja Eeval ammutada sellest Messiat tõotavast ütlusest lootust; lootust, mis muutis nende elu, sest selle lootuse andis ja tagas Jumal. Tõotus Messiast ja lõplikust võidust, ükskõik kui ähmaselt seda tollal väljendati, kergendas süngust, millega patustamine nad kattis.

Loe 1Ms 3:9, kui Jumal küsis Aadamalt ja Eevalt: „Kus te olete?" Loomulikult teadis Jumal, kus nad olid. Tema sõnad ei olnud etteheide, vaid tõmbasid süüst vaevatud inimkonna tagasi Tema juurde. Lühidalt, Jumala esimestes sõnades pattulangenud inimesele oli lootus saada Jumalalt armu ja halastust. Mismoodi näeme nüüdki, et Jumal püüab meid Tema armu ja halastuse juurde kutsuda?

Reede, 2. aprill

Toetav mõte: Piiblitekstid voolavad üle kutsetest patustele ja tagasilangejatele. Võrdle Ps 95:7, 8; Js 55:1, 2, 6, 7; Lk 15:3–7; Lk 19:10. Milliseid kirjakohti veel leiad?

Loe Ellen G. White'i raamatust „Patriarhid ja prohvetid" peatükke „Loomine", lk 44–51; „Kiusatus ja pattulangemine", lk 52–62, ning „Lunastusplaan", lk 63–70.

„Need kolm Jumala lausutud sõna – „Kus sa oled?" – olid minu meelest evangeelne jutlus, kui need tungisid tihniku tihedaimasse ossa ja kandusid põgenejate kumisevatesse kõrvadesse. Teie Jumal ei taha teid kaotada; Ta tuleb ise teid otsima, nagu Ta peagi mõtleb tulla Tema Poja isikus – vähe sellest, et otsima, vaid ka päästma kaotsiläinut." – Charles Haddon Spurgeon, „The Treasury of the Bible" (Grand Rapids, MI: Zondervan Publishing House, 1962), Vana Testament, 1. kd, lk 11.

Küsimused aruteluks:

1. Kuna inimkonda otsib selline lahke ja hooliv Jumal, siis kuidas Isa ja Jeesuse Kristuse seesugusele armastusväljendusele just praegu vastata? Missugust vastust Issand ootab?

2. Kõrvuta piibellikku pilti Jumala loomistöös kõrgel kohal oleva inimkonna langemisest ja lunastamise vajadusest arenemisõpetuse teooriaga. Kumb pakub rohkem lootust ja miks?

3. Kui elutähtsad on inimese õnne jaoks armastavad suhted? Miks on selliste suhete jaoks vaja olla heas ühenduses Jumalaga? Arutlege tervete inimsuhete mõju üle lapsevanema ja lapse, sõprade, abielumehe ja -naise, tööandja ja töövõtja jne vahelistes suhetes.

Kokkuvõte: Jumal lõi meid oma näo järgi nii, et Tema ja meie vahel oleks armastav side. Kuigi sissetunginud patt algse sideme purustas, püüab Jumal selle lunastusplaani kaudu taastada. Sõltuvate olevustena saab elu tõelise mõtte ja selguse alles siis, kui astume ühendusse oma Loojaga.

Esimene kurt teoloogiaõpilane

Loo on kirja pannud Jose Rodrigo Martinez Patron.

Minu ema, kes oli seitsmenda päeva adventist, märkas meie kodus Meridas (Mehhikos), et imikueas ei reageerinud ma häälele. Ta nimetas mu nime, aga mina ei pannud tähele.

Kui olin umbes 2aastane, otsis ema abi. Ta saatis mu erivajadustega laste kooli, kus mulle õpetati viipekeelt ja kõnelemist. Mu õpetaja õpetas tähtede ja sõnade kõla. Panin oma käe ta kurgule, kui ta rääkis, ja püüdsin siis oma kurguga seda häält korrata.

Mu ema nuttis, sest ta poeg ei kuulnud tema häält. „Ära muretse," ütles õpetaja. „Ole kannatlik. Kõik saab korda."

Käisin erivajadustega laste koolis iga päev kaks tundi. Samuti õppisin adventistide koolis iga päev kaks tundi. Kogudusekool õpetas mulle lugemist ja kirjutamist ning, kõige tähtsam, õpetas mulle Jumala tundmist.

Käisin adventistide koolis kuni 8. eluaastani. Kuid koolil ei olnud õpetajat, kes osanuks viipekeelt, seepärast saatis ema mu lõpuks riigikooli, kus oli õpetaja, kes sai minuga suhelda.

Esimest korda kohtasin kuulmispuudega adventnoori siis, kui olin koguduse korraldatud konverentsil Linda Vista adventülikoolis. Oli suurepärane seltsida teiste adventnoortega, kellel oli sama erivajadus nagu minul. Mind kutsuti kahel järgneval aastal taas aastakoosolekule. Siis korraldas Inter-Ameerika Divisjon esimese erivajadustega inimeste konverentsi ning pidas selle Montemorelose ülikoolis Monterreys (Mehhikos). Sellel konverentsil tärkas minus soov teenida Jumalat pastorina. Aga kuidas? Ma ei oleks iialgi õppemaksu maksta suutnud.

Kui konverents lõppes, tegi ülikooli juht Ismael Castillo üllatava avalduse. „Kas keegi teist tahaks siin õppida?" küsis ta.

Ta pakkus stipendiumi, mis kattis õppemaksu täies mahus. Siis taipasin, et Jumal kutsus mind pastoriametisse, ja tõusin püsti.

Olen esimene kurt üliõpilane Montemorelose ülikoolis. Praegu on käsil minu teine õppeaasta ülikoolis. On keeruline, sest keegi ei tunne viipekeelt. Keskendun kõvasti ja püüan lugeda õppejõudude huultelt. Esimesel õppeaastal kukkusin mõnest eksamist läbi ja mul tuli need ained uuesti teha.

Olen pidanud mitu evangeelsete koosolekute seeriat kuulmispuudega inimestele, kaasa arvatud Méxicos. Kogudused, kus on kurte inimesi, kutsuvad mind jutlustama.

Minu südames on suur igatsus kool lõpetada ja pastorina teenida. Unistan misjonipõllule minemisest, võib-olla misjonäritööst Hispaanias kuulmispuudega inimeste juures.

Palun palvetage kuulmispuudega inimeste pärast. Meil kõigil on igatsused. Me kõik tahame teha Issandale suuri asju.

Kolmeteistkümnenda hingamispäeva annetus aitab avada misjonitööks väljaõppe keskuse Montemorelose ülikoolis.

Lepingu aabits

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: *1Ms 9:15; Js 54:9; 1Ms 12:1–3; Gl 3:6–9, 29; 2Ms 6:1–8; Jr 31:33, 34.*

Juhtsalm: *„Ja kui te nüüd tõesti kuulate minu häält ja peate minu lepingut, siis te olete minu omand kõigi rahvaste hulgast, sest minu päralt on kogu maailm“ (2Ms 19:5).*

Möödunud nädalal jäime pooleli inimkonna pattulangemise loo juurde, mis oli meie esivanemate patu tagajärg. Sel nädalal teeme kiire ülevaate kogu veerandaastast, kuna võtame iga päev vaatluse alla esimesed lepingud, mis olid kõik omal moel tõelise lepingu käesoleva tõe avaldumisvormid. Tõelise lepingu jõustas Jeesus oma verega Kolgatal ning see on ainus, mille me kristlastena oma Issandaga sõlmime.

Alustame Jumala lepingust Noaga – Jumal säästab Noa ja ta pere hävingust. Siirdume Aabrahamiga tehtud lepingu juurde, mis on meie kõigi jaoks sügavmõtteline ja paljulubav. Seejärel käsitleme Siinail tehtud lepingut ja seal kuulutatu tähtsust ning lõpuks vaatleme uut lepingut – seda, millele kõik teised osutasid. Loomulikult õpime neid kõiki järgmiste nädalate jooksul sügavamalt tundma. Sel nädalal vaatame need lihtsalt üle.

Pilk nädalale: Mida tähendab sõna „leping“ ? Millised osad moodustavad lepingu? Millise lepingu tegi Jumal Noaga? Millise lootuse sätestas Aabrahamiga tehtud leping? Milline koht lepingu inimesepoolses osas on usul ja tegudel? Kas leping on lihtsalt tehing või hõlmab see ka suhteid? Mis on „uue lepingu“ tuum?

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 10. aprilliks.

Pühapäev, 4. aprill

Algteadmised lepingust

„Ma teen lepingu enese ja sinu vahel ja teen sind väga paljuks“ (1Ms 17:2).

„Heebreakeelne sõna, mida tõlgitakse kui „leping“ (esineb Vanas Testamendis umbes 287 korral) on *berith*. Seda võib tõlkida ka kui „testament“ või „viimne tahe“. Selle sõna päritolu on ebaselge, kuid see on tähistanud kahe poole omavahelist seotust. Seda kasutati paljude eri tüüpi „sidemete“ kirjeldamiseks, nii inimestevaheliste kui ka inimese ja Jumala vaheliste. Tavaliselt kasutatakse seda sõna siis, kui mõlemaks pooleks on inimesed, selgesti religioosses mõttes aga siis, kui leping sõlmitakse Jumala ja inimese vahel. Tegelikult võeti tavakasutuses olev mõiste kõnekujundina üle religioossesse kasutusse, kus see sai sügavama varjundi, tähenduse.“ – J. Arthur Thompson, „Covenant (OT), The International Standard Bible Encyclopedia“, parandatud trükk, (Grand Rapids, MI: William B. Eerdmans Publishing Company, 1979), 1. kd, lk 790.

Abielulepingu sarnaselt piiritleb piibellik leping *suhte* ja *kokkuleppe*. Piibelliku lepingu kokkulepe sisaldab kolme põhiosa:

1. Jumal kinnitas lepingutõotused vandega (Gl 3:16, Hb 6:13, 17).
2. Lepingukohustuseks oli kuuletumine Jumala tahtele, mis avaldub kümnes käsus (5Ms 4:13).
3. Abinõuks, kuidas Jumala lepingukohustus lõplikult täitub, on Kristus ja lunastusplaan (Js 42:1, 6).

Vaata ülaltoodud kolme põhiosa (Jumala tõotused, meie kuulekus, lunastusplaan). Kuidas näed seda kolmikut toimimas oma eluteel koos Issandaga? Pane mõne lausega kirja, kuidas need sinu elus praegu avalduvad.

Vanas Testamendis juhendas inimesi lunastuse asjus sümbolite varal esitatud ohverdamissüsteem. Selliste sümbolite abil õppisid usuisad ja Iisrael harjutama usku tulevasse Päästjasse. Rituaalide kaudu anti patukahetsejale patt andeks ja ta vabastati süüst. Nii jäid alles lepingulised õnnistused ning võis jätkuda vaimulik kasvamine – elu uuendamine Jumala näo järgi – ka siis, kui inimkonnal ei õnnestunud oma osa lepingust täita.

Kuigi seda sõna esineb ka inimeste vahel sõlmitud lepingute puhul, tähistab sõna *berith* heebreakeelses Piiblis peamiselt Jumala ja inimkonna vahelisi suhteid. Mis laadi suhet – arvestades seda, kes on Jumal ja kes oleme meie Temaga võrreldes – selline leping kujutab?

Esmaspäev, 5. aprill

Leping Noaga

„Aga sinuga ma teen lepingu ja sina pead minema laeva, sina ja su pojad, su naine ja su poegade naised sinuga“ (1Ms 6:18).

Selles salmis esineb sõna „leping“ Piiblis esimest korda ning seda on kasutatud kontekstis, kus Jumal on just rääkinud Noale otsusest hävitada maa patu lausalise ja jätkuva leviku tõttu. Kuigi selle hävingu toob üleilmne veeuputus, ei jäta Jumal enda loodud maailma maha. Ta pakub jätkuvalt lepingusuhet ning võtab selle pärast veeuputust esimesena kasutusele. Jumalik „Mina“, kes seda lepingut pakub, on Noa julgeoleku alus. Lepingut pidava Jumalana tõotab Issand kaitsta pereliikmeid, kes tahavad pühendada elu Temaga suhtes olemisele, mille tulemuseks on sõnakuulmine.

Kas leping Noaga oli ühepoolne? Meenuta, et juba lepingu mõiste ise viitab rohkem kui ühele poolele. Kas Noa pidas omalt poolt lepingut? Millised õppetunnid saame vastustest nendele küsimustele?

Jumal rääkis Noale, et tuleb veeuputus ja maailm hävitatakse. Kuid Jumal sõlmis Noaga tehingu, millega tõotas päästa tema ja ta perekonna. Niisiis olid panused väga suured, sest kui Jumal ei oleks lepingut omalt poolt pidanud, siis oleks Noa, vaatamata kõigele, mida ta tegi, koos ülejäänud maailmaga minema pühitud.

Jumal ütles, et Ta teeb Noaga „lepingu“. See sõna tähendab juba ise kavatsust austada tõsiasja, et ütleja teeb seda, mida lubab. Tegemist pole mingi tujuka väljaütlemisega. See sõna sisaldab pühendumist. Mis siis, kui Issand oleks Noale öelnud: „Vaata, selle maailma lõpetab kohutav üleujutus ja võib-olla ma säästan su, aga võib-olla mitte. Sina tee samal ajal seda ja seda ja seda ja siis ma vaatan, mis saab, aga ma ei garanteeri midagi.“ Selline ütlus ei paku ju kindlustunnet ega lubadust, mida sõna „leping“ endas sisaldab.

Osa inimesi on väitnud, et Noa-aegne veeuputus oli kohalik üleujutus, mitte aga üleilmne. Kui nii, siis selles kontekstis, mida Jumal 1Ms 9:15 tõotab (vaata ka Js 54:9), taganeb Ta oma lepingutõotusest iga kord, kui toimub järgmine kohalik üleujutus (ja näib, et neid toimub alatasa). Seevastu tõsiasi, et ei ole olnud veel üht üleilmset veeuputust, tõestab Jumala lepingutõotuse paikapidavust. Lühidalt, mida räägib niisugune asjaolu sellest, kuidas saame Tema tõotusi usaldada?

Teisipäev, 6. aprill

Leping Aabrahamiga

„Siis ma õnnistan neid, kes sind õnnistavad, panen vande alla selle, kes sind neab, ja sinu nimel õnnistavad endid kõik suguvõsad maa peal" (1Ms 12:3).

Loe 1Ms 12:1–3. Loetle erinevaid lubadusi, mida Jumal Aabrahamile andis.

Märkad, et nende tõotuste hulgas ütleb Jumal Aabrahamile, et „sinu nimel õnnistavad endid kõik suguvõsad maa peal" (1Ms 12:3). Mida see tähendab? Kuidas õnnistati maailma kõiki perekondi Aabrahamis? Vaata Gl 3:6–9. Mil viisil saad neis ammustes tõotustes näha tõotust, et tuleb Messias Jeesus? Vaata Gl 3:29.

Selles esimeses kirjapandud jumalikus ilmutuses Aabrahamile tõotas Jumal luua Aabrahamiga lähedase ja püsiva suhte juba enne, kui Ta ühegi sõnaga lepingu tegemisest rääkis. Otsesed viited lepingule, mille Jumal tegi, tulevad hiljem (1Ms 15:4–21; 1Ms 17:1–14). Sel hetkel pakub Jumal tohutu tähtsusega suhet Tema enda ja inimese vahel. Korduv väljend „Ma teen" 1Ms 12:1–3 vihjab Jumala pakkumise ja tõotuse sügavusele ja suurusele.

Lisaks saab Aabraham erilise, kuid proovilepaneva korralduse: „Mine". Ta kuuletub usus (Hb 11:8), kuid mitte selleks, et saada tõotatud õnnistusi. Tema sõnakuulmine on usu vastus armastavale suhtele, millele *Jumal* soovib aluse panna. Öelgem nii, et Aabraham juba uskus Jumalasse, juba usaldas Jumalat, tal oli juba usku Jumala tõotustesse. Tal pidi olema, sest vastasel juhul poleks ta iialgi jätnud oma sugukonda ega esivanemate maad, et alustada teekonda tundmatusse. Tema sõnakuulmine näitas tema usku nii inimestele kui ka inglitele.

Juba siis tõi Aabraham esile usu ja tegude vahelise põhisuhte. Meid päästetakse usust, usust, millest tulenevad sõnakuulelikud teod. Enne on päästetõotus, sellele järgnevad teod. Kuigi lepingulist osadust ja õnnistusi ei saa olla ilma kuulekuseta, on kuulekus usus vastamine sellele, mida Jumal on juba teinud. Sellise usu näiteks on 1Jh 4:19 esitatud põhimõte: „Meie armastame, sest tema [Jumal] on meid enne armastanud".

Loe 1Ms 15:6. Kuidas osutab see paljuski kõikide lepingutõotuste alusele? Miks on see õnnistus üks hinnalisimaid?

Kolmapäev, 7. aprill

Leping Moosesega

Loe 2Ms 6:1–8 ja vasta järgnevatele küsimustele:

1. Millisest lepingust Jumal räägib? Vaata 1Ms 12:1–3. _____

_____

_____

2. Kuidas oli Egiptusest väljatoomine Jumala-poolne lepingutõotuste täitmine?

_____

_____

3. Kuidas on see, mida Jumal tõotas inimestele siin, võrreldav sellega, mida Ta tõotas Noale enne veeuputust?

_____

_____

Pärast Egiptusest väljatoomist said iisraellased Siinail orjusest vabastamise kontekstis antud lepingu (2Ms 20:2), millesse Jumal lisas ohvriteenistuse sätted pattude lepitamiseks ja andestamiseks. Nagu kõik Jumala lepingud, oli seegi armu leping, Jumala pakutud arm oma rahvale.

See leping kordas mitmeti üle Aabrahamiga tehtud lepingu rõhuasetused.

1. Jumala rahva eriline suhe Jumalaga (võrdle 1Ms 17:7, 8 koos 2Ms 19:5, 6ga).
2. Neist pidi saama suur rahvas (võrdle 1Ms 12:2 2Ms 19:6ga).
3. Nõutav oli sõnakuulmine (võrdle 1Ms 17:9–14; 1Ms 22:16–18 2Ms 19:5ga).

„Pööra tähelepanu järgnevusele: kõigepealt Issand *vabastab* Iisraeli, siis annab neile *täitmiseks* oma seaduse. Sama järjekord on tegelikult evangeeliumil. Kõigepealt vabastab Kristus meid patust (vaata Jh 1:29; 1Kr 15:3; Gl 1:4), siis paneb Ta oma seaduse meie sees toimima (Gl 2:20; Rm 4:25; 8:1–3; 1Pt 2:24).“ – „Piibli kommentaarid, SPA poolt välja antud“, 1. kd, lk 602.

Loe 2Ms 6:7. Mis torkab silma salmi esimeses osas, kus Issand ütleb, et nemad on Tema rahvas ja Tema nende Jumal? Pööra tähelepanu siinsele arengule. Nemad on kellekski Jumalale ja Jumal on kellekski neile. Vähe sellest, et Jumal tahab nendega eriliselt suhelda, tahab Ta, et nemadki Temaga eriliselt suhtleksid. Eks otsi Issand samasugust suhet meiega tänapäeval? Kas 2Ms 6:7 esimene pool peegeldab sinu suhet Issandaga või oled sa lihtsalt nimi koguduse kirjades? Kui su vastus küsimuse esimesele poolele on jaatav, siis põhjenda, miks.

Neljapäev, 8. aprill

Uus leping (Jr 31:31–33)

Need salmid on Vanas Testamendis esimesed, kus mainitakse niinimetatud „uut lepingut". Selle kaastekst räägib vangipõlvest tagasi tulevast Iisraelist ning õnnistustest, mida nad Jumalalt saavad. Taas, nagu kõigil teistel kordadel, algatab Jumal lepingu ning samuti täidab Jumal selle oma armust.

Pööra tähelepanu ka siinsele luulekeelele. Jumal räägib endast kui abielumehest; Ta räägib, et Tema kirjutab seaduse nende südamesse ning, kasutades Aabrahamiga sõlmitud lepingu sõnavara, ütleb, et Tema on nende Jumal ja nemad on Tema rahvas. Niisiis on leping, just nagu varem, midagi enamat kui lihtsalt üks õiguslikult siduv kokkulepe, mida tehakse tänapäeva kohtutes.

Loe Jr 31:33. Võrdle seda 2Ms 6:7ga, mis esitab Iisraeliga sõlmitud lepingu üksikasju. Taas, milline põhimõte siit läbi käib? Mida Jumal oma rahvalt tahab?

Loe Jr 31:34. Võrdle seda Jh 17:3 öelduga. Mis on põhiline, mida Issand sellele suhtele alust rajades teeb?

Jr 31:31–34 hakkavad silma armu ja kuulekuse üksikasjad, täpselt samuti nagu varasemate lepingute puhul. Jumal annab nende patud andeks, Jumal asub nendega suhtlema, Jumal laseb neil elus armust osa saada. Selle tulemuseks on, et inimesed lihtsalt kuulavad Tema sõna – mitte ilma mõtlemata, mehaaniliselt, vaid sellepärast, et nad tunnevad Teda, armastavad Teda ja tahavad Teda teenida. Siit ilmneb selle lepingusuhte sisu, mida Issand oma rahvaga otsib.

Kuidas saad sina aru mõttekäigust, et seadus kirjutatakse meie südamesse? Kas siit aimub, et seadus muutub subjektiivseks ja isiklikuks, mida tõlgendada ja kohaldada meie igaühe südame hääle järgi? Või tähendab see midagi muud? Kui nii, siis mida?

Reede, 9. aprill

Toetav mõte: Loe Ellen G. White'i raamatust „Patriarhid ja prohvetid" peatükki „Aabraham Kaananis", lk 132–138; raamatust „Prohvetid ja kuningad" peatükki „Jumala prohvetid toetasid neid", lk 569–571.

„Ike, mis köidab meid teenimises, on Jumala käsk. Suur armastuse käsk, millest kõneldi Eedenis, mida kuulutati Siinail ning mis uues lepingus kirjutatakse südamesse, on see, mis seob inimese Jumala tahtega. Kui me jääks oma kalduvuste hooleks, jääks käima teed, mida meie tahame, langeksime paratamatult Saatana võimusesse ja muutuksime tema sarnaseks. Sellepärast seobki Jumal meid oma tahtega, mis on suurepärane, ülev ja õilistav. Ta soovib, et me täidaksime oma elukohustusi kannatlikult ja mõistlikult. Kristus kandis inimesena seda tööiket. Ta ütles: „Sinu tahtmist, mu Jumal, teen ma hea meelega ja sinu Seadus on mu südames" (Ps 40:9). „Ma ei ole ju taevast alla tulnud oma tahtmist tegema, vaid tema tahtmist, kes minu on saatnud" (Jh 6:38). Armastus Jumala vastu, soov austada Teda, ja armastus langenud inimsoo vastu ajendasid Jeesust tulema maa peale kannatama ja surema. Armastus oli Tema elu juhtiv jõud. Ta palub meil omaks võtta sama põhimõtte." – Ellen G. White, „Ajastute igatsus", lk 329, 330.

Küsimused aruteluks:

1. Kas Jumala leping Noaga, Aabrahamiga, Moosesega ja meiega on Aadamaga tehtud lepingu jätkamine või on see midagi uut? Võrdle 1Ms 3:15; 1Ms 22:18; Gl 3:8, 16.

2. Miks on lepingu isiklik, suhte valdkond niivõrd tähtis? Öelgem nii: sul võib kellegagi olla seaduslikult siduv kokkulepe, „leping", ilma lähedase, isikliku läbikäimiseta. Issand aga otsib oma rahvaga sõlmitud lepingusuhte puhul teistsugust asetust. Miks nii? Arutlege.

3. Mille poolest on selle lepingu heaks võrdluseks abielu? Mille poolest ei küündi võrdlus abieluga seda lepingut kirjeldama?

Kokkuvõte: Patu sissetung katkestas suhte, mille Looja alguses meie esivanemate näol inimperega lõi. Nüüd püüab Jumal taasluua sama armastavat suhet lepingu abil. Leping tähistab nii pühendunud suhet Jumala ja meie vahel (nagu abieluside) kui ka lepet meid päästa ja Meistriga kooskõlla tuua. Jumal, keda ajendab Tema suur armastus meie vastu, on lepingusuhte Algataja. Armurikaste tõotuste ja armurikaste tegude kaudu keelitab Ta meid Temaga liituma.

Talunik rajab kogudusi

Loo on kirja pannud Andrew McChesney Adventmisjonist.

Seitsmenda päeva adventistist evangeeliumitööline palus teoloogilise koolituseta talunikul Huang Wen-Mingil aidata rajada kogudust tema kodust kahe ja poole tunni tee kaugusel asuvasse külakesse Lõuna-Taiwanis.

Wen-Ming üllatus. Ta ei olnud koguduseliige, kuid käis oma kodukülas igal hingamispäeval jumalateenistusel. Ta nõustus aitama ja rääkis ühe koguduseliikmega, kellel oli tolles teises külas, kus ühtki adventisti ei elanud, naissugulane Ba-Eao. Ba-Eao lubas oma kodus kodukirikut pidada. Selles kodukirikus jutlustasid Wen-Ming ja pastor vaheldumisi igal hingamispäeval ning kuue kuuga ristiti kuus inimest. Umbes pool aastat hiljem ristiti Wen-Ming ka ise.

Adventkoguduse juhtidele jättis sügava mulje tõsiasi, et Jumal õnnistas Wen-Mingi jõupingutusi Lõuna-Taiwanis, piirkonnas, kus kogudus oli näinud vaeva läbimurde saavutamisel. Taiwani Liit palus tal rajada koguduse veel ühte lõunapoolsesse külla, Santi. Kuus aastat hiljem õilmitses seal kogudus ning Wen-Mingil paluti taasavada kogudus Siateyas. Esimest korda oli Wen-Ming mures. Ta mõtles oma teoloogia-alase väljaõppe puudumisele ja palvetas.

Esimesel hingamispäeval, kui Wen-Ming kiriku uksed taasavas, oli kohal kaks inimest. Ta julgustas kaht jumalateenistusele tulnut kutsuma oma naabrid reede õhtuti enda koju ja järgmiseks päevaks jumalateenistusele. Kaheksa aastaga oli koguduses 74 liiget.

Seitseteist aastat koguduste rajajana tegutsenud Wen-Ming ütles välja oma saladuse – ta toimis üksnes Kristuse meetodil, mille Ellen White võttis kokku sõnadega: „Üksnes Kristuse meetod tagab inimesteni jõudmises tõelise edu. Päästja seltsis inimestega nagu see, kes soovib neile head. Ta osutas nende vastu kaastunnet, teenis nende vajadusi ja võitis nende usalduse. Siis käskis Ta: „Järgne mulle!“ („Tervise teenistuses“, lk 143).

75aastane Wen-Ming ütles, et ta püüab teenida inimeste vajadusi. Siateyas tõi ta oma talust igal hingamispäeval osadussöömaajale mangosid, arbuuse ja guajaave. Kolme aasta pärast hakkasid jumalateenistusele tulijad tema eeskujul toimima.

Noor pastor, kes vahetas Wen-Mingi välja Siateya kogudusejuhi kohal, küsis imetlusega: „Kuidas sa seda kogudust kasvatasid? Kuidas saan mina kasvatada kogudust nii, nagu sina seda tegid?“

„Ilmuta halastust, ole kannatlik, ole alandlik ja armasta kaasinimesi,“ vastas Wen-Ming. „Ole lihtsalt nagu Jeesus.“

Osa 2018. aasta kolmeteistkümnenda hingamispäeva annetusest aitas Taiwani adventkogudusel avada kuus tervisesuunitlusega linlikku mõjukeskust. Täname sind sinu misjoniannetuste eest, mis aitavad kaasa evangeeliumi levitamisele.

„Igavesteks põlvedeks“

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: *1Ms 3:6; 1Ms 6:5, 11; 1Ms 6:18; 1Ms 9:12–17; Js 4:3; Ilm 12:17.*

Juhtsalm: *„Aga Noa leidis armu Issanda silmis“ (1Ms 6:8).*

Bakterid on organismid, mis on liiga väikesed, et neid ilma mikroskoobita näha. Üks tavaline kerakujuline bakter pole pliiatsitäpist suurem ka pärast 1000kordset suurendamist. Kui bakteritele anda soodsad kasvutingimused – piisavalt soojust, niiskust ja toitu – paljunevad nad äärmiselt kiiresti. Näiteks paljuneb osa baktereid pooldumise teel: küps rakk lihtsalt lõheneb kaheks tütarrakuks. Kui selline pooldumine toimub kord tunnis, võib üks bakter toota 24 tunniga rohkem kui 16 000 000 uut bakterit. 48 tunni lõpuks kubiseb miljardeist baktereist.

See looduse mikroskoopiline nähtus kujutab ilmekalt kurjuse kiiret kasvu pärast pattulangemist. Tohutu mõistusejõu, tugeva tervise ja pikaealisusega pärjatud mehine inimsugu hülgas Jumala ja pillas oma haruldast jõudu kõikvõimalikule ülekohtule. Baktereid saab hävitada päikesevalguse, kemikaalide või kõrge temperatuuriga, kuid Jumal valis ohjeldamatut mässu pidurdama ülemaailmse veeuputuse.

Pilk nädalale: Mida tegi patt Jumala loominguga? Millised tunnused iseloomustasid Noad? Millised sätted paigutati Noaga tehtud lepingusse? Mil viisil ilmnes Jumala arm enne veeuputust Noaga tehtud lepingus? Millise lepingu tegi Jumal inimkonnaga pärast veeuputust, mis õpetab meile, kui kõikehõlmavalt Ta meid armastab?

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 17. aprilliks.

Pühapäev, 11. aprill

Patu põhiosa

Jumal nentis loomise lõpul, et kõik oli „väga hea“ (1Ms 1:31). Siis tuli patt ja vormistik muutus. Asjaolud polnud enam „väga head“. Patt ja kõik selle vastikud tagajärjed rikkusid Jumala korraliku kätetöö. Noa ajaks jõudis vastuhakk kohutavate mõõtmeteni; kurjus hävitas inimkonda. Ehkki Piibel ei räägi meile sellest kuigi üksikasjalikult (vaata lisaks Ellen G. White, „Patriarhid ja prohvetid“, lk 90–92), ei saanud armastav, kannatlik ja andestav Jumal ilmselgelt sallida ülekohut ega vastuhakku.

Kuidas said asjaolud nii lühikese ajaga nii halvaks minna? Vastust pole kuigi raske leida. Kui palju on inimesi, kes küsivad tänapäeval omaenda patte vaadates samuti: Kuidas sai olukord nii lühikese ajaga nii halvaks minna?

_____

_____

_____

Otsi üles järgmised piiblisalmid. Kirjuta välja neis olev peamine mõte. Pööra tähelepanu patu pidevale süvenemisele:

1Ms 3:6 _____

1Ms 3:11–13 _____

1Ms 4:5 _____

1Ms 4:8 _____

1Ms 4:19 _____

1Ms 4:23 _____

1Ms 6:2 _____

1Ms 6:5, 11 _____

1Ms 6:5 ja 11 ei alanud tühjalt kohalt. Neile eelnes ajalugu. Sellel kohutaval tagajärjel oli põhjus. Patt muutus üha hullemaks. Patul on niisugune kalduvus. See ei ole nagu vigastus või haav, mille tervendab teatav iseeneslik loomupärane kulg. Sootuks mitte; patt, mida ei ohjata, paljuneb ega rahuldu kunagi enne, kui viib hävingusse ja surma. Selle põhimõtte toimimise nägemiseks ei pea ette kujutama elu enne veeuputust. Tänapäeval näeme seda kõikjal enda ümber.

Pole ime, et Jumal vihkab pattu; pole ime, et varem või hiljem patt kaotatakse. Õige, armastav Jumal ei saa patuga midagi muud teha.

Küll aga on hea uudis see, et kuigi Jumal tahab patust lahti saada, tahab Ta patust inimest päästa. Seda kõike leping tähendabki.

Esmaspäev, 12. aprill

Mees nimega Noa (1Ms 6:9)

Veeuputuseelse maailma kurjuse kohta kirjutatu keskelt astub esile mees nimega Noa, kes eristub end ümbritsevatest inimestest. Piibel märgib siinkohal tema kohta ära kolm tõsiasja. Kirjuta oma parima suutlikkuse kohaselt siia see, mida iga tõsiasi sinu meelest tähendab:

1. Ta oli „õige mees“ _____

_____

2. Ta oli „täiesti vaga“ _____

_____

3. Ta „kõndis koos Jumalaga“ _____

_____

Pole kahtlust, et Noa oli inimene, kel oli päästev suhe Issandaga. Ta oli inimene, kellega Jumal sai koos töötada, kes Teda kuulas, Talle kuuletus ja Teda usaldas. Seepärast sai Issand Noad kasutada oma eesmärgi täitmisel ja seepärast nimetas Peetrus Uues Testamendis teda „õigusekuulutajaks“ (2Pt 2:5).

Loe 1Ms 6:8. Kuidas aitab see salm meil aru saada sidemest, mis Noad ja Issandat sidus?

_____

_____

Siin esineb Pühakirjas esimest korda sõna *arm*, mis on selgelt samas tähenduses nagu Uue Testamendi kirjapanekutes, kus kirjeldatakse Jumala halastavat, pälvimatut poolehoidu vääritute patuste vastu. Seega tuleb meil mõista, et kuitahes „vaga“ ja „õige“ Noa oli, oli ta ikkagi patune, kes vajas oma Jumala pälvimatut poolehoidu. Selles mõttes ei erine Noa meist kellestki, kes me püüame innukalt Issanda järel käia.

Mõistes, et Noa vajas armu nagu me kõik, vaata oma elu ja küsi endalt, kas sinu kohta saab Noa kombel öelda, et sa oled „õige“, „vaga“ ning „kõnnid koos Jumalaga“? Põhjenda kirjalikult, miks võtsid ühe või teise seisukoha ning (kui soovid) räägi sellest hingamispäeval klassis.

_____

_____

_____

_____

Teisipäev, 13. aprill

Leping Noaga

„Aga sinuga ma teen lepingu ja sina pead minema laeva, sina ja su pojad, su naine ja su poegade naised sinuga“ (1Ms 6:18).

See üks salm esitab meile piibelliku lepingu põhimõtte, mille Jumal inimkonnaga teeb: Jumal ja inimkond sõlmivad kokkuleppe. Väga lihtne.

Aga siin on rohkem üksikasju kui esmapilgul silma hakkab.

Alustame sellise teemaga nagu inimkonnapoolne sõnakuulelikkus. Jumal ütleb Noale, et tema ja ta pere peavad minema laeva. Neil tuleb teha oma osa ja kui nad seda ei tee, jääb leping katki. Kui leping jääb katki, on lõplikud kaotajad nemad, sest eks ole ju nemad lepingust kasusaajad. Millised tagajärjed oleksid sel olnud Noale ja tema perele, kui Noa öelnuks Jumalale ei ega tahtnuks lepingust kinni pidada või kui ta öelnuks jaa, kuid muutnuks siis meelt?

Jumal ütleb, et see on „minu leping“. Mida räägib see meile lepingu põhiolemusest? Mis oleks meie jaoks teisiti juhul, kui Issand nimetaks seda „meie lepinguks“?

Käsitletava olukorra ainulaadsusele vaatamata näeme siinses lepingus Jumala ja inimese vahelise suhte põhidünaamikat. Jumal ilmutab taas oma armu sellega, et sõlmib Noaga lepingu – „ma [Jumal] teen lepingu“. Ta näitab, et on valmis asja algatama, päästmaks inimesed nende pattude tagajärgedest. Ühesõnaga, selles lepingus ei tule näha võrdväärsete liitu, kus iga lepingupartner sõltub teisest. Saame küll öelda, et Jumal „saab lepingust kasu“, kuid väga teistsuguses mõttes kui inimesed. Tema kasu on selles, et need, keda Ta armastab, saavad igavese elu – Issanda jaoks pole selline rahulolu väike (Js 53:11). Kuid Ta ei saa kasu samamoodi nagu meie, kes oleme lepingu vastuvõtjapool.

Võtame sellise näite: üks mees on tormis üle parda kukkunud. Keegi laevalael ütleb, et ta heidab mehe välja tõmbamiseks merre päästerõnga. Veesolija peab aga selle „tegevusega“ nõustuma, see tähendab, haarama talle pakutu ja hoidma sellest kinni. Leping Jumala ja inimkonna vahel on paljuski just selline.

Kuidas aitab see näide sul paremini aru saada lepingus oleva armu tähendusest? Kuidas aitab see sul mõista, millel peab juba praegu põhinema sinu suhe Jumalaga?

Kolmapäev, 14. aprill

Tähiseks olev vikerkaar

„Ja Jumal ütles: „Lepingu tähis, mille ma teen enese ja teie ja iga teie juures oleva elava hinge vahel igavesteks põlvedeks, on see: ma panen pilvedesse oma vikerkaare ja see on lepingu tähiseks minu ja maa vahel““ (1Ms 9:12, 13).

Nii ilusaid loodusnähtusi nagu vikerkaar pole kuigi palju. Kes ei mäletaks lapsena enda esmast vaimustust ja imetlust, nähes neid imelisi valgusvööte, mis kaarduvad üle taeva nagu mingisugune kutsuv, salapärane ukseava paradiisi (või ehk vaid klouni vöö)? Täiskasvanunagi võib taeval olevaid ebaharilikke värve nähes hing kinni jääda. Pole ime, et tänapäeval kasutavad vikerkaare sümboolikat paljud – poliitilistest organisatsioonidest kultuste, rokibändide ja reisifirmadeni (otsi veebist märksõna „vikerkaar“ ja vaata). On ilmne, et sellised kaunid kirkad värvivöödid puudutavad meie südame- ja hingekeeli.

Ja seda Jumal taotleski.

Miks ütles Issand, et vikerkaar on tähiseks? 1Ms 9:12–17.

Issand ütles, et Ta kasutab vikerkaart „oma lepingu“ tähiseks (1Ms 9:15). Väga huvitav, et Ta mainib siin sõna *leping*, sest antud puhul erineb leping sellest, kuidas seda mujal kasutatakse. Erinevalt Aabrahamiga tehtavast lepingust ja Siinai lepingust ei avaldu siin kasusaajate (isegi Noa) konkreetne kohustus. Jumala sõnad siin kuuluvad kõigile inimestele, „kõigele lihale“ (1Ms 9:15) ehk „kõikidele tulevastele sugupõlvedele“ (1Ms 9:12, RSV). Jumala sõnad hõlmavad kõiki, olenemata sellest, kas keegi valib Issandale kuuletuda või mitte. Selles mõttes kasutatakse *lepingu* mõistet siin teisiti kui mujal Piiblis, kus räägitakse Jumala ja inimeste vahelisest suhtest.

Mis mõttes väljendab Jumala seegi leping armu? Kes selle lepingu algatas? Kes on põhiline kasusaaja?

Kuigi siin avaldatud lepinguga ei anta meile erikohustusi (küll aga kohustub Jumal maad mitte kunagi enam veeuputusega hävitama), kuidas mõjutab teadmine, mida vikerkaar sümboliseerib, meid elama kuulekuses Issandale? Ühesõnaga, kas meil on mõni kaudne kohustus, kui vaatame taevasse ja näeme vikerkaart? Mõtle kogu olukorrale, mille tõttu vikerkaar ilmus, ning õppetunnile, mida sellest saame.

Neljapäev, 15. aprill

„Järele jäid ainult Noa ja…“

„Nõnda hävitati kõik olendid, kes maa peal olid; niihästi inimesed kui loomad ja roomajad, ja linnud taeva all hävitati maa pealt, järele jäid ainult Noa ja need, kes temaga laevas olid“ (1Ms 7:23).

Siinne piiblisalm nimetab Pühakirjas esimest korda mõistet „järele jääjad“/„jääk“. Sõna, mida tõlgitakse „jäid järele“, tuleb Vanas Testamendis palju kordi kasutatud sõnatüvest, millest tuleneb ka mõiste „jääk“.

„Seepärast Jumal läkitas mind teie eele kindlustama teile *järeltulijaid* maa peal ja hoidma teid elus, pääsemiseks paljudele“ (1Ms 45:7; kaldkiri lisatud). „Ja kes Siionis *alles jääb* ning Jeruusalemmas *järele jääb*, seda hüütakse pühaks, igaühte, kes Jeruusalemmas on eluks kirja pandud“ (Js 4:3; kaldkiri lisatud).

„Ja sel päeval sirutab Issand veel teist korda käe, et lunastada oma rahva *jääki, kes on järele jäänud*…“ (Js 11:11; kaldkiri lisatud).

Kõigil neil juhtudel on kaldkirjas sõnad tuletised 1Ms 7:23 esinevast sõnast „jäid järele“.

Vaata 1Ms 7:23 ja teisi näiteid. Kuidas saad aru siinsest jäägi mõistest? Millised ümbritsevad olud viisid jäägini? Kuidas sobib leping kokku mõistega „järele jäänud“?

Veeuputuse ajal sai maailma Loojast maailma Kohtumõistja. Lähenev üleilmne karistus tõstatas küsimuse, kas kogu elu maa peal – ka inimesed – hävitatakse. Kui mitte, siis kes jäävad ellu? Kellest saab jääk?

Antud juhul olid selleks Noa ja tema pereliikmed. Aga Noa pääste oli seotud lepinguga, mida Jumal talle pakkus (1Ms 6:18) – lepinguga, mille algatas ja viis täide Jumala halastus ja arm. Nad jäid ellu ainult selle pärast, mida Jumal nende heaks tegi, olgugi nende koostöö oluline. Ükskõik, millised olid Noa lepingukohustused, ja ükskõik, kui ustavalt ta neid täitis, oli tema ainus lootus Jumala arm.

Millised paralleelid Noa looga on meie arusaama järgi viimaste päevade sündmustel, sealhulgas ajal, mil Jumalal on jääk (vaata Ilm 12:17), ning kuidas aitab Noa lugu meil järelejäämiseks valmistuda? Mismoodi mõjutavad meie iga päev langetatud otsused seda, kus me sel ajal lõpuks seisame?

Reede, 16. aprill

Toetav mõte: Loe Ellen G. White'i raamatust „Patriarhid ja prohvetid" peatükke „Veeuputus", lk 90–104, ja „Pärast veeuputust", lk 105–110.

„Vikerkaar, loodusnähtus, oli kohane kujutama Jumala tõotust mitte kunagi enam maad veeuputusega hävitada. Kuna maakera kliimatingimused olid pärast veeuputust täiesti teistsugused ning endise soodsa pinda niisutava kaste asemel hakkas maailma eri paigus sadama vihma, oli vaja midagi, mis rahustaks inimeste hirmu iga kord, kui vihmasadu algas. Vaimulik meel suudab näha loodusnähtuse taga Jumalat ennast (vaata Rm 1:20). Nii on vikerkaar uskliku jaoks kinnitus, et vihm toob õnnistuse ja mitte üleilmse hävingu." – „Piibli kommentaarid, SPA poolt välja antud", 1. kd, lk 265.

Küsimused aruteluks:

1. „Neil päevil maa kihas, inimesed paljunesid, maailm möirgas nagu metsik pull ja kära äratas suure jumala. Enlil kuulis kära ja ütles jumalate nõupidamisel: „Inimsoo märatsus on väljakannatamatu ning segadus (paabel) ei lase enam magada." Seega olid jumalad nõus inimest hävitama." – „Veeuputuse lugu" „Gilgameši eeposest" (London: The Penguin Group, 1972), lk 108. Võrdle siinset põhjust Piiblis esitatud veeuputuse põhjusega.

2. Noa tegi midagi enamat kui vaid oma sugupõlve hoiatamine Jumala läheneva kohtu eest. Tema hoiatuse otstarve oli aidata inimestel tajuda pääsemise vajadust. Miks on päästmise tõed üldiselt ebapopulaarsed? Loetle põhjuseid ja arutle, mis takistab paljudel inimestel enda jaoks Jumala päästeplaani vastu võtta. Vaata Jh 3:19; Jh 7:47, 48; Jh 12:42, 43; Jk 4:4.

Kokkuvõte: Sellenädalases uurimises oleme märkinud, et lepingud, mida Jumal Noaga tegi, on esimesed selgesõnalised lepingud Piiblis. Need näitavad Jumala armulist huvi inimperekonna vastu ja Tema soovi sõlmida nendega päästev suhe. Jumal kinnitas uuesti oma lepingu Noaga ning Noa pühendumine Jumalale kaitses teda üleüldise usust taganemise keskel. Lõpuks säästeti tema ja ta pere veeuputuse laastavast karistusest.

„See sümbol [vikerkaar] pilvedes peab kinnitama kõigi usku ja usaldust Jumalasse, sest see on Jumala halastuse ja headuse märk inimeste suhtes. Kuigi Jumal oli sunnitud maa veeuputusega hävitama, ümbritseb Tema halastus siiski maad." – Ellen G. White, „Lunastuslugu", lk 71.

Tehtud Mehhiko misjonis

Loo on kirja pannud Andrew McChesney Adventmisjonist.

Gustavo Taracena ei ole pastor, kuid ta on kirglik koguduste rajaja. 58aastane pensionile jäänud klienditeenindaja Gustavo, kes esindas Mehhiko telekommunikatsioonide firmat, ülistas Jumalat, kui tema rajatud teine kogudus, mis asus La Huastecas, Mehhiko linna Villahermosa eeslinna väikeses kogukonnas, sai kümme aastat tagasi täieõiguslikuks koguduseks. Kuid ta ei teadnud kindlalt, mida järgmisena teha. Tema ja ta naine Maria Hernandez palvetasid. „Mida Sina soovid, et me saabuval aastal teeksime?" palvetas mees.

Olles mõni nädal niimoodi palvetanud, sai Gustavo piirkonna pastorilt teada, et loodetakse rajada kogudus Playas del Rosariosse, linnaserva väikesesse kogukonda. Ta palvetas selle pärast kolm nädalat ja andis nõusoleku plaani juhtida.

Kus aga koguneda? Probleem lahenes siis, kui üks koguduseliige pakkus hingamispäevasteks kokkutulekuteks oma maja. Mees ei elanud seal, nii sai Gustavo maja vabalt kasutada ja see ei läinud maksma peesotki. Esimesel hingamispäeval oli koos Gustavo ja ta naisega jumalateenistusel kaks ema ja kaksteist last. Esimesel kokkutulekul nii paljusid inimesi nähes tundis mees, et Jumal õnnistas seda plaani ja avas talle tee edasi.

Ta korraldas kodukirikus nädalapikkuse evangeelsete koosolekute sarja ning laste arv kasvas kahekümneni. Kuna tuli nii palju lapsi, otsustas Gustavo pidada hingamispäeva hommikuti just lastele hingamispäevakooli ning pärastlõunati jumalateenistust lastele ja täiskasvanutele. Üks kahest igal hingamispäeval osalevast emast sattus raskustesse. Maja omanik, kus ta üürnikuna elas, nägi, et naine käis jumalateenistustel, ning ähvardas tema ja ta viis last välja tõsta. „Kui sa nendel koosolekutel käimist ei lõpeta, tuleb sul siit minema minna," ütles majaomanik.

Ema jätkas koosolekutel käimist ja ta tõsteti välja. Kuid ta ei heitunud. Ta leidis uue üürimaja ja käis jumalateenistustel edasi.

Kodukirikus jumalateenistusel olijad palvetasid ja paastusid vaheldumisi endise majaomaniku pärast. Kirjanduse jagamise käigus võttis majaomanik vastu adventistide ajakirja ja palus palvetada. Mõni nädal hiljem võttis ta ühelt koguduseliikmelt vastu pätsi magusat leiba ja palus veel, et palvetataks. Temast sai kodukiriku sõber.

Vahepeal korraldas Gustavo teise evangeelsete koosolekute sarja, seekord adventkirikus, mis asus kilomeetri kaugusel naabruskonna asumist. Neil koosolekuil ristiti selle koguduse rajamise uudseviljad, üks naine ja üks poiss. Kodukogudus sai oma esimesed kaks liiget täpselt neli kuud pärast avamist.

„Usu läbi teadsime, et Jumal lisab veel liikmeid ning meie grupikene kasvab täieõiguslikuks koguduseks," ütles Gustavo.

Täname sind kolmeteistkümnenda hingamispäeva annetuse eest, mis aitas kolm aastat tagasi laiendada seitsmenda päeva adventistidele kuuluvat haiglat Villahermosas, Mehhikos.

Igavene leping

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: *2Ms 3:14; 1Ms 17:1–6; 1Ms 41:45; Tn 1:7; 1Ms 15:7–18; 1Ms 17:1–14; Ilm 14:6, 7.*

Juhtsalm: ***„Ma [Jumal] teen lepingu enese ja sinu vahel, ja sinu soo vahel pärast sind, igaveseks lepinguks sugupõlvedele, et ma olen Jumalaks sinule ja su soole pärast sind“ (1Ms 17:7).***

Kui paljud mäletavad oma lapsepõlvest selgelt mõnd haigust, näiteks kopsupõletikku, mis oli päris tõsine ja mille puhul võis karta halvimat? Pikkadel palavikuöödel ärkasid poolunest ning nägid öölambi mahedas valguses voodi kõrval toolil istuvat ema või isa.

Ülekantud tähenduses, inimliku taju mõttes istus Jumal just niimoodi patuhaige maailma kõrval, kui kõlbeline pimedus veeuputusejärgsetel sajanditel süvenes. Sel põhjusel kutsus Ta Aabrami ning kavatses oma ustava sulase abil rajada rahva, kelle kätte usaldada teadmine Temast ja kelle kaudu jagada päästet.

Seega sõlmis Jumal Aabrami ja tema järeltulijatega lepingu, mis üksikasjalikumalt rõhutas jumalikku plaani päästa inimkond patu tagajärgedest. Issand ei kavatsenud sellises tohutus hädavajaduses jätta maailma järelevalveta. Sel nädalal vaatleme järgmiste lepingutõotuste avaldumist.

Pilk nädalale: Mis on Jumala nimi? Mida see tähendab? Milline tähendus on nimel, millega Jumal ennast Aabramile esitles? Milliseid nimesid Ta enda tutvustamiseks kasutas? Miks muutis Jumal Aabrami nime Aabrahamiks? Mis tähtsust on nimedel? Millised olid siin lepingu tingimused ja kohustused?

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 24. aprilliks.

Pühapäev, 18. aprill

Jahve ja leping Aabramiga

„Ja ta ütles temale: „Mina olen Issand, kes tõi sind Kaldea Uurist, et anda sulle päranduseks see maa!“ (1Ms 15:7).

Nimed on mõnikord nagu kaubamärgid. Need seostuvad meie mõtteis nii tihedalt teatud tunnusjoontega, et vastavat nime kuuldes meenuvad meile kohe vastavad tunnused. Mida iseloomulikku turgatab pähe näiteks siis, kui mõtled sellistele nimedele nagu Albert Einstein, Martin Luther King Jr., Gandhi või Tabiita? Iga nimi seostub teatud omaduste ja ideaalidega.

Piibli aegadel omistasid Lähis-Idas elavad inimesed nime tähendusele suurt kaalu. „Heebrealased mõtlesid ikka, et nimi viitab nime kandvat isikut iseloomustavatele joontele või nime andja mõtetele ja tunnetele või nime andmise ajal kehtivaile oludele.“ – „Piibli kommentaarid, SPA poolt välja antud“, 1. kd, lk 523.

Kui Jumal Aabramiga esiteks lepingusuhtesse astus, tutvustas Ta ennast usuisale YHWH nime all (hääldatakse *Jahve*, tõlgitakse kui *Issand*). Nii et otsesõnu kõlab 1Ms 15:7 nii: „Mina olen YHWH, kes tõi sind…“

Kuigi nime YHWH esineb Vanas Testamendis 6 828 korda, jääb see mõnevõrra salapäraseks. Näib, et tegemist on vormiga sõnast *hayah*, „olema“, mispuhul tähendab see „Igavene“, „Olev“, „Iseolev“, „Sõltumatu“, „See, kes elab igavesti“. Niisuguse nime poolt näivad rääkivat sellised jumalikud omadused nagu iseolemine (omaette eksisteerimine) ja ustavus. Need osutavad Issandale kui elavale Jumalale, Elu Allikale, vastandina paganlikele jumalatele, keda polnud olemas neid kummardavate inimeste kujutlusvõimest väljaspool.

Jumal ise selgitab Jahve tähendust 2Ms 3:14: „Ma olen see, kes ma Olen!“ See tähendus väljendab tõsiasja, et Jumala olemasolu ei sõltu tingimustest, ning annab ühtlasi mõista, et Tema valitseb mineviku, oleviku ja tuleviku üle.

Jahve on ka Jumala isikunimi. Jahve tunnistamine Isikuks, kes tõi Aabrami välja Uurist, viitab teadaandele, et Jumal sõlmis temaga lepingu (1Ms 12:1–3). Jumal tahab, et Aabram tunneks Tema nime, sest see nimi väljendab üht-teist Tema isikupärast, natuurist, iseloomust – ja selle tundmine õpetab meid usaldama Tema tõotusi (Ps 9:11; Ps 91:14).

Kui sina kuuled Jahve nime või mõtled sellele, siis millised iseloomujooned sulle kohe *pähe tulevad? Kas armastus, lahkus ja hoolimine või hirm, rangus ja distsipliin? Millised mõtted tulevad* kohe *pähe Jeesuse* nimele mõeldes?

Esmaspäev, 19. aprill

ʻEl Shaddai

„Kui Aabram oli üheksakümmend üheksa aastat vana, siis Issand ilmutas ennast Aabramile ja ütles Temale: „Mina olen Kõigeväeline Jumal, käi minu palge ees ja ole vaga!“ (1Ms 17:1)**.**

Jahve oli ilmunud Aabramile mitu korda varem (1Ms 12:1, 7; 1Ms 13:14; 1Ms 15:1, 7, 18). Nüüd ilmutab Jahve ennast Aabramile taas („Issand ilmutas ennast Aabramile“) ja esitles ennast „Kõigeväelise Jumalana“ – nimega, mida kasutavad ainult Moosese esimene raamat ja liobi raamat. Nime „Kõigeväeline Jumal“ esimene pool on ʻEl, põhiline nimi, mida semiidid Jumala kohta kasutasid. Ehkki *Shaddai* tähendus pole lõpuni selge, näib tõlge „Kõigeväeline“ olevat kõige täpsem. (Võrdle Js 13:6 ja Jl 1:15ga.) Niisuguse nimevaliku olulisim põhjus tundub olevat Jumala võimsuse ja väelisuse kõrvutamine inimese nõrkuse ja haprusega.

Loe 1Ms 17:1–6, mis aitab asetada kõik laiemasse konteksti. Miks tahab Issand sel korral rõhutada Aabramile oma jõudu ja võimsust? Mida Jumal *ütleb, mis nõuab Aabramilt Tema jõu ja võimsuse usaldamist? Vaata teraselt kuuendat salmi.*

Sõna-sõnaline tõlge 1Ms 17:1–6 oleks: „Jehoova ilmus Aabramile ja ütles: „Mina olen ʻEl-Shaddai; käi minu ees ja ole vaga; ja ma teen oma lepingu enese ja sinu vahel ja teen sind ülipaljuks… Ja sina saad paljude rahvaste isaks… ja ma teen sind üliviljakaks.“ Sama nimi esineb ka 1Ms 28:3, kus Iisak ütleb, et ʻEl-Shaddai õnnistab Jaakobit, teeb ta viljakaks ja paljuks.

Sarnane ʻEl-Shaddai lubadus leidub 1Ms 35:11; 1Ms 43:14 ja 1Ms 49:25 – need on kirjakohad, mis vihjavad Jumala toodud küllusele: ʻEl, väe ja mõjuvõimu Jumal, ning Shaddai, ammendamatute varade Jumal, varade, mida Ta on valmis andma neile, kes Teda usus ja kuulekuses otsivad.

***Öeldakse, et kui roosil oleks teine nimi, lõhnaks see* ikka sama magusalt, mis tähendab, et nimi ei ole oluline. Sellegipoolest, kui palju lohutust ja lootust pakuks sulle see, kui Issanda nimeks oleks „Habras Jumal“ või „Nõrguke Jumal“? Kuidas mõjutaks sinu usku ja usaldust Temasse see, kui Issand esitleks end nii? Samas, kuidas julgustab meid nimi ʻEl-Shaddai?**

Teisipäev, 20. aprill

Aabramist Aabrahamiks

Vaimulik ja teoloogiline tähendus, mis Jumala nimega kaasneb, on laiem nähtus, kui üksnes Jumala nime puudutav. Muistses Lähis-Idas olid nimed rohkemat kui mittemidagiütlev isikutuvastuse viis, nagu need tihtilugu meil on. Pole suurt vahet, kas tütarlapse nimi on Maarja või Susanna. Muistsetel semiitidel olid isikunimed aga vaimuliku *tähenduse kandja*d. Kõik semiidi inimeste nimed tähendasid midagi ja koosnesid tavaliselt keelendist *või lühilausest, mi*lles peitus vanematepoolne soov või tänuväljendus. Näiteks tähendab Taaniel „Jumal on kohtunik", Joel tähendab „Jahve on Jumal" ja Naatan tähendab „Jumala and".

Kuna nimi oli tähenduslik, vahetati neid nii mõnigi kord, et kajastada järsku muutust kellegi elus või olukordades.

Vaata järgmisi salme. Millistele olukordadele need osutavad ja miks muudeti neis olukordades inimese nimi?

1. 1Ms 32:29 _____

_____

2. 1Ms 41:45 _____

_____

3. Tn 1:7 _____

_____

Ka tänapäeva mõttelaadi jaoks on teataval määral arusaadav, et see, kuidas inimest nimetada, on tähtis. Mõnikord on mõju väike, mõnikord mitte nii väike. Kui kedagi nimetatakse pidevalt „rumalaks" või „inetuks" ning kui sedasi pöördub tema poole alatasa palju inimesi, siis avaldab niisugune nimetus varem või hiljem mõju sellele, mida inimene endast arvab. Samamoodi näib olevat võimalik inimesele teatud nime andes või tema nime muutes mõjutada seda, mida inimene endast arvab, ja ühtlasi seda, kuidas ta käitub.

Sellele mõeldes polegi nii raske aru saada, miks tahtis Jumal muuta Aabrami Aabrahamiks. Aabram tähendab „Isa on ülendatud"; Jumal muutis selle Aabrahamiks, mis tähendab „ Paljude isa". Kui vaatad lepingutõotust, kus Jumal ütleb: „Ma teen sind väga viljakaks ja lasen sind rahvaiks saada, kuningadki põlvnevad sinust" (1Ms 17:6), on nimevahetus mõistlik. Vististi soovis Jumal selle võtte abil aidata Aabrahamil usaldada lepingutõotust, mis sõlmiti 99aastase vana mehega, kes oli abielus seni viljatu vana naisega. Ühesõnaga, Jumal aitas kasvatada Aabrahami usku Jumala tõotusse.

Kolmapäev, 21. aprill

Lepingu arenguastmed (1Ms 12:1, 2)

Need kaks salmi toovad esile Jumalalt Aabramile antud lepingutõotuse esimese astme (astmeid on kolm). Jumal lävis Aabramiga, andis talle korralduse ja esitas siis tõotuse. *Lävimine* väljendab tõsiasja, et Jumal valis Aabrami armuliselt Tema erilise armutõotuse esimeseks suurkujuks. *Korralduses* on peidus Jumala täieliku usaldamise mõõde (Hb 11:8). Tõotus (1Ms 12:1–3, 7), mis anti eelkõige Aabrami järeltulijaile, tähendab lõpuks kogu inimsoole antud tõotust (1Ms 12:3; Gl 3:6–9).

Jumala ja Aabrami vahelise lepingu teine arenguaste ilmneb 1Ms 15:7–18. Millistes salmides tulevad ilmsiks esimese arenguastmega sarnased sammud?

Jumal lävib inimesega? Salmid? _____

Üleskutse inimestele olla kuulekas? Salmid? _____

Jumalik tõotus? Salmid? _____

Teises arenguastmes lävib Issand Aabramiga pühaliku kombetalituse vahendusel, minnes läbi korrapäraselt paigutatud loomakere tükkide vahelt. Kõik kolm looma tapeti ja poolitati ning tükid asetati kohakuti nii, et tühik jäi vahele. Linnud tapeti, kuid neid ei poolitatud. Lepingusse astujad pidid poolitatud tükkide vahelt läbi minema ja sellega sümboolselt vanduma alalist sõnakuulelikkust nii pidulikult kokku lepitud sätete vastu.

Kirjelda, mis toimus Jumala ja Aabrahami vahel sõlmitud lepingu kolmandas ehk viimases arenguastmes? (Vaata 1Ms 17:1–14.)

_____

_____

Nimi *Aabraham* väljendab Jumala igatsust ja kavatsust päästa kõik rahvad. Mõiste „paljud rahvad“ hõlmab juute ja paganaid. Uus Testament teeb vägagi selgeks, et Aabrahami tõelised järeltulijad on need, kellel on Aabrahami usk ning kes toetuvad tõotatud Messia teenetele. (Vaata Gl 3:7, 29.) Seega kavatses Issand juba Aabrahamist alates päästa nii palju inimesi kui Ta saab, ükskõik, mis rahvaste keskel nad elasid. Kahtlemata on see nii ka tänapäeval.

Loe Ilm 14:6, 7 esimese ingli sõnumit. Millised paralleelid leiad ingli *öeldu* ja Aabrahami lepingus toimunu vahel? Mil viisil on sisu samasugune?

_____

_____

_____

Lepingu kohustused

„Sest ma tean temast, et ta käsib oma poegi ja järeltulevat sugu hoida Issanda teed ning teha, mis õige ja kohus, et Issand võiks anda Aabrahamile, mis ta temale on tõotanud“ (1Ms 18:19).

Oleme siiani näinud, et leping on ikka armuleping – Jumal teeb meie heaks seda, mida me iial enda heaks teha ei saa. Aabrahamiga tehtud leping ei ole siin erand.

Jumal valis Aabrahami oma armus vahendiks, kes aitas Tal kuulutada maailmale lunastusplaani. Kuid Jumala lepingutõotuste täitumine oli seotud Aabrahami tahtlikkusega toimida õigesti ja olla Temale usu läbi sõnakuulelik. Ilma Aabrahamipoolse sõnakuulmiseta ei oleks Jumal saanud teda kasutada.

1Ms 18:19 näitab, kuidas on arm ja käsk seotud. Salm algab *armuga* („ma tean temast“) ning liigub edasi tõsiasjale, et Aabraham on inimene, kes kuuletub Issandale ja kelle peregi on kuulekas. Niisiis esinevad usk ja teod siin lahutamatus seoses, nagu olema peab. (Vaata Jk 2:17.)

Pööra eriliselt tähelepanu ka 1Ms 18:19 viimase osalause sõnastusele. Mida öeldakse siin Aabrahami sõnakuulelikkuse kohta? Sõnakuulmine ei ole küll päästevahend, aga milline tähtsus sellele siin antakse? Kas leping saanuks selle salmi kohaselt ilma sõnakuulmiseta täituda? Selgita vastust.

Lepingulisi õnnistusi polnud võimalik nautida ega hoida ilma, et kasusaajad oleksid täitnud teatud tingimused. Neid tingimusi polnud vaja selleks, et lepingut sõlmida, kuid need väljendasid vastuarmastust, usku ja sõnakuulmist. Need olid inimkonna ja Jumala vahelise suhte ilminguks. Sõnakuulmine oli vahend, mistõttu Jumal sai täita inimestele antud lepingutõotused.

Lepingu katkemine sõnakuulmatuse pärast näitab, et väljakujundatud suhet ei usaldata. Kui leping on purunenud, on purunenud täitmise tingimus, mitte aga andmise tingimus.

Kas suudad enda ja Issanda vahelises suhtes näha, miks on sõnakuulmine niivõrd tähtis? Kas suudad esile tuua mõne näite Piiblist või omaenda kogemusest, mille puhul sõnakuulmatus teeb lepingutõotuste täitmise võimatuks? Kui see on nii, siis kuidas olukorda parandada?

Reede, 23. aprill

Toetav mõte: Loe Ellen G. White'i raamatust „Patriarhid ja prohvetid" peatükki „Aabrahami kutsumine", lk 125–131, ja raamatust „Apostlite teod" peatükki „Juudid ja paganad", lk 188–200.

Vikerkaar on Noaga tehtud Jumala lepingu tähis. Loe 1Ms 17:10 ja sa leiad, mis tähistas Jumala lepingut Aabrahamiga. Ümberlõikamine „oli mõeldud: (1) eristama Aabrahami sugu paganatest (Ef 2:11), (2) jäädvustama Jehoova lepingu mäletamist (1Ms 17:11), (3) soodustama moraalse puhtuse viljelemist (5Ms 10:16), (4) esindama õigust usu läbi (Rm 4:11), (5) sümboliseerima südame ümberlõikamist (Rm 2:29) ning (6) looma pilti kristlikust ristimistalitusest (Kl 2:11, 12)." – „Piibli kommentaarid, SPA poolt välja antud", 1. kd, lk 322, 323.

Vikerkaar jääb Jumala tõotuse tähiseks maailma ajaloo lõpuni, kuid ümberlõikamine mitte. Apostel Pauluse sõnade kohaselt sai Aabraham ümberlõikamise märgiks õigusest, mille ta Jumalasse uskumise tõttu oli saanud (Rm 4:11). Sajandite jooksul aga hakkas ümberlõikamine tähistama pääsemist käsule kuulekas olemise kaudu. Uue Testamendi päeviks oli ümberlõikamine oma tähenduse minetanud. Selle asemel on oluline uskuda Jeesusesse Kristusesse, mis viib sõnakuulmiseni, muutunud eluni. Loe Gl 5:6; Gl 6:15 ja 1Kr 7:18, 19.

Küsimused aruteluks:

1. Arutlege usu ja tegude vahelise suhte üle. Kas saab olla üht ilma teiseta? Kui ei, siis miks?

2. „Paljud inimesed pannakse Aabrahami sarnaselt proovile. Nad ei kuule Jumala häält lausa taevast kõnelemaas, kuid Ta kutsub neid oma Sõna õpetuste kaudu ja sündmuste kaudu, mida Tema juhtimine esile toob. Võib-olla tuleb neil loobuda paljutõotavast ametist, meelepärasest ja tulutoovast sõpruskonnast ning lahkuda sugulastest, et astuda teele, mis näib pakkuvat ainult enesesalgamist, raskusi ja ohvreid. Jumal on andnud neile töö; kerge elu ning sõprade ja sugulaste mõju takistaksid just selliste iseloomuomaduste arenemist, mis aitaksid neil seda tööd teha. Jumal kutsub neid eemalduma inimlikest mõjudest ja inimlikust abist ning lootma ainult Temale, et Tema saaks ennast neile avada. Kes on valmis jumaliku ettenägevuse kutsel loobuma meeldivatest plaanidest ja lähedastest sõpradest?" – Ellen G. White, „Patriarhid ja prohvetid", lk 126, 127. Rääkige mõnest tänapäevasest näitest, inimestest, kes panid teadaolevalt tähele sama kutset.

Kokkuvõte: Jumal kutsus Aabrahami erilisse suhtesse Temaga, mis tooks maailma jaoks esile lunastusplaani.

Jumalal on alati oma tee

Loo on kirja pannud Andrew McChesney, Adventmisjonist.

David ei hoolinud Jumalast põrmugi nii kaua, kuni ta kaotas kibedas kohtuvaidluses sõbrale oma äri. Kogu lootus näis kustuvat. Ta otsustas õppida teoloogiat seitsmenda päeva adventistidele kuuluvas kolledžis Filipiinidel. David, kes kasvas üles jõukas kodus, ei unistanud sugugi evangeeliumitöölise ametist. Ta tahtis lihtsalt Jumalat paremini tundma õppida ja kolis oma ateistlikult kodumaalt Filipiinidele. Adventmisjon ei kasuta Davidi isikliku ohutuse kaalutlustel tema täisnime ega esita elu üksikasju.

Pärast mitut kuud teoloogiaõpinguid kaalutles David ikka veel, kas sellel on tulevikku, kui ta osaleb kuupikkusel kohalikul evangeelsete koosolekute seerial, mis oli tema haridustee nõutav osa. Õhtuti ta jutlustas ja pidas osavõtjatega eravestlusi. Üks kooliõpetaja rääkis, kuidas ta oli juba aastaid soovinud ristitud saada, kuid kartis, et abikaasa tapab ta, kui temast kristlane saab. Tema palvel hakkas David temaga piiblitunde pidama. Lõpuks see naine ristiti.

„Kas sa ei karda, et su abikaasa tapab su?“ küsis David pärastpoole.

„Ta võib mu tappa,“ vastas naine. „Aga ma tahtsin ikkagi ristitud saada.“

David imetles tema usku surma palge ees. Ta polnud kunagi sellist usku näinud. Abikaasa ei tapnud naist.

David sõbrunes ka ühe poisiga, kes tuli koosolekule igal õhtul ja tahtis saada ristitud. David läks poisi koju selleks luba küsima, kuid poisi vanemad, kes kuulusid teise kristlikku uskkonda, viskasid ta välja. David külastas neid mitu korda, aga vanemad ei andnud järele.

Kuus kuud hiljem otsis üks adventpastor Davidi kolledžis üles, et talle ebatavalist lugu jutustada. Ühel hingamispäeval astus selle pastori kirikusse neljaliikmeline perekond ja palus ristimist. Pastor küsitles ema, isa, poega ja tütart Piibli tundmises ning nägi, et nad said koguduse uskumustest aru. Kuid ta ei suutnud välja selgitada, kuidas nad Piiblit nii hästi tundsid. Ükski kohaliku koguduse liige seda perekonda ei tundnud ja mitte keegi polnud nendega koos Piiblit uurinud.

Lõpuks küsis pastor: „Kuidas te adventkogudusest kuulda saite?“

„Kuus kuud tagasi peeti meie linnas evangeelseid koosolekuid,“ ütles isa. „Üks võõras tuli mitu korda meie koju, et rääkida meie pojaga, kes tahtis ristitud saada. Olime tema ristimisele kõvasti vastu. Kuid pärast kuuekuist kaalumist on kogu meie perekond otsustanud kogudusega ühineda.“

David ei suutnud oma kõrvu uskuda. Ta tajus, et Jumalal on alati oma tee, ka siis, kui kõik näib lootusetu. Ta andis oma südame Jeesusele ja temast sai pastor.

„Minu elu on olnud teekond,“ ütles ta. „Olen õppinud Jumalat usaldama ja Tema heaks töötama.“

Tõotuse lapsed

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: *1Ms 15:1–3; Js 25:8; 1Kr 2:9; Ilm 22:1–5; 1Pt 2:9; 1Ms 11:4; 1Ms 12:2.*

Juhtsalm: *„Ja vaata, mina olen iga päev teie juures ajastu lõpuni“ (Mt 28:20).*

Üks isa ja tema kümneaastane tütar olid ookeani ääres puhkusel. Ühel päeval läksid nad ookeani ujuma, kuid ehkki mõlemad olid head ujujad, hakkasid nad kaldast juba kaugemal olles teineteisest lahku triivima. Isa, kes taipas, et mõõnavesi kannab nad kaldast kaugele, hüüdis lapsele: „Meeri, ma lähen kaldalt abi otsima. Kui sa väsid, pööra selili. Sa võid niiviisi kogu päeva ulpida. Ma tulen su juurde tagasi.“

„Üsna pea suundusid paljud otsijad ja paadid veteväljale tüdrukukest otsima. Sajad kaldalolevad inimesed olid uudist kuulnud ja ootasid ärevalt. Möödus neli tundi enne, kui nad tüdruku kaugelt leidsid, aga tüdruk kõikus lainetel selili ega olnud sugugi hirmul. Kaldal tervitati päästjaid rõõmuhüüete ja -pisarate ning kergendustundega, kui nad oma hinnalise lastiga tagasi jõudsid, kuid laps võttis kõike rahulikult. Tema meelest käitusid suured inimesed kummaliselt. Ta ütles: „Isa ütles, et ma võin kogu päeva selili ulpida ja et ta tuleb mulle järele, nii ma lihtsalt ujusin ja ulpisin lainetel, sest ma teadsin, et ta tuleb.“ – H. M. S. Richards, „When Jesus Comes Back,“ „Prohvetikuulutamise Hääle sõnum“, 1949. aasta märts, lk 5.

Pilk nädalale: Miks viitab Issand endale kui Aabrami kilbile? Kuidas pidid „kõik suguvõsad maa peal“ saama Aabrahami kaudu õnnistatud? Milline tõotus lepingutõotustest on suurim?

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 1. maiks.

Pühapäev, 25. aprill

Kaitsja

„Pärast neid lugusid tuli Aabramile nägemuses Issanda sõna, kes ütles: „Ära karda, Aabram! Mina olen sulle kilbiks. Sinu tasu on väga suur!“ (1Ms 15:1).

Loe 1Ms 15:1–3. Mõtle, millises kontekstis see esitati. Miks ütleb Issand Aabramile kõigepealt: „Ära karda“? Mida oli Aabramil karta?

Eriti huvitav on siin tõsiasi, et Issand ütleb Aabramile: „Mina olen *sulle* kilbiks.“ Isikulise asesõna tarvitamine näitab suhte isiklikku olemust. Jumal suhtleb Aabramiga üks-ühele ning samamoodi teeb Ta meie kõigiga.

See salm on Piiblis esimene, kus Jumalat kirjeldatakse „kilbina“, ning Piibli jooksul on see ainus kord, mil Jumal ennast vastava sõnaga iseloomustab, kuigi Piibli kirjutajad kasutavad mujal seda sõna Jumala *kohta* küll (5Ms 33:29; Ps 18:31; Ps 84:12; Ps 144:2).

Mida see tähendab, kui Jumal nimetab ennast kellegi kilbiks? Kas see tähendas Aabrami jaoks midagi niisugust, mida see meie jaoks tähendada ei pruugi? Kas saame sellele tõotusele toetuda? Kas see tähendab, et meid ei saa füüsiliselt kahjustada? Mil viisil on Jumal kilp? Kuidas sina sellest kujundist aru saad?

„Kristuse hool meie suhtes pole juhuslik, vaid on tugevam ema hoolest oma lapse vastu… Meie Päästja on meid ostnud inimliku kannatuse ja kurvastusega, taludes solvanguid, süüdistusi, teotust, pilget, hülgamist ja surma. Ta valvab sind, sa värisev Jumala laps. Tema kaitse all on sul turvaline… Meie inimloomuse nõrkus ei takista meie juurdepääsu taevasele Isale, sest Tema [Kristus] suri, et meie eest palvetada.“ – Ellen G. White, „Sons and Daughters of God“, lk 77.

Rolando oli kõige välise järgi otsustades olnud Issanda ustav järelkäija. Siis järsku suri ta ootamatult. Mis juhtus Jumala kui tema kilbiga? Või tuleb meil Jumala kui oma kilbi mõistest teistmoodi aru saada? Selgita. Mille eest Jumal alati meid kaitsta tõotab? (Vaata 1Kr 10:13.)

Messiast rääkiv tõotus: I

„Sinu ja su soo nimel õnnistavad endid kõik maailma suguvõsad“ (1Ms 28:14).

„Kui te olete Kristuse päralt, siis te olete järelikult Aabrahami sugu ja pärijad tõotuse järgi“ (Gl 3:29).

Rohkem kui korra ütles Issand Aabramile, et tema soo, tema järeltulijate nimel saavad õnnistatud kõik maailma rahvad (vaata ka 1Ms 12:3; 1Ms 18:18; 1Ms 22:18). Seda imelist lepingutõotust korratakse, sest kõikidest tõotustest on see kõige tähtsam ja jäädavam, mis annab väärtuse kõigile teistele tõotustele. Mingis mõttes tõotati sellega juudi rahva esiletõusmist, kelle kaudu tahtis Issand „kõik maailma suguvõsad“ õpetada tundma Jumalat ja Tema lunastusplaani. Ometi täitus see tõotus täielikult ainult Jeesuses Kristuses, kes tuli Aabrahami soost; Temas, kes tasus ristil „kõigi maailma suguvõsade“ pattude eest.

Mõtle pärast veeuputust sõlmitud lepingutõotusele (millega Issand tõotas, et ei hävita maailma enam veega). Mis kasu oleks sellest lõpuks ilma Jeesuses oleva lunastuseta? Mis kasu oleks ükskõik millisest Jumala tõotusest ilma Kristuses oleva igavese elu tõotuseta?

Kuidas saad aru sellest, et Aabrahamis, Jeesuse kaudu, saavad „kõik maailma suguvõsad“ õnnistatud? Mida see tähendab?

Kahtlemata on maailma Päästjast rääkiv lepingutõotus kõikidest Jumala tõotustest suurim. Lunastaja ise saab *vahendiks,* mille abil täidetakse lepinguga kaasnevad kohustused ning viiakse täide kõik selle teised tõotused. Olgu juut või pagan, kõiki, kes astuvad Temaga liitu, loetakse Aabrahami tõelisse perekonda kuuluvaks ja tõotuse pärijaks (Gl 3:8, 9, 27–29); jutt on tõotusest elada igavesti patuta keskkonnas, kus pole enam iialgi kurjust, valu ega kannatust. Suudad sa sellest paremat tõotust välja mõelda?

Miks on igavese elu tõotus patuta ja kannatuseta maailmas meie jaoks nii peibutav? Kas meie igatsuse põhjus võib olla selles, et meid loodi algselt niisuguseks ning seda igatsedes igatseme midagi, mis on meie põhiolemuses?

Teisipäev, 27. aprill

Messiast rääkiv tõotus: II

„Tõelise õnne nautimiseks peaksime reisima väga kaugele maale ja endast välja.“ – Thomas Browne.

Vaata seda 1600ndail kirjutatud lauset. Kas nõustud sellega või mitte? Loe seda 1Ts 4:16–18 ja Ilm 3:12 kontekstis.

Augustinus kirjutab inimese seisundi kohta: „Meie elu – juhul kui nii suuri haigusi täis elu saab üldse eluks nimetada – tunnistab tõsiasjast, et päris algusest peale on inimese surelik sugu hukkamõistetud sugu. Mõtle esiteks mõistmatuse kohutavale kuristikule, kust voolavad välja kõik vead ja mis neelab Aadama pojad süngesse tiiki, kust keegi ei pääse ilma vaeva, pisaraid ja hirme nägemata. Või võtame meie armastuse kõigi nende asjade vastu, mis osutuvad väga asjatuiks, mürgisteks ning on toiduks paljule südamevalule, murele, hädadele ja pisaratele; võtame hullu rõõmu lahkarvamuste, tülide ja sõdade üle; … pettuse, varguse ja röövimise; sõnamurdlikkuse ja uhkuse, kadeduse ja auahnuse, tapmised ja mõrvad, õeluse ja jõhkruse, ohjeldamatuse ja iha; kõik häbitud ebapuhtad kired – hooruse ja abielurikkumise, verepilastuse ja loomuvastased patud, vägistamise ja arvutud muud rüvedused, mida on vastik nimetadagi; patud religiooni vastu – jumalakartmatuse ja väärusu, jumalapilke ja vandemurdmise; ülekohtu meie naabrite vastu – halvustava suhtumise ja petmise, valetamise ja valetunnistamise, vägivalla isikute ja omandi suhtes; kohtutes toimuva ebaõigluse ja loendamatul hulgal muid kannatusi ja tõbesid, mida maailm on täis, kuid mis jäävad tähelepanuta .“ – Augustine of Hippo, „City of God“, Gerald G. Walsh, S. J. Tõlge (New York: Doubleday and Co., 1958), 22. raamat, 22. ptk, lk 519.

Augustinuse tsitaati võib kohaldada enamikule tänapäeva suurlinnadest, ometi kirjutas ta selle rohkem kui tuhat viissada aastat tagasi. Inimkond on vähe muutunud, seepärast tahavadki inimesed põgeneda.

Kuigi meie olukord on karm, on tulevik õnneks hele, kuid üksnes selle pärast, mida Jumal oma elu, surma, ülestõusmise ja Jeesuse Kristuse ülempreesterliku teenistusega meie heaks tegi. See ongi Aabrahamile antud lepingutõotuse täitumine, et tema seemnes õnnistatakse kõiki maailma suguvõsasid.

Vaata Augustinuse tsitaati. Kirjelda oma sõnadega pisut tänapäeva maailma kurba olukorda. Samas otsi üles mõni piiblisalm, kus kirjeldatakse, mida on Jumal meile Jeesuses Kristuses tõotanud (näiteks Js 25:8; 1Kr 2:9; Ilm 22:2–5). Mõtiskle nende tõotuste üle. Tee need isiklikuks. Üksnes siis taipad, milles seisneb lepingu mõte.

Kolmapäev, 28. aprill

Suur ja vägev rahvas…

Jumal ei tõotanud Aabrahamile mitte ainult seda, et tema „nimel õnnistavad endid kõik suguvõsad maa peal“, vaid Issand ütles ka seda, et Ta teeb Aabrahamist „suure ja vägeva rahva“ (1Ms 18:18; vaata ka 1Ms 12:2; 1Ms 46:3) – vaat milline tõotus mehele, kes oli abielus lapsekandmise aastad ületanud naisega. Siis, kui Aabraham oli järeltulijateta, pojast rääkimata, tõotas Jumal talle seega mõlemat.

Siiski ei täitunud see tõotus täienisti Aabrahami eluajal. Iisak ja Jaakobki ei näinud selle teostumist. Jumal kordas tõotust Jaakobile ja lisas teadaande, et tõotus täitub Egiptuses (1Ms 46:3), kuigi Jaakob ei näinud ka seda oma silmaga. Lõpuks see tõotus loomulikult täitus.

Miks tahtis Issand tuua Aabrahami soost esile erilise rahva? Kas Issand tahtis luua järjekordset rahvusriiki? Millist otstarvet pidi see rahvas täitma? Loe 2Ms 19:5, 6; Js 60:1–3 ja 5Ms 4:6–8 ning kirjuta siia joontele oma vastus:

Pühakirjast ilmneb, et Jumalal oli eesmärk muuta end maailma rahvaste silmis köitvaks Iisraeli tunnistuse kaudu; Iisrael pidi Tema õnnistuse all olema õnnelik, terve ja püha rahvas. Selline rahvas pidi näitama, millised õnnistused tulenevad kuulekusest Looja tahtele. Suured hulgad maakeral tuli tõmmata teenima tõelist Jumalat (Js 56:7). Seega pidi inimkonna tähelepanu pöörduma Iisraelilt nende Jumalale ning Messiale, maailma Lunastajale, kes pidi nende hulgast tulema.

„Iisraeli lapsed pidid hõivama kogu ala, mille Jumal oli neile määranud. Rahvastelt, kes olid tõelise Jumala kummardamise ja teenimise hüljanud, tuli nende omand ära võtta. Kuid Jumala eesmärk oli tõmmata inimesi enda juurde oma iseloomu ilmutamisega Iisraeli kaudu. Evangeeliumi kutse pidi antama kogu maailmale. Ohvriteenistuse õpetuse kaudu pidi Kristus rahvaste ees ülendatama ja kõik, kes Temale vaatavad, pidid elama.“ – Ellen G. White, „Kristuse tähendamissõnad“, lk 290.

Suudad sa näha paralleele selle vahel, mida tahtis Issand teha Iisraeli abil ja mida tahab Ta teha meie koguduse abil? Kui jah, siis millised need paralleelid on? Loe 1Pt 2:9.

Neljapäev, 29. aprill

„Ma teen su nime suureks“

„Ma teen sind suureks rahvaks ja õnnistan sind, ma teen su nime suureks, et sa oleksid õnnistuseks“ (1Ms 12:2).

1Ms 12:2 tõotab Jumal teha Aabrami nime suureks – see tähendab, teha ta kuulsaks. Miks tahab Issand teha mõnele patusele midagi sellist, ükskõik kui kuulekas ja ustav ta ka poleks? Kes väärib „kõrgeimat“ nime? (Vaata Rm 4:1–5; Jk 2:21–24.) Kas Jumal kinkis Aabramile ülevuse Aabrami isiklikuks hüvanguks või esindas see midagi enamat? Selgita.

Võrdle 1Ms 11:4 1Ms 12:2ga. Milline suur erinevus nende vahel on? Mismoodi esindab üks „tegude kaudu pääsemist“ ja teine „usu läbi pääsemist“?

Ehkki lunastusplaani aluseks on ainult see, mida Kristus on meie heaks teinud, oleme meie – Jumala armu vastuvõtjad – siiski endiselt kaasatud. Meil on teha oma osa; esile tuleb meie vaba valik. Ajastute draama, võitlus Kristuse ja Saatana vahel toimub ikkagi meie sees ja meie kaudu. Nii inimkond kui ka inglid vaatavad, mis meiega selles konfliktis juhtub (1Kr 4:9). Seega ulatub selle tähtsus, kes me oleme, mida ütleme ja mida teeme, meie vahetust ümbrusest kaugemale – sellel on tagajärjed, mis kõlavad teatud mõttes vastu kogu universumis. Oma sõnade, tegude ja suhtumisega saame aidata tuua au Issandale, kes on meie heaks nii palju teinud, või häbistame Teda ja Tema nime. Niisiis, kui Issand ütles Aabrahamile, et teeb tema nime suureks, ei pidanud Ta kindlasti silmas seda, mida maailm kuulsuse all mõistab. Jumala silmis teeb nime suureks iseloom, usk, sõnakuulmine, alandlikkus ja kaasinimeste armastamine, mis – ehkki maailm võib neist tihtipeale lugu pidada – ei ole tavaliselt need põhjused, mille järgi maailm kellegi nime kuulsaks peaks.

Vaata mõnd meest või naist, kelle nimi on tänapäeva maailmas „suur“, olgu ta siis näitleja, poliitik, kunstnik, rikkur, kes iganes. Mis teeb need inimesed kuulsaks? Kõrvuta seda Aabrahami suurusega. Mismoodi näitab see meile, kui väändunud on maailma arusaam suurusest? Kuivõrd mõjutab maailmalik suhtumine meiegi arusaama suurusest?

Reede, 30. aprill

Toetav mõte: Loe Ellen G. White'i raamatust „Patriarhid ja prohvetid" peatükke „Aabraham Kaananis", lk 132–144, ja „Usuproov", lk 145–155.

„Aabrahami jaoks polnud selline proovilepanek kerge; nõutav ohver polnud väike… Kuid ta ei kõhelnud kuuletumast kutsele. Ta ei esitanud küsimusi tõotatud maa kohta… Jumal oli rääkinud ja Tema sulane kuuletus. Sulase jaoks oli õnnelikem paik maa peal see, kus tema Jumal teda näha soovis." – Ellen G. White, „Patriarhid ja prohvetid", lk 126.

Kui Aabram astus Kaananimaale, ilmutas Issand talle, et tema pidi küll maal viibima võõrana, kuid see maa antakse ta järeltulijatele (1Ms 12:7). Jumal kordas seda lubadust mitu korda (vaata 1Ms 13:14, 15, 17; 1Ms 15:13, 16, 18; 1Ms 17:8; 1Ms 28:13, 15; 1Ms 35:12). Umbes nelisada aastat hiljem oma lubadust täites (1Ms 15:13, 16), tegi Issand Moosesele teatavaks, et Ta viib Iisraeli Egiptusest ära maale, mis voolab piima ja mett (2Ms 3:8, 17; 2Ms 6:8). Jumal kordas sama lubadust Joosuale (Jos 1:3) ning Taaveti ajaks oli see üldiselt, kuigi mitte lõpuni, täitunud (1Ms 15:18–21; 2Sm 8:1–14; 1Kn 5:1; 1Aj 19:1–19).

Loe nüüd Hb 11:9, 10, 13–16. Need salmid näitavad selgesti, et Aabraham ja teised ustavad usuisad võtsid Kaananit sümbolina ehk eelnähuna Jumala lunastatud rahvale lõplikult valmistatavast kodust. Patu olemasolu korral ei ole jäädav kodu võimalik. Elu on mööduv nagu „aur, mida on hetke näha, ja siis see haihtub" (Jk 4:14). Aabrahami vaimulike järeltulijatena tuleb meilgi aru saada, et „meil pole siin jäädavat linna, vaid me taotleme tulevast" (Hb 13:14). Kindlustunne tulevasele elule Kristuses hoiab meid käesolevas muutuvas ja lagunevas maailmas vankumatuna.

Küsimused aruteluks:

1. Kuidas mõjutab Kristuse tõotus uuest maast meie isiklikku kristlikku kogemust? (Võrdle Mt 5:5; 2Kr 4:17, 18; Ilm 21:9, 10; Ilm 22:17.)

2. „Tõeline suurus, ülevus, tulenes Jumala käskude täitmisest ja koostööst Tema jumaliku eesmärgiga." – „Piibli kommentaarid, SPA poolt välja antud", 1. kd, lk 293.

Kokkuvõte: Tõotused! Need on uskliku jaoks ääretult kallihinnalised! Kas need täituvad? Usk vastab „jah".

Kas usaldada Jumalat või teadust

Loo on kirja pannud Andrew McChesney Adventmisjonist.

Arst näitas dr Hernando Díazile 3D ultrahelipilti.

„Te olete arst," ütles ta. „Siin on tõend. Katkestage rasedus."

Hernando rase naine Erica Monica nuttis. Pilt näitas, et nende lapsel oli Potteri sündroom, harvaesinev seisund, millega on seotud neerupuudulikkus, ebanormaalsed jäsemed ja ebatavaline näoilme, sealhulgas teineteisest kaugel asuvad silmad.

Arstina sai Hernando aru, et arstil oli õigus. Kuid kristlasena kaalutles ta, mida teha. Laps ei jääks ellu, kui rasedus 32 nädala pealt katkestada, aga kui nad ootaksid, on võib-olla lootust. Kas ta peab usaldama teadust või Jumalat? „Jumalal on öelda viimane sõna," teatas ta.

Rasedus oli tüsilik ning arst soovitas keisrilõiget, et päästa Erica Monica elu. Hernando ja Erica palvetasid. Nende kogudus palvetas. Pereliikmed ja haigla personal noomisid Ericat, et ta rasedust ei katkestanud.

Kaks päeva enne keisrilõiget näitas 3D ultraheli, et midagi oli muutunud. Sellel ööl nägi Erica unenäo. Ta nägi korvis mängivat poisikest ja kuulis üht häält oma abikaasale ütlemas: „Võta oma poeg. Ta on kingitus Jumalalt. Sa pead talle nimeks panema Samuel David. Kasvata ta üles Jumala Sõna kohaselt." Erica ja Hernando võtsid seda unenägu märgina tõsiasjast, et laps jääb ellu. Esimest korda ostsid nad mähkmeid ja muid beebitarvikuid. Järgmisel päeval aga maaliti nende silme ette halvim. Arst selgitas, et ta teeb keisrilõike, lõikab läbi nabanööri ning minutitega laps sureb.

Tavaliselt kestab keisrilõige 20 kuni 30 minutit. Hernando ootas ooteruumis 30 minutit… 40 minutit… 50 minutit. Ta ärevus oli suur, kui möödus 60 minutit. Järsku kuulis ta kisa. See polnud tema naise hääl. See polnud nende lapse hääl. Hoopis arst ja õed hüüatasid. Nad ootasid moondunud tita ilmaletulekut, kuid said kätte terve poisslapse.

„Võimatu lugu!" hüüatas arst. „See on ime!"

Ema-isa otsustasid kasvatada Samuel Davidit Jumala Sõna kohaselt ning täna peavad nad teda nende ja paljude teiste inimeste juhtijaks Jeesuse juurde. Poisi hilisematele neeruprobleemidele meditsiinilist abi otsides õppisid nad tundma seitsmenda päeva adventistide kogudust ja ühinesid sellega. Täna töötab Hernando arstina Colombia Adventülikooli juures asuvas Adventistide Meditsiinikeskuses Medellinis, Colombia Vabariigis. Samuel on terve 8aastane poiss. „Otsustasime usaldada Jumalat, kuigi peaaegu kõik olid meie otsusele vastu," ütles 60aastane Hernando. „Jumala teed ei ole meie teed ja Tema mõtted ei ole meie mõtted. Palju inimesi on tulnud Jeesuse jalge ette pärast Samueli loo kuulmist."

Kolmeteistkümnenda hingamispäeva annetus aitab avada misjonitööks väljaõppekeskuse Colombia Adventülikoolis.

Aabrahami sugu

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: *Hs 16:8; 5Ms 28:1, 15; Jr 11:8; 1Ms 6:5; Jh 10:27, 28; Gl 3:26–29; Rm 4:16, 17.*

Juhtsalm: „Teie olete aga „valitud sugu, kuninglik preesterkond, püha rahvas, omandrahvas, et te kuulutaksite tema kiidetavust“, kes teid on kutsunud pimedusest oma imelisse valgusse“ *(1Pt 2:9)*.

„Ühes väikelinnas jäi kell juveeliäri vaateaknal seisma veerand üheksa hommikul. Paljud linnakodanikud sõltusid oma aja arvestamisel selle kella näidust. Sel hommikul heitsid töömehed ja -naised pilgu vaateaknale ning märkasid, et kell oli alles veerand üheksa; kooliteel olevaid lapsi üllatas, et neil oli veel küllalt aega lonkida. Sellel hommikul jäid paljud hiljaks, sest kellake juveeliäri aknal oli seisma jäänud.“ – C. L. Paddock, „God's Minutes“ (Nashville, IN: Southern Publishing Association, 1965), lk 244, lühendatult.

Vägagi kohane näide muistse Iisraeli läbikukkumisest. Issand pani Iisraeli „paganate keskele [rahvaste keskele – NKJV] (Hs 5:5) kolme maailmajao (Aafrika, Euroopa ja Aasia) vahele sillapeaks. Neil tuli olla maailmale vaimulikuks „kellaks“.

Iisrael jäi teatavas mõttes aga seisma nagu kell juveeliäri aknal. Kuid see polnud täielik läbikukkumine; sest tollal, nagu nüüdki, oli Jumalal Temale ustav jääk. Meie selle nädala uurimine pöörab valgusvihu Jumala tõelise Iisraeli eneseteadvusele ja ülesandele kõikidel ajastutel, sealhulgas meie ajal.

Pilk nädalale: Millised lepingutõotused sõlmis Issand Iisraeliga? Millised tingimused nendega kaasnesid? Kui hästi rahvas neist tõotustest kinni pidas? Mis juhtus siis, kui nad polnud sõnakuulelikud?

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 8. maiks.

Pühapäev, 2. mai

„Omandrahvaks…“

„Sest sa oled Issandale, oma Jumalale, pühitsetud rahvas; Issand, su Jumal, on sind valinud olema temale omandrahvaks kõigist rahvaist, kes maa peal on“ (5Ms 7:6).

Pole kahtlustki: Issand oli eriliselt valinud heebrea rahva Tema esindajaks maa peal. Sõna, mida eeltoodud piiblisalmis tõlgitakse kui „omandrahvas“, „iserahvas“ (1926), on originaalis *segullah* ning kannab tähendust „hinnatud vara“ või „eriline aare“. Oluline on meeles pidada sedagi, et valik oli täielikult Jumala oma, Tema armu väljendus. Rahvas endas polnud midagi, mille tõttu nad seda armu pälvinuks. Ei saanudki olla, sest arm on midagi, mis tuleb teenimata.

Loe Hs 16:8. Kuidas aitab see selgitada tõsiasja, et Issand valis Iisraeli?

„Miks Jahve Iisraeli valis? See oli arusaamatu. Tegemist oli väikese inimhulgaga, kel polnud märkimisväärset kultuuri ega mõju. Neil polnud mingeid erilisi isikuomadusi, mis valikut õigustanuks. Valimine oli ainult Jumala tegu… Sellise valiku lõplik põhjus peitub jumaliku armastuse saladuses. Ometi on tõsi, et Jumal armastas Iisraeli ja Jumal valis ta, austades seeläbi esiisadele antud tõotust… Ta valiti tänu Jahve armastusele. Jahve jõuga vabastati ta Egiptuse orjusest. Kui ta taipaks neid tohutuid tõsiasju, siis hoomaks ta, et on tõepoolest püha, eriliselt kallikspeetud rahvas. Seetõttu oli ülimalt taunitav igasugune kalduvus sellist üllast seisust loovutada.“ – J. A. Thompson, „Deuteronomy“ (London: Inter-Varsity Press, 1974), lk 130, 131.

Jumaliku plaani alusel pidid iisraellased olema ühtaegu kuninglik ja preesterlik sugu. Kurjas maailmas pidid nad olema kõlbelised ja vaimulikud kuningad sel moel, et nad pidid patu üle võidu saama (Ilm 20:6). Preestritena pidid nad palvete, kiituslaulude ja ohvritega lähenema Issandale. Vahendajatena Jumala ja paganlike rahvaste vahel tuli neil olla juhendajateks, jutlustajateks ja prohvetiteks ning püha eluviisi eeskujuks – Taeva õige religiooni näitvahendiks.

Vaata tänase salmi üht osa, milles Issand ütleb, et nad pidid olema „üle kõigist rahvaist, kes maa peal on“ [eesti keeles „omandrahvaks kõigist rahvaist, kes maa peal on“]. Mida sa arvad, mida see salm silmas peab – arvestades kõike, mida Sõna õpetab alandlikkuse vooruse ja uhkuse ohtlikkuse kohta? Mil viisil pidid nad olema kõigist rahvaist „üle“? Kas peaksime kasutama enda kui koguduse kohta sama mõistet? Kui jah, siis kuidas?

Esmaspäev, 3. mai

Maatehing (1Ms 35:12)

Kõigepealt anti Aabrahamile tõotus, et Jumala rahvale antakse maa, siis korrati seda Iisakile ja Jaakobile. Joosepi surivoodil lausutud sõnad kordasid sama tõotust (1Ms 50:24). Jumal andis Aabrahamile aga teada sedagi, et möödub „nelisada aastat", enne kui Aabrahami sugu selle maa oma valdusse saab (1Ms 15:13, 16).

Tõotuse täitumine algas Moosese ja Joosua ajal. Mooses kordas jumalikku käsku: „Vaata, mina annan selle maa teile ette: minge ja pärige maa" (5Ms 1:8).

Loe 5Ms 28:1, 15. Mida need sõnad mõista annavad? Ühesõnaga, lepingu osana antakse neile maa. Leping tähendab kohustusi. Mis olid Iisraeli kohustused?

5Ms 28. peatüki esimene osa toob välja õnnistused, mida Iisrael saab Jumala tahte järgi toimides. Sama peatüki teine pool loeb üles needused, mis saavad neile osaks siis, kui nad Jumala tahte järgi ei toimi. Need needused täitusid „suures osas, mitte küll täiesti, seetõttu, et patule lihtsalt anti võimalus peensusteni esile tuua oma kurjad tagajärjed… „Kes oma lihalikule loomusele külvab, see lõikab lihalikust loomusest kaduvust" (Gl 6:8). Nagu vesi, mis omapäi jättes ei lõpeta voolamist seni, kuni oma taseme saavutab; nagu kell, mis omapäi jäetuna ei lõpeta käimist seni, kuni täiesti maha käib; nagu puu, mis kasvama jäetuna ei saa teisiti, kui kannab omakohast vilja; nii saavutab patt oma taseme, käib oma käimise, valmistab oma vilja ja „selle tulemus on surm" (Rm [6:] 21)." – „The Pulpit Commentary: Deuteronomy", toimetajad H. D. M. Spence and Joseph S. Exell (Peabody, MA: Hendrickson Publishers, 1890), 3. kd, lk 439.

Lõpuks ei olnud ka kõik maa kohta antud tõotused tingimusteta. Need olid lepingu osa. Iisraelil tuli kokkuleppes täita oma osa; vastasel juhul tõotused tühistusid. Issand tegi rohkem kui korra väga selgeks, et juhul, kui rahvas on sõnakuulmatu, võetakse neilt maa ära. Loe 3Ms 26:27–33. On võimatu kujutleda, et Issand saanuks olla veel selgesõnalisem.

Ootame kristlastena aega, mil saada ja jääda tõotatud maale siis, kui taevas ja maa luuakse uueks. Seda on meile tõotatud samamoodi, nagu heebrealastele tõotati maapealset Tõotatud maad. Erinevus on aga selles, et kui me sinna kord saame, siis pole meil seda enam võimalik kaotada (5Ms 7:18). Samas on meile antud sinna saamise tingimused. Millised on sinu arusaamist mööda need tingimused, eriti üksnes usu kaudu pääsemise kontekstis?

Iisrael ja leping

„Aga nad ei kuulanud ega pööranud kõrva, vaid käisid igaüks oma kurja südame paadumuses; seepärast lasksin ma tulla nende peale kõik selle seaduse sõnad, mida ma olin käskinud täita, aga mida nad ei täitnud“ (Jr 11:8).

Vaatle seda salmi. Issand ütles, et Tema laskis nende peale tulla „kõik selle seaduse sõnad“. *Aga Ta räägib ju millestki halvast!* Kaldume lepingust küll mõtlema kui millestki, mis kingib meile head, kuid sellel on ka teine pool. Nägime sama põhimõtet Noa puhul. Jumal kinkis Noale imelise kaitse hävingus, kuid Noal tuli olla sõnakuulelik selleks, et saada Jumala armu õnnistus. Kui ta poleks olnud kuulekas, oleks ette pöördunud lepingu teine külg.

Võrdle tänast salmi 1Ms 6:5ga, mis räägib veeuputuse-eelsest maailmast. Milline seos siin on? Mida räägivad need piiblisalmid sellest, kui oluline on oma mõtete kontrollimine?

Kahjuks oli Iisraeli rahva ajalugu suuresti korduv muster – ärataganemine, millele järgnes jumalik karistus, siis meeleparandus ja sõnakuulmise ajajärk. Ainult Taaveti ja Saalomoni valitsemise ajal oli neil Tõotatud maa-ala üle täielik kontroll.

Vaata Jeremija kirja pandud lauseid Iisraeli ärataganemisest: „On öeldud: Vaata, kui mees saadab ära oma naise ja see läheb tema juurest minema ning saab teisele mehele: kas esimene tohib teda jälle tagasi võtta? Kas pole nõnda, et maa saaks sellest roojaseks? Sina oled teinud hooratööd paljude armatsejatega ja tahad pöörduda tagasi minu juurde, ütleb Issand…Aga otsekui naine on truuduseta oma eluseltsilise vastu, nõnda olete teie, Iisraeli sugu, olnud truudusetud minu vastu, ütleb Issand“ (Jr 3:1, 20).

See toob esile varemkäsitletu: leping, mille Jumal tahab meiega sõlmida, ei ole lihtsalt külm juriidiline kokkulepe kahe äripartneri vahel, kes soovivad endale suurimat kasu lõigata. Lepingusuhe on sama tõsine ja püha pühendumine nagu abielu ning just seepärast kasutab Issand niisugust kujundit.

Iva on selles, et Iisraeli ärataganemise lähtekohaks ei ole sõnakuulmatus. Ärataganemine algas purunenud isiklikust suhtest Issandaga, lõhest, mis tõi kaasa sõnakuulmatuse, mis omakorda tingis rahva karistamise.

Miks on isiklik, suhte külg kristlikus elus nii tähtis? Kui meie suhe Jumalaga ei ole õige, siis miks kaldume hõlpsalt tegema pattu ja olema sõnakuulmatud? Mida ütleksid kellelegi, kes küsib: „Kuidas luua Jumalaga sügav, armastav suhe?“

Järelejäänud

Vaatamata Iisraeli korduvale tsüklile – usust taganemine, jumalik karistus, meeleparandus – leidub neis salmides lootus. Missugune?

Js 4:3 _____

_____

Mi 4:6, 7 _____

_____

Sf 3:12, 13 _____

_____

Kuigi sõnakuulmatus rikkus Jumala plaani muistse Iisraeli jaoks, ei nurjunud plaan kunagi täielikult. Umbrohu hulgas kasvas ikkagi mõni lill. Paljud Vana Testamendi prohvetid räägivad ustavatest järelejäänutest, kelle Jumal enda jaoks armsaks kimbuks nopib.

Jumala eesmärk ustava jäägi tekitamisel ja hoidmisel oli sama, mis kogu Iisraeliga – kasutada neid Jumalast määratud vahendeina „rahvaste keskel minu auhiilguse" kuulutamiseks (Js 66:19). Selle abil ühinevad teised ustavatega „kummardama kuningat, vägede Issandat" (Sk 14:16). Seega, ükskõik kui halvaks olud muutusid, oli ja on Jumalal alati mõni ustav inimene, kes Jumala valitud rahva hulgas toimuvale ärataganemisele vaatamata hoiab oma kutsumist ja valikut kindlana (2Pt 1:10). Milles iganes valdav osa rahvast langes, oli ikka neid, kes püüdsid nii hästi, kui nad suutsid, omalt poolt lepingust kinni pidada (vaata näiteks 1Kn 19:14–18). Ja ehkki nad võib-olla kannatasid koos oma rahvaga (näiteks maalt pagendamist), kuulub neile lõplik ja ülim lepingutõotus – igavene elu.

Loe Jh 10:27, 28. Mida Jeesus siin ütleb? Kasuta Tema sõnu ja neis leiduvaid tõotusi muistse Iisraeli ärataganemise oludes. Kuidas aitavad need sõnad selgust tuua tõsiasja, et on olemas ustavad järelejäänud?

_____

_____

_____

Mõni aasta tagasi loobus üks noor naine täiesti oma kristlikust usust peamiselt sellepärast, et patt, ärataganemine ja silmakirjalikkus, mida ta oma kodukoguduses nägi, röövis temalt julguse. „Need inimesed ei olnud tegelikult kristlased," ütles ta, kasutades öeldut enda loobumise vabandamiseks. Tuginedes oma vastuses tänase osa põhimõtetele, selgita, miks ei pea tema vabandus paika.

Neljapäev, 6. mai

Vaimne Iisrael

Ükskõik, millised olid muistse Iisraeli vead ja langused, ei jätnud Issand kõrvale plaani luua ustav rahvas, kes Teda teenib. Tegelikult vaatas Vana Testament ette ajale, mil Issand loob vaimse Iisraeli, juutidest ja paganatest koosneva ustavate usklike kogumi, kes viib edasi evangeeliumi kuulutamise tööd maailmas. Tere tulemast algristikogudusse.

Loe Gl 3:26–29.

1. Millisest tõotusest räägib Paulus 29. salmis?

---

2. Milline põhimõte teeb inimesest nende tõotuste pärija? (Gl 3:26)

---

3. Miks kõrvaldab Paulus eristamise soo, rahvuse ja sotsiaalse seisundi põhjal?

---

4. Mida tähendab olla „üks Kristuses“?

---

5. Loe Rm 4:16, 17. Kuidas aitavad need salmid meil mõista Pauluse öeldut Gl 3:26–29?

Kristus kui Aabrahami poeg sai erilises mõttes lepingutõotuste pärijaks. Ristimise kaudu omandame suguluse Kristusega ning Tema tõttu omandame õiguse saada osa Aabrahamile antud tõotustest. Seega leiame Kristuses kõik, mida Jumal Aabrahamile tõotas, ning need tõotused saavad meie omaks mitte rahvuse, rassi või soo alusel, vaid armust, mille Jumal meile usu kaudu kingib.

„Aabrahamile ja tema soole tõotatud maa polnud ainult Kaananimaa, vaid kogu maailm. Apostel lausub: „Seda tõotust, et ta saab maailma pärijaks, ei antud Aabrahamile ega tema soole Seaduse kaudu, vaid usuõiguse kaudu“ (Rm 4:13). Piibel õpetab selgesti, et Aabrahamile antud tõotused täituvad Kristuse kaudu… [Usklikud saavad] „kadumatu ja rüvetamatu ja närtsimatu pärandi“ (1Pt 1:4), kui kogu maailm vabastatakse patu needusest.“ – Ellen G. White, „Patriarhid ja prohvetid“, lk 170. See tõotus täitub otseses mõttes siis, kui pühad elavad uuel maal koos Kristusega igavesest ajast igavesti (Tn 7:27).

Reede, 7. mai

Toetav mõte: Loe Ellen G. White'i raamatust „Prohvetid ja kuningad" peatükke „Issanda viinamägi", lk 15–22; „Lootus paganatele", lk 367–378, ja „Iisraeli sugu", lk 703–721.

„Jumal ei tee vahet rahvuse, rassi ega seisuse vahel. Tema on kogu inimkonna Looja. Kõik inimesed on loomise ja lunastuse põhjal üks perekond. Kristus tuli maha kiskuma iga vaheseina ja avama sissepääsu templi igasse osakonda, et iga inimhing saaks vabalt tulla Jumala juurde. Tema armastus on nii lai, nii sügav, nii rikkalik, et see tungib kõikjale. See vabastab Saatana mõju alt need, keda Saatan oma pettustega on eksiteele juhtinud. Jumala armastus toob nad Jumala trooni juurde, mida ümbritseb tõotuse vikerkaar. Kristuses ei ole juuti ega kreeklast, sulast ega vaba." – Ellen G. White, „Prohvetid ja kuningad", lk 369, 370.

Loe 1Pt 2:9, 10, et leida üles neli nimetust, mida Peetrus koguduse kohta kasutab. Põhimõtteliselt on samad nimetused kirjas Vana Testamendi salmides, mis osutavad Iisraelile: 2Ms 19:6 ja Js 43:20. Millist koguduse ja Jumala vahelise suhte külge iga selline nimetus rõhutab? (Näiteks rõhutab nimetus „valitud sugu" tõsiasja, et Jumal valis koguduse ja Temal on selle jaoks eriotstarve.)

Küsimused aruteluks:

1. Muistses Iisraelis tõid preestrid loomohvreid ja osutasid Messiale. Milliseid „ohvreid" tuleb tuua kuningliku preesterkonna osaks olevatel koguduseliikmetel? (1Pt 2:5).

2. Jumal eraldas Iisraeli maailmast, et see oleks püha rahvas. Neil tuli jagada maailmale pääsemise tõdesid. Sama kehtib tänapäeva koguduse kohta. Kuidas on võimalik olla ühtaegu maailmast eraldatud ja jagada maailmale evangeeliumi? Kuidas aitavad meil sellele küsimusele vastata Iisraeli kogemus ja Jeesuse eeskuju?

3. Jumal säilitas muistses Iisraelis igal ajal järelejäänud. Mõtle Eelijale ja tema ajal olnud järelejäänutele (1Kn 19. ptk; pööra eriliselt tähelepanu salmile 18). Miks on sageli kergem olla Jumalale ustav ilmalike inimeste keskel kui oma koguduseperes halbade kommete juurde tagasi pöörduvate liikmete hulgas?

Kokkuvõte: Jumala tõeline Iisrael (olgu ajal enne või pärast risti) on usu-Iisrael, inimesed, kelle lepingusuhe Temaga ulatub sügavale sisemaailma. Nad tegutsevad Tema esindajatena ja hoiavad maailmas alal Tema päästva armu evangeeliumi.

Sammhaaval

Loo on kirja pannud Andrew McChesney Adventmisjonist.

Doktor Hernando Díaz oli meeleheitel. Ta ei olnud oma 2aastase poja haiguse pärast enam kaks aastat arstina töötanud. Ta vajas elukohta ja tööd.

Hernando kolis oma perekonna endisest kodulinnast Põhja-Colombias Medellini, riigi suuruselt teise linna, lootuses leida haigla, kus Samueli neeruprobleeme ravida. Kuid pärast aasta otsa haiglas elamist vajas ta elukohta Samuelile, oma naisele Erica Monicale ja nende 11aastasele pojale Immerile. Haigla lähikonnas ei paistnud miski olevat taskukohane. Ta palvetas ja leidis maja, mille omanik üüris tube üliõpilastele, ning küsis vaba elamispinda.

„Mul on ainult üks tühi tuba ja üks üliõpilane on selle eest juba maksnud," ütles omanik.

„Vaata," ütles Hernando, „Jumal tõi mu siia, sest ma vajan elamispinda."

Omanik andis talle selle toa kuueks kuuks tasuta.

Sellise lahke žesti peale oli Hernando kindel, et Jumal juhtis teda.

Immer oli elanud selle aasta sugulaste juures ühes teises linnas ja Hernando tahtis ta panna haigla lähedal asuvasse kristlikku kooli. Haigla vastuvõtulauas olev naine kuulis tema otsingust. „Ma tean lähikonnas üht head kristlikku kooli," ütles naine. „Mu vennatütred õppisid seal. See kuulub seitsmenda päeva adventistidele."

Hernandole ei öelnud adventkogudus midagi. Kuid kooli külastamine jättis sügava mulje ja Immer asus seal õppima. Üsna kooliaasta alguses rääkis Immer õpetajale, et tema isa on arst. „Palu tal anda mulle oma CV, et saaksin selle edastada adventkliinikule," ütles õpetaja. Ta teadis, et Colombia Adventülikooli juures asuv Adventistide Meditsiinikeskus nägi uue arsti leidmisega vaeva.

Immer rääkis sellest isale ja Hernando andis oma CV õpetajale.

„Tahan töötada, kuid ei saa, sest mul on vaja olla oma väikelapsega," ütles ta.

„Ärge muretsege," ütles õpetaja. „Lihtsalt tulge vestlusele."

Kui kliinik vestluse asjus helistas, selgitas Hernando, et vajab paindlikku tööграafikut. Ta võeti kohe tööle. „Teeme teile vastava graafiku," ütles juhataja, lisades, et saab aidata ka Samueli tervisedokumente korda ajada.

Tänulik Hernando ühines kliiniku meeskonnaga. Ta tutvus adventusuga ja võttis vastu kutse tulla kirikusse. Tema arusaamine Jumala armastusest kasvas. „Adventistid olid külalislahked, alandlikud ja minu aitamisest siiralt huvitatud," ütles ta. „Tõin ka oma pere kirikusse." Hernando ja tema perekond astus adventkogudusse. Täna on Samuel terve 8aastane poiss ja Hernando töötab täiskohaga Adventistide Meditsiinikeskuses, kus ta on juhtinud rohkem kui 100 inimest – nii patsiente kui ka teisi – oma isikliku tunnistuse kaudu Kristuse juurde.

Hernando usub, et Jumal juhtis teda samm-sammult. „Teised haiglad ei saanud koos minuga töötada," ütles ta. „On ime, et adventkliinik mu palkas**."**

Leping Siinail

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: *5Ms 1:29–31; Ho 11:1; Ilm 5:9; 5Ms 29:9–14; 2Ms 19:5,6; Rm 6:1, 2; Ilm 14:12; Rm 10:3.*

Juhtsalm: *„Te olete näinud, mida ma olen teinud egiptlastele, kuidas ma teid olen kandnud kotka tiibadel ja kuidas ma teid olen toonud enese juurde“ (2Ms 19:4).*

„Üks poisike seitsmelapselisest perest sattus õnnetusse ja viidi haiglasse. Kodus oli tal harva kõike piisavalt. Ta ei saanud kunagi piimaklaasigi tühjaks juua. Kui laual oli klaas piima, jagasid kaks last selle omavahel ära ja esimesena jooja pidi vaatama, et ta liiga palju ei jooks. Pärast seda, kui väikemees oli haiglas mugavalt paika pandud, tõi medõde talle suure klaasitäie piima. Poisike vaatas seda hetke igatsevalt ja, meenutades siis kodust korraldust, küsis: „Kuhumaani ma võin juua?“ Medõde vastas, silmad läikimas ja klomp kurgus: „Joo see kõik ära, lapsuke, joo see kõik ära!“ – H. M. S. Richards, „Free Grace; Voice of Prophecy News“, 1950. a juuni, lk 4.

Selle poisikese sarnaselt oli muistse Iisraeli eesõigus, täpselt nagu meie omagi, juua päästekaevust põhjani. Iisraeli vabastamine sajanditepikkusest orjapõlvest ja rõhumisest oli jumaliku armu imeline ilming. Samamoodi on meie patust vabastamise taga Jumalik arm.

Pilk nädalale: Milliste kujunditega kirjeldab Issand Tema ja Iisraeli vahelist suhet? Mille poolest saab Egiptusest vabastamise lugu ja Siinai lugu võrrelda isikliku päästmisega? Milline osa oli Seadusel Siinai lepingus?

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 15. maiks.

Pühapäev, 9. mai

Kotka tiivad

Iisrael veetis rahvana mitu pikka rasket sajandit Egiptuse paganluse mõjude keskel. See kogemus ähmastas kahtlemata nende arusaama Jumalast, Tema tahtest ja Tema headusest.

Kuidas sai Issand nad enda poole tagasi võita?

Esmalt tuli Tal väljendada Iisraelile oma armastuse ehtsust ning Ta tegi seda oma võimsate tegude kaudu, kui Ta nad vabastas. Ta hakkas rahvast keelitama, et nad temapoolsele lepingupakkumisele armastusega vastaksid. Siinail tuletas Jumal kõigepealt rahvale meelde oma armurikkaid tegusid nende heaks.

Millised kaks näidet kirjeldavad viisi, kuidas Issand Iisraeli Egiptusest Siinaini tõi?

2Ms 19:4; 5Ms 32:10–12 _____

_____

5Ms 1:29–31; Ho 11:1 _____

_____

Mida pidid need näited õpetama Iisraelile (ja meile) selle kohta, kuidas Jumal oma rahvasse suhtus?

_____

_____

Need näited tunnistavad, et meie Jumal teab väga hästi, kui abitud me oleme. Loe Ps 103:13, 14. Mõlemad kujundid – kotkas ja oma last kandev isa – annavad selgelt mõista, et Jumala jaoks on meie heaolu tähtis. Hella, toetava, kaitsva ja julgustavana soovib Ta meid juhtida täiskasvanuikka.

„Kotkas oli tuntud ebahariliku pühendumise poolest oma poegadele. Ka tema elas mäetippudel. Oma poegi lendama õpetades kandis ta pojad oma seljas suurtesse kõrgustesse, mis vaatasid alla Siinai tasandikule, ja poetas nad siis sügaviku kohal seljast. Kui poeg oli veel liiga noor ja lendamiseks liiga segaduses, sööstis isakotkas pojale alla, püüdis ta oma turjale ja lendas temaga uuesti üles kaljupraos asuvasse kotkapessa. Ja niimoodi, ütleb Jumala hääl, olen mina teid välja toonud Egiptusest.“ – George A. F. Knight, „Theology of Narration“ (Grand Rapids, MI: William B. Eerdmans Publishing Company, 1976), lk 128.

Kõrvuta Jumala huvi meie vastu ja meie huvi üksteise vastu. Kuidas peaks Tema hoolitsus meie eest mõjutama meid hoolitsema kaasinimeste eest?

Millise näitega võiksid oma isikliku kogemuse põhjal iseloomustada Jumala omakasupüüdmatut hoolt meie suhtes? Loo mõni oma kujund, mis lähtuks sinu kogemustest ja kultuurist, milles elad. Räägi neist klassis.

Päästmise muster

„Seepärast ütle Iisraeli lastele: Mina olen Issand ja mina viin teid ära egiptlaste teoorjuse alt; ma päästan teid nende orjatööst ja lunastan teid oma väljasirutatud käsivarrega ning suurte kohtupidamistega. Mina võtan teid enesele rahvaks ja olen teile Jumalaks, ja teie peate tundma, et mina olen Issand, teie Jumal, kes teid viib välja egiptlaste teoorjusest" (2Ms 6:6, 7).

Silmitse neid salme: Millist põhimõtet näeme siin, nagu varemgi, seoses Jumala osaga olla inimkonnaga lepingusidemes (pööra tähelepanu sellelegi, kui sageli esineb neis salmides sõna „Mina")?

Iisraeli vabastamine Egiptuse orjusest ning Noa ja teme pere päästmine veeuputusest on Moosese kirjutistes kaks silmatorkavat päästesündmust. Mõlemad lasevad pilku heita lunastusteadusele. Kuid põhimustri annab Egiptusest väljatoomise sündmus.

Kui Jumal ütleb Iisraelile (Moosese kaudu): „Ma lunastan teid", ütleb Ta tegelikult: „Ma tegutsen sugulasena-lunastajana ehk *go'el*ina."

„6. salmis [2Ms 6. peatükis] esinev sõna *lunastaja* osutab suguvõsa liikmele, kes ostab välja ehk lunastab suguvõsa teise liikme, kes oli võlaorjuses või sattumas võlaorjusesse. Ilmselgelt ei olnud Iisraelil maapealset sugulast, kes ta lunastanuks, kuid nüüd oli Jumal Iisraeli sugulane, tema suguvõsa-lunastaja." – Bernard L. Ramm, „His Way out" (Glendale, CA: Regal Books Division, G/L Publications, 1974), lk 50.

Kuidas saad aru mõistest, et Jumal „lunastas välja" ehk ostis orjusest vabaks oma rahva? Millist hinda tuli selle eest maksta? Mida räägib see meie väärtuslikkusest? (Vaata Mk 10:45, 1Tm 2:6; Ilm 5:9.)

2Ms 3:8 ütleb Jumal, et Ta „on tulnud alla" Iisraeli vabastama. Siinkasutatu on heebrea keeles Jumala ja inimese läbikäimist kirjeldav tavaline tegusõna. Jumal on taevas ja meie oleme maa peal ning ainult siis, kui Jumal „tuleb alla" maa peale, saab Ta meid lunastada. See mõte avanes oma tõeseimas tähenduses alles siis, kui Jeesus tuli meie pärast alla, elas, kannatas, suri ja äratati üles, et meie saaksime lunastatud. „Sõna sai lihaks ja elas meie keskel" (Jh 1:14) on veel üks võimalus öelda, et Jumal *tuli alla*, selleks et meid päästa.

Teisipäev, 11. mai

Siinai leping

Teise Moosese raamat pöörab lugejate tähelepanu kolmele põhisündmusele. Just nagu kolm mäetippu, kõrguvad Egiptusest väljatulek, lepingu sõlmimine ning kogudusetelk-pühamu ehitamine oma jalamil olevate väiksemate sündmuste kohal. 2Ms 19. ptk–24. ptk kirjas olev lepingu sõlmimine oli nende kolme Mount Everest, kõrgeim tipp. Lühike ülevaade Moosese teise raamatu 19.–24. peatükist näitab sündmuste järjestust ja seost.

Isegi kui sul pole aega lugeda kõiki alltoodud piiblisalme, keskendu sündmuste järgnevusele:

1. Iisrael jõuab Siinai juurde ja lööb laagri üles pärast seda, kui Issand on nad vabastanud (2Ms 19:1, 2).
2. Jumal teeb ettepaneku sõlmida Iisraeliga leping (2Ms 19:3–6).
3. Iisrael vastab, et võtab lepingu vastu (2Ms 19:7, 8).
4. Tehakse ettevalmistused lepingu ametlikuks vastuvõtmiseks (2Ms 19:9–25).
5. Tehakse teatavaks kümme käsku (2Ms 20:1–17).
6. Mooses on lepingu vahendaja (2Ms 20:18–21).
7. Selgelt öeldakse välja lepingu põhimõtted (2Ms 20:22–2Ms 23:22).
8. Leping jõustatakse (2Ms 24:1–18).

Siinne leping etendab lunastusplaanis väga tähtsat osa. See on Piiblis järjestikku neljas leping (eelnenud on lepingud Aadamaga, Noaga ja Aabrahamiga) ning selles avab Jumal ennast täielikumalt kui varem, eriti seoses pühamutalitustele aluse panemisega. Seega saab pühamust vahend, mille abil Tema näitab inimestele lunastusplaani, mida neil tuli maailmale selgitada.

Kuigi Jumal oli Iisraeli vabastanud Egiptuse orjusest, tahtis Ta, et nad mõistaksid, kuidas lunastuse tähendus oli palju suurem, palju sügavam kui lihtsalt vabastamine füüsilisest vangipõlvest. Ta tahtis nad vabastada patust, viimsest orjusest, ning see sai toimuda ainult Messia ohvri kaudu, nagu seda õpetasid pühamuteenistuse mudelid ja sümbolid. Pole siis ime, et üsna vähe aega pärast vangipõlvest vabastamist ja seaduse andmist said iisraellased juhised pühamuteenistuse rajamiseks, kuna selles avalikustas Jumal neile lunastamise plaani, mis on lepingu tõeline tähendus ja otstarve. Sest leping ei ole midagi muud kui päästeleping, mida Issand langenud inimkonnale pakub. Nii oli see Eedenis ja nii oli see Siinail.

Miks oli hädavajalik sõlmida Jumala ja Tema rahva Iisraeli vahel leping? (Vaata 5Ms 29:10–13; märkad taas lepingu suhteaspekti.)

Kolmapäev, 12. mai

Jumal ja Iisrael

„Kui te nüüd tõesti kuulate minu häält ja peate minu lepingut, siis te olete minu omand kõigi rahvaste hulgast, sest minu päralt on kogu maailm. Te olete mulle preestrite kuningriigiks ja pühaks rahvaks. Need on sõnad, mis sa pead Iisraeli lastega rääkima!" (2Ms 19:5, 6).

Neis salmides teeb Issand ettepaneku sõlmida Iisraeli lastega leping. Kuigi teatavas mõttes on Issand nad kutsunud, ei esitata neile seda kutset automaatselt, ilma nende valikuta. Neil tuleb teha koostööd. Nende vabastamine Egiptusestki oli koostöö: kui nad poleks teinud seda, mida Issand ütles (näiteks võidnud verd uksepiitadele), poleks nad pääsenud. Nii lihtne see oligi.

Siingi ei ütle Issand neile: „Ükskõik, kas teile see meeldib või ei, te olete minu omand ja preesterlik rahvas." Nii see ei käi ja seda piiblisalm ei ütle.

Loe 2Ms 19:5, 6, mida on ülal tsiteeritud. Mida ütleb Issand sinu arusaamist mööda usu kaudu päästmise kohta? Kas siinne korraldus Issanda sõna kuulda tühistab kuidagi armust lunastamise põhimõtte? Kuidas aitavad järgmised piiblisalmid sul vastust mõista? Rm 3:19–24, Rm 6:1, 2; Rm 7:7; Ilm 14:12.

„Me ei teeni lunastust oma sõnakuulelikkusega, sest see on Jumala and, mis võetakse vastu usu läbi. Sõnakuulmine on usu vili." – Ellen G. White, „Tee Kristuse juurde", lk 61.

Mõtle, mida oli Issand valmis Iisraeli rahvale tegema: vähe sellest, et Ta vabastas nad imeliselt Egiptuse orjusest, tahtis Ta neist teha Tema omandrahva, preestrite kuningriigi. Rajades Tema ja nende vahelise suhte Tema päästele (nii Egiptuse orjusest toimunud ajaliku päästmise kui ka igavese), püüdis Issand neid tõsta sellisele vaimulikule, intellektuaalsele ja kõlbelisele tasemele, mis teinuks neist antiikmaailma ime. Kõike seda eesmärgil kasutada neid evangeeliumi kuulutamiseks rahvastele. Neil omakorda tuli olla sõnakuulelik.

Mil viisil peaks meie isiklik, üks-ühele kogemus Issandaga peegeldama sama põhimõtet, mida tänases õppetükis näeme?

Neljapäev, 13. mai

Lubadused, lubadused… (2Ms 19:8)

Esmapilgul tundub kõik hea. Issand vabastab oma rahva, annab neile lepingutõotused ja nemad nõustuvad: nad teevad kõik, mida Issand neil teha palub. See on „taevalik“ kokkulepe, eks ole?

Loe järgmisi salme. Mida annavad need meile teada Iisraeli vastusest lepingule?

Rm 9:31, 32 _____

_____

Rm 10:3 _____

_____

Hb 4:1, 2 _____

_____

Mida iganes Jumal meil teha palub, peab meie suhe Temaga põhinema usule. Usk annab aluse, mille põhjal tulevad teod. Teod iseenesest, kui tahes puhaste motiividega, kui tahes siirad ja arvukad, ei saa meid teha püha Jumala silmis vastuvõetavaks. Nad ei teinud seda Iisraeli ajal ega tee ka meie ajal.

Kuigi Piibel rõhutab ikka ja jälle tegusid, siis miks ei saa teod meid Jumala silmis vastuvõetavaks teha? (Vaata Js 53:6; Js 64:5; Rm 3:23.)

_____

_____

Kahjuks uskus heebrea rahvas, et nende kuulekusest saab nende päästmise vahend, mitte aga päästmise tulemus. Nad otsisid õigust enda seaduskuulekuses, kuid ei otsinud *Jumala õigust*, mis tuleb usu varal. Siinai leping – ehkki sellega kaasnes palju üksikasjalikumate juhiste ja seaduste kogumik – oli kavandatud samavõrra armulepinguks nagu kõik eelnevad lepingud. Tasuta antud arm toob kaasa südame muutuse, mis viib sõnakuulmiseni. Probleemiks polnud loomulikult püüe olla kuulekas (leping nõudiski neilt sõnakuulmist), vaid probleemiks oli nende pakutud „kuulekus“, mis polnudki ju sõnakuulmine, nagu selle rahva järgnev ajalugu näitas.

Loe tähelepanelikult läbi Rm 10:3, eriti salmi viimane osa. Millise mõtte Paulus siin esitab? Mis juhtub inimestega, kes püüavad kehtestada oma õigust? Miks viib selline katse paratamatult patu, ebaõigluse ja vastuhakuni? Vaata meie enda elu. Kas pole meil oht teha sama?

_____

Reede, 14. mai

Toetav mõte: Loe Ellen G. White'i raamatust „Patriarhid ja prohvetid" peatükke „Egiptusest väljaminek", lk 281–290; „Punase mere kaldalt Siinai mäeni", lk 291–302, ja „Iisraellastele antakse käsuseadus", lk 303–314.

„Orjameelsus tekib püüdlusest elada vastavalt juriidilisele religioonile, proovida seaduse nõudeid oma jõuga täita. Meie ainus lootus on astuda Aabrahamiga sõlmitud lepingusse, mis usu kaudu Kristusesse Jeesusesse on armuleping. Aabrahamile kuulutatud evangeelium, mille kaudu tal oli lootus, oli sama evangeelium, mida kuulutatakse meile praegu ja mille kaudu on meil lootus. Aabraham vaatas Jeesusele, kes on meie usu alustaja ja lõpuleviija." – „Piibli kommentaarid, SPA poolt välja antud", Ellen G. White'i kommentaarid, 6. kd, lk 1077.

„Egiptuse orjapõlve jooksul olid paljud iisraellased suurel määral kaotanud Jumala käsu tundmise ning ühendanud käsu eeskirjadega paganlikke kombeid ja pärimusi. Jumal tõi nad Siinai mäe juurde ning kuulutas neile seal oma häälega oma käsku." – Ellen G. White, „Patriarhid ja prohvetid", lk 334.

Küsimused aruteluks:

1. Mismoodi oli lepingusuhe mõeldud säilitama Iisraeli füüsilist ja vaimulikku vabadust? (Vaata 3Ms 26:3–13; võrdle 5Ms 28:1–15.)

2. Loe veelkord 2Ms 19:5, 6. Märkad, et Issand ütleb: „Minu päralt on kogu maailm." Miks Ta seda ütleb, eriti rahvaga lepingut sõlmida püüdes? Kuidas sobitub siia arusaam hingamispäevast ja selle tähendusest?

3. Mõistame, et meie patud andestatakse ainult Jumala armust. Kuidas aitab Jumala arm meie arusaamist mööda elada usus ja sõnakuulmises?

Kokkuvõte: Leping, mille Jumal Iisraeliga Siinail sõlmis, oli armuleping. Jumal esitas rohkelt tõendeid oma helde armastuse ja hoole kohta, vabastades rahva üleloomulikul viisil Egiptuse orjusest, ning kutsus nad siis astuma Temaga lepingusse, mis säilitaks ja edendaks nende vabadust. Ehkki Iisrael vastas jaatavalt, jäi neil puudu armastusest ajendatud tõelisest usust. Nende hilisem ajalugu näitab, et neil ei õnnestunud paljuski aru saada lepingu õigest olemusest ning nad taandasid selle hukatuslikult tegude kaudu pääsemise süsteemiks.

„Läheme kirikusse!“

Loo on kirjutanud Andrew McChesney Adventmisjonist.

Kui dr Hernando Díaz hakkas töötama Colombia Adventülikooli linnakus paiknevas seitsmenda päeva adventistide kliinikus Medellinis, Colombia Vabariigis, toimus midagi pentsikut. Ta ei suutnud Jumala tänamist lõpetada.

Hernando oli kaua aega olnud kristlane, kuid kunagi varem polnud ta Jumalat niivõrd armastanud. Kui mitte keegi teda arstina tööle ei võtnud, pakkus Adventistide Meditsiinikeskus talle paindlikku töögraafikut, mis võimaldas tal veeta piisavalt aega oma kriitiliselt haige 2aastase poja Samueli kõrval.

Tema armastus Jumala vastu oli ülevoolav. Ta palvetas koos iga patsiendiga, kes soostus palvetama. Ta rääkis igaühele, kes oli valmis kuulama, et Jumal oli imekombel päästnud tema poja elu ja imeliselt võimaldanud talle töö kliinikus. Ta kutsus inimesi ülikooli kirikusse, kus tema ja ta pereliikmed regulaarselt hingamispäeviti Jumalat teenisid, kuigi nad ei olnud adventistid.

Ühel ristimisjärgsel hingamispäeval peatus Hernando perega kirikusse sõites punase valgusfooritule ees. Tema autole ligines tänavakaubitseja, kes sirutas ette müügiks olevad nätsupakid. See pilt oli Medellini jaoks tüüpiline, kuid Hernando reageeris ebaharilikult. Ta keris akna alla ning tänavakaubitseja astus müügi lootuses õhinal ligi. Hernando ei rääkinud üldse närimiskummist.

„Läheme kirikusse!“ ütles ta.

Tänavakaubitseja ei kõhelnud. „Läheme!“ vastas ta.

Hernando võis tänavakaubitseja aktsendi põhjal öelda, et too oli Venetsueelast. Tuhanded venetsueelalased olid ületanud naaberriigi Colombia piiri, et otsida kodus oleva majanduskriisi tõttu siin tööd.

Hernando andis oma isikliku tunnistuse tänavakaubitsejale ajal, mil nad ülikooli kirikusse sõitsid.

Järgmisel hingamispäeval oli Venetsueelast pärit mees koos oma perekonnaga kirikus. Tema ja ta pere ei jätnud ühtki hingamispäeva vahele. Nüüd teeb ta süüa ja müüb toitu Adventistide Meditsiinikeskuse ees, kasutades koguduse liikmete annetatud toidukäru. Tema ja ta pereliikmed käivad ristimisklassis. Hernando palvetab, et perekond võtaks Jeesuse vastu oma südamesse ja liituks veel kuue inimesega, kes on tema jõupingutuste tulemusena ristitud.

Hernando ütles, et ei ole keeruline inimesi Jeesuse juurde suunata. Ta teeb selle juhise kohaselt, mille Jeesus varem deemonite meelevallas olnud mehele andis: „Mine koju omade juurde ja kuuluta neile, mida kõike Issand sulle on teinud ja et ta sinu peale on halastanud“ (Mk 5:19).

„Ma ei ole lõpetanud oma isikliku tunnistusega Jumalat austamast,“ ütles Hernando. „See on puudutanud paljude südant.“

Kolmeteistkümnenda hingamispäeva annetused aitavad avada misjonitöö väljaõppekeskuse Colombia Adventülikoolis.

Lepingureegel

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: *2Ms 19:6; Js 56:7; Hb 2:9; 5Ms 4:13; 5Ms 10:13; Am 3:3; 1Ms 18:19.*

Juhtsalm: *„Ja tea, et Issand, su Jumal, on Jumal, ustav Jumal, kes lepingut peab ja heldust osutab tuhandenda põlveni neile, kes teda armastavad ja tema käske peavad“ (5Ms 7:9).*

Üks oluline lause 23. psalmis näitab, *kuhu* tahab Jumal meid juhtida. „Ta juhib mind *õiguse rööbastesse* oma nime pärast,“ teatab Taavet 3. salmis (kaldkiri lisatud). Oma moraalse õigsuse tõttu ei vii Jumal meid iialgi eksiteele. Kogu elu kannab Ta hoolt, et meie vaimulik teekond kulgeks kindlat teed mööda.

Mis on kindlad „õiguse rööpad“? Ühes teises psalmis vastab kirjutaja sellele küsimusele palvevormis: „Lase mind käia *sinu käskude jalgrajal,* sest see meeldib mulle“ (Ps 119:35, kaldkiri lisatud). „Kõik su käsud on õigus“ (Ps 119:172). Jumala seadus on kindel, ohutu rada läbi inimelu õõtsiku.

Oma sellenädalases õppetükis heidame valgust Jumala seadusele ja selle kohale Siinai lepingus.

Pilk nädalale: Mida tähendas Iisraeli valimine? Kuidas saab Iisraeli kutsumist võrrelda meie enda omaga? Milline tähtsus oli selles lepingus seadusel? Kas leping tuleb ilma tingimusteta? Miks on sõnakuulmine lepingusuhte lahutamatu osa?

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 22. maiks.

Pühapäev, 16. mai

Iisraeli valimine (5Ms 7:7)

Juudi traditsioonis õpetatakse, nagu sõlminuks Jumal Iisraeliga lepingu ainult sellepärast, et teised rahvad selle esialgu hülgasid. Sellise seisukoha poolt pole küll piibellikke tõendeid, kuid see aitab rõhutada mõtet, et ükskõik, mille tõttu Issand heebrea rahva valis, ei olnud põhjus selles, nagu oleksid nad väärinud kõrget au ja Issanda antud eesõigust. Neil polnud teeneid, millega saada Jumala armastuse ja Tema rahvaks valimise vääriliseks. Nad olid salkkond endisi orjahõime, neid oli vähe ning nad olid poliitiliselt ja sõjaliselt nõrgad. Kultuuri ja religiooni mõttes olid nad segu, ilmetud ja ilma suurema mõjuta. Seega oli Iisraeli valimise peapõhjuseks Jumala armastus ja armu saladus.

Samas tuleb meil olla valimisest rääkides ettevaatlikud, sest see idee on täis võimalikku teoloogilist vääritimõistmist. Mille tarvis Jumal Iisraeli valis? Kas selleks, et neid lunastada ning kõik teised tagasi lükata ja hukkuma valida? Või valiti nad vahendiks, kes annab maailmale edasi seda, mida neile on pakutud? Kuidas aitavad järgmised piiblisalmid neile küsimustele paremini vastata?

2Ms 19:6 _____

_____

Js 56:7 _____

_____

Hb 2:9 _____

_____

Meile kui seitsmenda päeva adventistidele meeldib end pidada Iisraeli tänapäevaseks vasteks, Issandast kutsututeks – mitte ainult selleks, et ise päästetud saada, vaid ka maailmale päästesõnumi kuulutamiseks kolme ingli kuulutuse taustal. Ühesõnaga, me usume, et meil on öelda seda, mida keegi teine ei ütle. Põhimõtteliselt toimus muistse Iisraeliga sama. Iisraeli valimise eesmärgiks polnud moodustada heebrea rahvast siseringi klubi, kes hoidnuks päästetõotust ja lunastust endale. Sootuks mitte, sest uskudes, et Kristus suri kogu inimsoo eest (Hb 2:9), usume, et Issand tahtis Iisraelile pakutud lunastust anda kogu maailmale. Eelduste kohaselt pidi Iisrael olema vahend, kelle abil päästmine teatavaks teha. Meie kogudus on kutsutud tegema sama.

Vaata oma osa koguduses. Mida saad teha töö edendamiseks, milleks meid on kutsutud? Pea meeles, et kui sa aktiivselt ei aita, siis rohkem kui tõenäoliselt seisad sa mingil määral teel ees.

_____

Sidemed, mis seovad

„Ja tema tegi teile teatavaks oma seadused, mida ta käskis teid täita – need kümme käsku; ja kirjutas need kahele kivilauale“ (5Ms 4:13).

Ükskõik, kui palju oleme rõhutanud, et leping on alati armuleping ja et see on üksnes Jumala pälvimatu poolehoid neile, kes astuvad Temaga päästvasse suhtesse, ei ole arm vabandus sõnakuulmatuseks. Sootuks mitte; leping ja käsk kuuluvad kokku ning on tegelikult lahutamatud.

Vaata äsja loetud piiblisalmi. Kui tihedalt seob see lepingu ja käsu? Kuidas on siit näha käsu väga põhilist osa lepingus?

Mõeldes sellele, mis lepinguga on tegemist, on käsu lahutamatu osa arusaadav. Saades aru, et leping on muu hulgas omavaheline suhe, on ju vaja paika panna teatud reeglid ja piirid. Kui kaua kestaks abielu, sõprus või äripartnerlus, kui poleks kas otseselt väljendatud või vaikimisi mõistetud piire ehk reegelid? Abielumees otsustaks võtta tüdruksõbra või otsustaks sõber ennast teise rahakotist aidata või kutsuks äripartner teisega läbi rääkimata veel kellegi nende ettevõtmisega liituma. Selline tegevus oleks reeglite, seaduste ja põhimõtete rikkumine. Kui kaua kestaksid suhted niisugustes seaduseta oludes? Seepärast peavad olema kehtestatud piirid, piirangud ja reeglid. Üksnes nende abiga saab suhet hoida.

Tegelikult kasutataksegi koos sõnaga *leping* mitmesuguseid sõnu. Näiteks esinevad sellega paralleelselt või väga tihedalt seotuna (kuna tähendus on peaaegu sama) sõnad *seadus* (Ps 78:10), *seadmised* (Ps 50:16, 1926), *tunnistus* (PS 25:10), *korraldused* (Ps 103:18) ning Issanda *sõna* (5Ms 33:9). On ilmne, et „selle seaduse sõnad“ (Jr 11:3, 6, 8) on Jumala käsu, seadmiste, tunnistuste ja korralduste sõnad.

Jumala leping oma rahvaga, lisraeliga, sisaldas erinevaid nõudmisi, mis olid väga olulised selle erilise suhte säilitamiseks, mida Ta oma rahvaga otsis. Kas praegu on midagi teisiti?

Mõtle kellelegi, kellega oled lähedalt seotud. Kujuta nüüd ette, mis selle suhtega juhtuks, kui sa ei tunneks ennast reeglite, normide ja käskudega seotud olevat, vaid usuksid, et sul on täielik vabadus teha, mida tahad. Isegi siis, kui ütled, et sa armastad seda inimest ning et üksnes armastus otsustab, kuidas sa temasse suhtud, siis miks on ikkagi vaja reegleid? Arutlege.

Teisipäev, 18. mai

Lepingus olev seadus (5Ms 10:12, 13)

Millele läheb su mõte kõigepealt, kui mõtled seadusele? Politsenikule, piletikontrolörile, kohtunikule, vanglale? Või mõtled sa piirangutele, reeglitele, autoritaarsetele lapsevanematele ja karistusele? Aga võib-olla mõtled sa korrale, kooskõlale, stabiilsusele? Või ehk lausa… armastusele?

Heebrea keeles on sõnal *torah*, mis meie Piiblisse tõlgitakse kui „käsk" või „seadus", tähendus „õpetus" või „eeskiri". Selle sõnaga saab viidata kõikidele Jumala eeskirjadele, nii kõlblust, eraelu, ühiskonda kui ka religiooni puudutavatele. See tähistab kõiki neid tarku nõuandeid, mida Jumal on lahkelt oma rahvale andnud, et nende elu võiks olla rikas nii füüsiliselt kui ka vaimselt. Pole ime, et laulja nimetab õnnistatuks inimest, „kel on hea meel Issanda Seadusest ja kes uurib ta Seadust ööd ja päevad" (Ps 1:2).

Kui loeme *seadust* ehk *Toorat* – Moosese raamatutesse talletatud eeskirju ja õpetusi, mis olid Iisraeli lepingu osaks – avaldab meile muljet eeskirjade lai valik. Seadus puudutab Iisraeli eluviisi kõiki osi – põllumajandust, tsiviilvalitsust, sotsiaalseid suhteid ja jumalateenimist.

Mida sa arvad, miks andis Jumal Iisraelile nii palju eeskirju? (Vaata 5Ms 10:13.) Mismoodi tulid need eeskirjad rahva käekäigule kasuks?

Lepingus oleva „käsu" ülesanne oli anda lepingupooleks olevale inimesele juhised uue elu jaoks. Käsk teeb lepingu liikme tuttavaks Jumala tahtega, keda inimene õpib täielikumalt tundma, kui kuuletub usu kaudu Tema käskudele ja muud moodi väljendatavale Tema tahtele.

Lepingusse kuuluv käsk tõi välja elulise tõsiasja, et Iisrael ei tohiks jäljendada teiste rahvaste eluviise. Ärgu nad elagu üksnes oma loomuse seaduse, inimese vajaduste, soovide, kas või sotsiaalsete, poliitiliste ja majanduslike tarvete järgi. Elagu nad kõigis oma elu valdkondades jätkuvalt Jumala püha rahvana, preesterliku kuningriigina, omandrahvana kompromissitus sõnakuulmises üksnes lepingu teinud Jumala avaldatud tahtele.

Muistse Iisraeli sarnaselt on seitsmenda päeva adventistid saanud prohvetianni tänapäevase avaldumise kaudu laia valiku nõuandeid, mis käsitlevad kristliku elu iga osa. Miks peaksime nägema neis nõuannetes kingitust Jumalalt, mitte aga ohtu iseseisvale mõttele ja tegevusele? Samas, millise kahjuga seisame silmitsi siis, kui pöörame selle kingituse käsumeelsuseks, nagu tegid iisraellased oma kingitustega? (Vaata Rm 9:32.)

Kolmapäev, 19. mai

Jumala käsu püsivus

Millist tõde Jumala põhiolemusest õpetab meile lepingusuhtes peituv Jumala käsk? Ml 3:6; Jk 1:17.

Jumala käsk on Tema tahte suuline või kirjalik väljendus (võrdle Ps 40:8). Kuna see on Tema iseloomu ärakiri, kinnitab selle lisamine lepingusse meile Jumala püsivust ja aumehelikkust. Ehkki me pole alati suutelised taipama Tema ettenägelikku hoolitsust, teame, et Ta on usaldusväärne. Tema universumis kehtivad vankumatud vaimsed ja füüsilised seadused.

See tõsiasi annab tõelise vabaduse ja turvatunde.

„Kindlus, et Jumal on ustav ja aumehelik, toetub tõele, et Tema on seaduse Jumal. Tema tahe ja Tema seadus on üks. Jumal ütleb, et õige on õige, sest see kirjeldab parimaid võimalikke suhteid. Seepärast ei ole Jumala käsk kunagi meelevaldne ega aldis kapriisidele ja väljamõeldistele. See [Jumala käsk] on kõige kindlam kogu universumis." – Walter R. Beach „Dimensions in Salvation" (Washington, D.C.: Review and Herald Publishing Association, 1963), lk 143.

Kui Jumala seadus ei saa inimest patust päästa, miks teeb Ta selle siis lepingu osaks? (Vihje: vaata Am 3:3.)

Suhe nõuab kokkulepet ja kooskõla. Jumal on nii selle maailma Looja kui ka kõlbeline Juht ja käsku on vaja selleks, et Tema loodud mõistusega olevused elaksid kooskõlas Temaga. Tema seadus, Tema tahte väljendus, on Tema valitsuse põhialus. See on lepingupraktika ja lepingusuhte loomupärane norm ehk kohustus. Selle otstarve on kindlaks määrata meie kohustus Jumala ees (1.–4. käsk) ja meie kohustus kaasinimeste ees (5.–10. käsk); selle otstarve ei olegi päästa. Tähendab, sellega määratletakse, kuidas Jumala kava kohaselt Temaga lepingus olevatel lastel nende endi õnneks ja hüvanguks elada tuleb. See hoidis lisraeli elufilosoofiat asendumast mõne muuga. Lepingusuhte otstave oli ja on tuua usklik Jumala ümbermuutva armu kaudu kooskõlla Tema tahte ja iseloomuga.

Vaata ringi. Eks näed ju seadusetuse laastavat mõju? Kas sa ei märka omagi elus kahju, mida on põhjustanud Jumala käsust üleastumine? Mismoodi aitab selliste tõsiasjade olemasolu kinnitada, et Jumala käsk on hea ja käsul on elutähtis osa meie ning Jumala vahelistes suhetes?

Neljapäev, 20. mai

Kui…

Otsi üles järgmised piiblisalmid. Mis on neil ühist ja mida õpetavad need lepingu olemusest?

1Ms 18:19 _____

_____

1Ms 26:4, 5 _____

_____

2Ms 19:5 _____

_____

3Ms 26:3 _____

_____

Jumal tunnustab avalikult Aabrahami ustavat kuuletumist „mu sõna[le]" ja ütleb, et ta „pidas, mis ma käskisin pidada – mu käske, seadlusi ja õpetusi" (1Ms 26:5). Sellega antakse mõista, et Jumal ootas sellist eluviisi oma lepingupartneritelt, inimestelt. Siinail sõlmitud piibelliku lepingu üleskirjutus tervikuna teeb selgeks tõsiasja, et sõnakuulmise nõue on lepingu üks põhijoon.

2Ms 19:5 ütleb selgelt, „*kui* te nüüd tõesti kuulate…". Lepingu tingimuslik eripära on vaieldamatu; lepingutõotused olid tingimuslikud – ehkki armust antud, teenimatud ja nende jaoks kingitus. Inimesed võisid kingituse tagasi lükata, armu eitada ja tõotustele selja pöörata. Samamoodi nagu pääste ei tühista iial vaba tahet, ei tühista seda ka leping. Issand ei sunni inimesi astuma päästvasse suhtesse Temaga; ta ei suru neile lepingut peale. Ta pakub seda igaühele sundimatult; igaüks on kutsutud seda vastu võtma. Kui inimene lepingu vastu võtab, järgnevad kohustused – mitte et need oleksid lepingutõotuse pälvimise vahendiks, vaid need on lepingu õnnistuste vastu võtmise väliseks ilminguks. Iisraelil tuli kuuletuda selleks, et tõotused tema jaoks täituksid, mitte aga selleks, et õnnistusi pälvida. Iisraeli sõnakuulmine väljendas tõsiasja, mida tähendas olla Issandast õnnistatud. Sõnakuulmine ei teeni ära õnnistusi, justkui oleks Jumal kohustatud neid meile andma; küll aga loob sõnakuulmine olustiku, milles usuõnnistus saab ilmneda.

„…kogu sellel teel, mida Issand, teie Jumal, teid on käskinud käia, et te jääksite elama, et teie käsi hästi käiks ja te pikendaksite oma päevi sellel maal, mille te pärite" (5Ms 5:33). Kas Issand ütleb Iisraelile siin, et juhul, kui nad kuuletuvad, pälvivad nad õnnistusi; et sellised õnnistused on just need, mida Ta inimestele võlgu on? Või ütleb Ta: juhul, kui te kuuletute, on tulemuseks sellised õnnistused, sest sõnakuulmine avab mulle tee, mille kaudu ma saan teile õnnistusi anda? Mis vahe neil mõttekäikudel on?

Reede, 21. mai

Toetav mõte: Loe Ellen G. White'i raamatust „Ajastute igatsus" peatükki „Vaidlused", lk 607, 608, ning raamatust „Patriarhid ja prohvetid" peatükki „Käsk ja seaduselepingud", lk 363–373.

Kuidas aitab Mt 22:34–40 meil paremini aru saada (1) Jumala käsu kohast ja tähendusest Tema lepingus ning (2) mõttekäigust, et leping ja suhe tähendavad üht ja sedasama?

„Südames peab olema armastus enne, kui inimene saab Kristuse jõu ja armu läbi hakata täitma Jumala käsu eeskirju (vt Rm 8:3, 4). Ilma armastuseta on kuulekus võimatu ja väärtusetu. Kuid armastuse olemasolul asub inimene automaatselt seadma oma elu kooskõlla Jumala tahtega, mida Tema korraldused väljendavad." – „Piibli kommentaarid, SPA poolt välja antud", 5. kd, lk 484.

„Oma püha käsu eeskirjades on Jumal andnud inimestele täiuslikud juhised eluks. Ta on öelnud, et see käsk, milles ei ole muudetud ühtki tähekest ega märgikest, säilitab oma kehtivuse ajastute lõpuni. Kristus tuli tegema käsku suureks ja võimsaks. Ta näitas, et selle aluseks on armastus Jumala ja inimeste vastu ning et kuulekuses käsu nõuetele seisnebki inimese kohustus. Oma eluga andis Ta eeskuju kuulekusest Jumala käsule. Mäejutluses näitas Ta, kuidas selle nõuded ulatuvad palju kaugemale välistest teguritest ning haaravad südame salajasi mõtteid ja motiive." – Ellen G. White, „Apostlite teod", lk 505.

Küsimused aruteluks:

1. Miks avaldab armastuse side inimeste Jumala juurde toomisel tugevamat tõmmet kui hirmu nöör?

2. Miks on korraldus armastada „Issandat, oma Jumalat, kogu oma südamega ja kogu oma hingega ja kogu oma mõistusega" (Mt 22:37) esimene ja suurim käsk?

3. Simone Weil kirjutas kunagi, et „kord on kõige esimene vajadus." (Russell Kirki tsiteeritud raamatus „The Roots of American Order" [Washington, D.C.: Regnery GAteway, 1992], lk 3.) Kuidas mõistad tema öeldut selle nädala õppetüki valgel, eriti käsu mõistega seoses?

Kokkuvõte: Jumala käsk oli lepingu lahutamatu osa. Ometi oli tegu tõepoolest armulepinguga. Arm aga ei tühista iialgi vajadust käsu järele. Sootuks mitte, sest seadus on vahend, mille kaudu arm ilmneb ja väljendub nende elus, kes selle vastu võtavad.

Seletamatu haiglakülastus

Loo on kirja pannud Andrew McChesney Adventmisjonist.

Hernando Díaz astus haiglast välja, et Medellinis (Colombia Vabariigis) puhata. Ta oli viibinud viimased kaks tundi oma noorema poja Samueli juures, kui kunstliku neeru osakonnas puhastati poisi verd dialüüsiaparaadiga. Viimased kaks hemodialüüsi tundi oli poisi juures Hernando naine Erica Monica. Hernando vajus väsinult purskkaevuäärsele pingile ning lülitas mobiiltelefonis sisse jutluse. Hetk hiljem kõndis mööda keegi võõras ja küsis, kas ta võib sellele pingile istuda. Hernando noogutas, kuulates mobiilist jutlust edasi. Võõra mobiiltelefon helises.

„Olen otsustanud ennast ära tappa," ütles võõras vihaselt helistajale. „Ma pole suutnud kaks aastat enam tööd leida ja ma ei taha elada. Ära mulle helista."

Rääkimise ajal näis ta olevat unustanud Hernando pingiserval. Aga kui ta lõpetas, naasis ta reaalsusesse. Jutlus köitis ta tähelepanu.

„Kas tegemist on kristliku jutlustajaga?" küsis ta.

„Jah, on," vastas Hernando. „Kuulsin, et sa tahad endalt elu võtta."

„Jah, just seda ma tahan," teatas mees. „Ma ei talu seda enam."

„Minu meelest pole see juhus, et sa siin koos minuga istud," ütles Hernando. „Sa vajad abi. Kas tahaksid abi?"

„Jah, tahaksin küll."

„Mida sa teed?"

„Olen raamatupidaja ja mul on pere, keda ma ülal pidada ei saa."

„Kui keegi sulle ütleks: „Mina saan sind aidata ja su vajadused rahuldada ning anda sulle lootuse paremale tulevikule", kas sa siis võtaksid selle vastu?"

„Muidugi!"

Hernando rääkis Jeesusest ja mees andis selsamal hetkel oma südame Jeesusele. Hernando julgustas teda oma CV-d usus välja saatma. Järgmisel päeval istus Hernando samal pingil ja nägi, et seesama mees otsib teda.

„Arva ära, mis juhtus!" ütles mees. „Keegi helistas ja pakkus tööd. Tunnen ennast suurepäraselt!"

Hernando tänas Jumalat ja küsis uudishimulikult, keda mees eelmisel päeval haiglas külastas. Mees ütles, et tal ei olnud haiglas kedagi. „Tundsin eile vastupandamatut tungi haiglasse tulla," selgitas ta. „Istusin sinu kõrvale, sest ma ei teadnud, mida teha."

Colombia Adventülikooli juures asuva Adventistide Meditsiinikeskuse seitsmenda päeva adventistist arstil Hernandol on palju seesuguseid lugusid. Viimase viie aasta jooksul on rohkem kui 100 inimest muutnud oma meelt enesetapu suhtes pärast seda, kui nad on temaga koos palvetanud.

„Nüüd elavad nad normaalset elu," ütles ta.

Kolmeteistkümnenda hingamispäeva annetused aitavad avada misjonitöö väljaõppekeskuse Colombia Adventülikoolis.

Lepingu tähis

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: *1Ms 2:2, 3; 2Ms 20:11; 2Ms 16. ptk; Hb 4:1–4; 2Ms 31:12–17; 5Ms 5:14.*

Juhtsalm: *„Ja lisraeli lapsed pidagu hingamispäeva nõnda, et nad teeksid hingamispäeva igaveseks seaduseks oma sugupõlvedele“ (2Ms 31:16).*

Seitsmenda päeva hingamispäev on nagu nael, mis – kõmdi! – toob meid muutumatu regulaarsusega iga nädal tagasi kõige selle aluspõhja juurde, kes me oleme ja olema peame. Oleme väga hõivatud, lippame siia ja sinna, kulutame raha, teenime raha, läheme sinna, läheme tänna, läheme kõikjale, ja siis – kõmdi! – tuleb hingamispäev ning kinnitab meid uuesti alusele, kõige järgneva alguspunkti, sest kõik, mis meie jaoks midagi tähendab, on niisugune ainult seetõttu, et Jumal lõi esialgu selle ja meid.

Lakkamatu regulaarsusega ja eranditeta ruttab hingamispäev vaikselt silmapiiri tagant kohale, meie elu igasse prakku ja nurka. See tuletab meile meelde, et iga pragu ja nurk kuulub meie Meistrile, Temale, kes meid siia pani, Temale, kes „alguses“ lõi taeva ja maa. Loomistegu on kogu kristliku usu vääramatu alus ning seega on seitsmenda päeva hingamispäev – kõmdi! – vääramatu, pealetükkimatu ja järeleandmatu tähis.

Sellel nädalal vaatleme seda tähist Siinai lepingu kontekstis.

Pilk nädalale: Kust hingamispäev pärineb? Mis tõendab, et hingamispäev oli olemas enne Siinaid? Mis teeb hingamispäevast väga kohase lepingutähise?

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 29. juuniks.

Pühapäev, 23. mai

Päritolu

Kuuleme üsna sageli fraasi „vana juutide hingamispäev“. Ometi teeb Pühakiri selgeks, et hingamispäev oli olemas ammu enne juudi rahva olemasolu. Selle päritolu lähtepunktiks on loomisnädal.

Heida pilk 1Ms 2:2, 3 ja 2Ms 20:11-le. Kuhu paigutavad need salmid selgelt ja üheselt hingamispäeva päritolu?

Kuigi 1Ms 2:2, 3 ei kasuta „seitsmenda päeva“ kohta sõna hingamispäev (selline määratlus ilmub esmakordselt 2Ms 16:26, 29), vihjatakse hingamispäevale selgelt sõnadega „ja hingas seitsmendal päeval“ (1Ms 2:2). Sõna *hingas* (heebrea keeles *shabat*) on seotud nimisõnaga *sabat* (heebrea keeles *shabbat*). „Sõna „sabat“ ei kasutata [1Ms 2:2 ja 3], kuid on selge, et kirjapanija mõtles kinnitada, et Jumal õnnistas ja pühitses seitsmenda päeva hingamispäevaks.“ – G. F. Waterman, „The Zondervan Pictorial Encyclopedia of the Bible“ (Grand Rapids, MI: Zondervan Publishing House, 1975), 5. kd, lk 183. Silmanähtavalt õpetab 1Ms 2:2, 3 hingamispäeva kui kogu inimsoo tarvis õnnistatud päeva sisseseadmist ja päritolu.

Loe Mk 2:27. Jeesus ütleb, et hingamispäev tehti „inimese jaoks“, vihjates sellega inimkonnale tervenisti, mitte üksnes juutidele.

Miks Jumal hingamispäeval puhkas (hingas)? Kas Ta vajas seda? Millist muud eesmärki võinuks Tema hingamine teenida?

Ehkki osa kommentaatoreid on oletanud, et Jumal vajas pärast loomist füüsilist hingetõmbeaega, oli Jumala hingamise tõeliseks otstarbeks jätta inimkonnale jumalik eeskuju. Inimkonnalgi tuleb kuus päeva töötada ja siis seitsmenda päeva hingamispäeval puhata. Teoloog Karl Barth soovitas mõelda nii, et Jumala puhkamine loomise lõpul oli „armulepingu“ osa, mille puhul paluti inimkonnal „hingata koos temaga… et osaleda [Jumala] hingamises“. – „Church Dogmatics“, 3. kd, 1. osa (Edinburgh, Scotland: T&T Clark Ltd., 1958), lk 98.

Jumal oma armastuses kutsus mehe ja naise nende loomise järgsel puhkepäeval olema Temaga koos, suhtlema väga lähedaselt Temaga, kelle näo järgi nad olid tehtud. Selline koosolemine ja suhtlemine pidi kestma igavesti. Inimkonna pattulangemisest alates pakkus see päev iganädalast kõrghetke koos Päästjaga.

Kui keegi sult küsib, kuidas on hingamispäeva pidamine tulnud kasuks sinu suhtlemisele Issandaga, siis kuidas vastad?

Esmaspäev, 24. mai

Hingamispäev enne Siinaid

„Ja tema ütles neile: „See ongi, millest Issand rääkis. Homme on puhkus, Issanda püha hingamispäev. Mida küpsetate, seda küpsetage, ja mida keedate, seda keetke! Aga kõik, mis teil üle jääb, pange endile homseks tallele!“ (2Ms 16:23).

Vaata läbi 2Ms 16. peatükk, lugu manna andmisest Iisraelile kõrbes, enne Siinaid. Pane tähele, mis selles kirjelduses esile tuleb:

1. Iga päev sai ära tarvitada vaid kindla koguse mannat, kuid kuuendal päeval tuli koguda kahekordne kogus.
2. Hingamispäeval mannat ei antud.
3. Kuuendal päeval hingamispäevaks varutud lisakogus ei läinud riknema, aga igal muul päeval kogutud manna läks.

Mida avaldab see lugu hingamispäeva pühaduse kohta juba enne käsu andmist Siinail? (Vaata 2Ms 16:23–28.)

_____

_____

„Tegelikult osutavad hingamispäeva samastamine seitsmenda päevaga, teade, et Issand andis iisraellastele hingamispäeva, ning ülestähendus, et rahvas puhkas Jumala korralduse järgi seitsmendal päeval, eksimatult hingamispäeva põlisele [loomisel] sisseseadmisele.“ – G. F. Waterman, „The Zondervan Pictorial Encyclopedia of the Bible“, 5. kd, lk 184.

2Ms 16. peatükis on kirjas palju enamat kui silm esmapilgul haarab. Vaata, mida siin õpetatakse:

1. Mitmes päev on hingamispäevaks ettevalmistuste tegemise päev? _____
2. Mitmes nädalapäev on hingamispäev? _____
3. Kust hingamispäev tuli? _____
4. Mis laadi päev peaks hingamispäev olema? _____
5. Kas hingamispäev on paastupäev? _____
6. Kas hingamispäev on Jumalale ustavaks jäämise päev? _____

Kuidas läheb su tänane arusaam hingamispäevast kokku 2Ms 16. peatükis õpetatuga?

_____

_____

_____

Teisipäev, 25. mai

Lepingu tähis

„Ja Iisraeli lapsed pidagu hingamispäeva nõnda, et nad teeksid hingamispäeva igaveseks seaduseks oma sugupõlvedele! Minu ja Iisraeli laste vahel on see igaveseks tähiseks, sest kuue päevaga tegi Issand taeva ja maa, aga seitsmendal päeval ta hingas ja puhkas“ (2Ms 31:16, 17).

Neljal korral nimetatakse hingamispäeva Pühakirjas „tähiseks“ või „leppemärgiks“ (2Ms 31:13, 17; Hs 20:12, 20). „Tähis“ või „leppemärk“ ei ole „sümbol“ selles mõttes, nagu kujutaks, esindaks või meenutaks ta midagi, millega jagab ühiseid omadusi (näiteks tähistab rusikas sümbolina tihtilugu „võimu“ või „jõudu“). Piibli hingamispäev toimib „tähisena“, välise märgina, nähtusena või olukorrana, sest on mõeldud edastama kindlat sõnumit. Mitte miski selles tähises *endas* ei seosta seda lepinguga. Hingamispäev oli lepingu tähis „minu ja teie vahel“, teadmiseks põlvest põlve (2Ms 31:13) ainult sellepärast, et Jumal nii ütles.

Miks kasutas Issand hingamispäeva lepingu tähisena? Mis teeb hingamispäevast kohase sümboli Jumalaga päästvas suhtes olemise jaoks? Meenuta, kuidas lepingu üheks oluliseks tunnusjooneks on tõsiasi, et meid päästetakse armust ja teod ei saa meid päästa. Mis muudab siis hingamispäeva selle suhte nii heaks kujutajaks? (Vaata 1Ms 2:3; Hb 4:1–4.)

Hingamispäeva kui lepingutähise juures lummab tõsiasi, et juutide meelest on hingamispäev olnud sajandeid Messia lunastuse märk. Nende meelest oli hingamispäev eeltähendus pääsemisest Messia käe läbi. Kuna meie arusaamises toimub lunastus ainult armust ning kuna mõistame, et leping, millest räägime, on armu leping, saab selgeks side hingamispäeva, lunastuse ja lepingu vahel (vaata 5Ms 5:13–15). Seega on hingamispäev vastupidi tavaarusaamale Jumala päästva armu tähis; see ei tähista tegude kaudu päästetud saamist.

Mismoodi saad aru hingamispäevase „puhkamise/hingamise“ mõistest? Kuidas sina hingamispäeval puhkad? Mida teed sel päeval teisiti, mistõttu sellest saab „tähis“? Kas mõni su tuttav näeb sinu elu vaadates, et hingamispäev on sinu jaoks päriselt eriline päev?

Kolmapäev, 26. mai

Pühitsemise tähis

„Te peate kindlasti pidama mu hingamispäevi, sest see on tähiseks minu ja teie vahel, teadmiseks põlvest põlve, et mina olen Issand, kes teid pühitseb“ (2Ms 31:13).

Kirjakoht, mis räägib erakordselt palju hingamispäevast, 2Ms 31:12–17, järgneb Issanda juhistele ehitada pühamu ja alustada seal teenistusi (2Ms 25:1 kuni 2Ms 31:11).

Hingamispäeva kui „tähise“ mõiste – Jumala ja Tema rahva vaheline nähtav, väline ja *igikestev* tähis – avaldub siinkohal sellisel kujul esmakordselt. Need laused sisaldavad juba ise mõningaid uurimist pälvivaid mõisteid. Neis ühendatakse kaks mõttekäiku:

1. Hingamispäev on *teadmise tähis*.
2. Hingamispäev on *pühitsemise tähis*.

Vaadelgem tähist teadmise nurga alt. Heebreapärases mõistes on teadmine mõtlemisvõime, suhte ja tundemaailma nägu. „Teada“ tähendas faktitundmisest midagi enamat, eriti kui sellega oli seotud inimene. See tähendas ka sisukat suhet temaga, keda teati. *Issandat teada* tähendas seega olla Temaga õiges suhtes – „teenida“ Teda (1Aj 28:9), „karta“ Teda (Js 11:2), „uskuda“ Teda (Js 43:10), „loota“ Temale ja „otsida“ Teda (Ps 9:11) ning „hüüda appi Tema nime“ (Jr 10:25).

Vaata üle kõik äsja loetletud piiblisalmid. Mil viisil aitavad need salmid meil aru saada, mida tähendab Issandat „teada/tunda“?

Hingamispäev on veel ka pühitsemise tähis. See väljendab, et Issand „pühitseb“ oma rahvast (võrdle 3Ms 20:8) neid „pühaks“ muutes (5Ms 7:6).

Pühitsemisprotsess on ühtaegu Jumala lunastava armastuse töö ning samas Jumala päästev ja lunastav töö. Õigeksmõistmine ja pühitsus on mõlemad Jumala pärusmaa: „Mina olen Issand, kes teid pühitseb“ (3Ms 20:8). Seega on hingamispäev tähis, mis annab edasi teadmise Jumalast kui Pühitsejast. „Maailmale antud hingamispäev tähistab Jumalat Loojana, kuid tähistab Teda ka Pühitsejana.“ – Ellen G. White, „Tunnistused kogudusele“, 6. osa, lk 350.

Mõtle hingamispäevale ja pühitsusprotsessile, kellegi *pühaks* tegemisele. Milline osa on selles protsessis hingamispäeva pidamisel? Kuidas saab Issand meie hingamispäeva pidamise kogemuse võtta appi meie pühitsemisel?

Neljapäev, 27. mai

Pea meeles hingamispäeva

„Pea meeles, et sa pead hingamispäeva pühitsema“ (2Ms 20:8).

Hingamispäev oli ja on tähis, mida inimene peab „meeles pidama“. Sõnaühendit *pea meeles* saab kasutada mitmeti. Esiteks viitab millegi *meeles pidamine* seljataha vaatamisele, minevikku vaatamisele. Sel juhul suunab hingamispäev meid loomise juurde, mis tipnes hingamispäeva kui iganädalase puhkepäeva ja Jumalaga eriliselt koos olemise päeva asutamisega.

Korraldus *pea meeles* haarab ka oleviku. Vähe sellest, et meil tuleb hingamispäeva „meeles pidada“ (2Ms 20:8), tuleb meil seda „pidada“ ja „pühitseda“ (vaata 5Ms 5:12). Niisiis mõjutab hingamispäev meid oluliselt ka praegu, olevikus.

Lõpuks suunab hingamispäeva *meeles pidamine* meie pilgu tulevikku. Inimesel, kes hoiab meeles hingamispäeva pidamist, on paljutõotav, külluslik ja sisukas tulevik koos hingamispäeva Isandaga. Selline inimene jääb lepingusuhtesse, sest ta jääb Issandasse. Taas, kui mõistame, et leping on Jumala ja inimkonna vaheline suhe, omandab erilise tähtsuse hingamispäev, mis sellele suhtele kaasa aitab aitab ja seda tugevdab.

On tõsi, et loomist ja Loojat meeles pidades peab Jumala rahvas ühtlasi meeles Jumala armulisi päästmisi (vaata 5Ms 5:14, mille kontekstis nähakse hingamispäeva Egiptusest vabastamise tähisena ning mis sümboliseerib Jumalas leitud lõplikku lunastust). Loomine ja taasloomine kuuluvad kokku. Esimene teeb võimalikuks teise. Hingamispäev tähisena edastab sõnumi, et Jumal on maailma Looja ja meie lunastuse Looja.

„Tema hingamispäeva pühaks pidades näitame, et oleme Tema rahvas. Tema Sõna kohaselt on hingamispäev tähis, mille abil Ta eristab käske pidava rahva… Need, kes Jumala käske peavad, on taevas Saatana ja Jumala vahel alanud suures võitluses Jumalaga ühel poolel.“ – Ellen G. White, „Valitud kuulutused“, 2. raamat, lk 160.

Vaata Issanda sulase öeldut. Mis teeb just hingamispäeva käsust – ehk isegi rohkem kui teistest käskudest – selle, mis eristab meid „käske pidava rahvana“?

Reede, 28. mai

Toetav mõte: Loe teosest „Piibli kommentaarid, SPA poolt välja antud“, 7. kd, Ellen G. White'i kommentaare lk 968–970; raamatust „Tunnistused kogudusele“, 6. kd, peatükki „Hingamispäeva pidamine“, lk 349–351, ja raamatust „Patriarhid ja prohvetid“ peatükki „Punase mere kaldalt Siinai mäeni“, lk 295–297.

Kümme käsku määratlevad põhjalikult ja igakülgselt inimese suhted Jumala ja kaasinimestega. Kümne käsu keskpaigas on hingamispäeva käsk. See näitab erilisel moel, kes on hingamispäeva Isand, ning paneb paika Tema mõjuvõimu ja omandiõiguse piirid. Pööra tähelepanu kahele tunnusjoonele: (1) Jumala isik: Jahve (Issand), kes on Looja (2Ms 20:11; 2Ms 31:17) ning seega ainulaadne; (2) Tema omandiõiguse ja mõjuvõimu ulatus – „taevas ja maa, meri ja kõik, mis neis on“ (2Ms 20:11; võrdle 2Ms 31:17). Nende kahe tunnusjoone näol on hingamispäeva käsus olemas muistsete Lähis-Ida rahvusvaheliste lepingudokumentide pitseri iseloomulikud tunnused. On tüüpiline, et sellised pitserid on lepingudokumentide keskpaigas ning neist on näha (1) jumaluse (tavaliselt paganliku jumala) isik ning (2) tema omanikuõigus ja mõjupiirkond (tavaliselt teatud geograafiline piirkond).

„Vaimu pühitsemine annab märku, kellel on Jumala pitser, ja eristab need, kes peavad võltsi puhkepäeva.

Kui tuleb läbikatsumine, saab selgelt ilmsiks, mis on metsalise märk. See on pühapäeva pidamine…

Jumal on kavandanud oma hingamispäevaks seitsmenda päeva [tsiteeritud on 2Ms 31:13, 17, 16].

Nõnda tehakse vahe ustavate ja mitteustavate vahele. Neil, kes igatsevad oma laubale saada Jumala pitserit, tuleb pidada neljanda käsu hingamispäeva.“ – „Piibli kommentaarid, SPA poolt välja antud“, 7. kd, Ellen G. White'i kommentaarid, lk 980, 981.

Küsimused aruteluks:

1. Loe 3Ms 19:30. Pane tähele, kuidas seob see salm omavahel pühamu ja hingamispäeva. Miks on sellel seosel nii suurt tähendus, arvestades seni õpitut hingamispäevast kui tähisest?

2. Küsi endalt: Kas hingamispäeva pidamine on aidanud tugevdada Issandaga koos käimist? Kui mitte, siis mida tuleb muuta?

Kokkuvõte: Hingamispäev on lepingu tähis, ulatudes edasi aega, mil päästmisplaan täidetakse. See osutab tagasi loomisele ning näitab armulepingu tähisena meile lõplikku taastamist, hingamist, kui Jumal teeb kõik uueks.

Nuttev tätoveerija

Loo on kirja pannud Andrew McChesney Adventmisjonist.

Dr Hernando Díaz aitas üht patsienti Adventistide Meditsiinikeskuses Medellinis, Colombia Vabariigis, kui tema kabineti uksele ilmus kahtlase välimusega inimkogu ja jõllitas teda. Tegemist oli põetud peaga mehega, keda sõna otseses mõttes katsid tätoveeringud. Tätoveeringud moodustasid musta ja sinise võrgu ta pea ümber. Tätoveeringud katsid ta õlgu ja käsi.

„Nüüd on minu kord visiidile tulla," teatas mees.

„Palun oodake oma järge," ütles Hernando.

Mõni minut hiljem astus patsient kabinetti ja puhkes kohe nutma. Suur kogukas mees nuuksus nagu laps. Hernando vaatas mehe saatekirja. Seal oli kirjas, et ta on HIV-positiivne. „Ma ei taha HIV-positiivne olla," ütles mees ja pisarad voolasid mööda ta tätoveeritud põski alla.

„Mis juhtus?" küsis Hernando. „Millega sa tegeled?"

„Olen tätoveerija ja minu lõuendiks on keha," ütles mees.

„Kuidas sa HIV said? Kas oled kergete elukommetega või homoseksuaal?"

Mees vastas, et ta pole üht ega teist, vaid sai nakkuse oma töö tõttu.

„Aga ma ei taha HIV-positiivne olla," sõnas ta. „Ma ei taha surra."

„On Keegi, kes saab su terveks teha," teatas Hernando. „Tean, et sa ei pruugi Jumalat uskuda, aga Tema saab sind aidata."

Mees tunnistas, et ta on jumalasalgaja, aga on valmis järele mõtlema.

„Kas tahad, et ma su pärast palvetaksin?" küsis Hernando. „Kas tahad võtta Jeesuse vastu oma isiklikuks Päästjaks?"

„Jah," ütles mees nuttes.

Hernando aitas mehel palvetada patukahetsuspalvet. Kui mees ütles lõpetades Jeesuse nime, langes ta põrandale.

Hernando saatis tätoveerija teistkordset HIV testi tegema. Järgmisel nädalal tuli mees tagasi, õnnelik naeratus näol. „Mul ei ole HIVi," ütles ta. „Ma tahan Jumalale ja sinule tänu öelda, sest Jumal on mu terveks teinud."

Kordustest oli andnud vastuseks, et mehe tervis oli hea. Ta mõistis, et tema paranemine HIVist oli Jumala ime.

Kui Hernando ja ta naine Erica Monica hiljem poeketis sisseoste tegid, kuulsid nad kedagi hüüdmas: „Doktor! Doktor!" Tätoveerija jooksis Hernando juurde ja tõstis ta oma karujõuga maast lahti. Ta ülistas Jumalat tema elus toimunud ime eest.

Tätoveerija on üks paljudest, keda 60aastane seitsmenda päeva adventististist arst Hernando on Jeesuse juurde juhtinud. Hernando töötab Colombia Adventülikooli juures asuvas Adventistide Meditsiinikeskuses Medellinis.

Kolmeteistkümnenda hingamispäeva annetus aitab avada misjonitöö väljaõppekeskuse Colombia Adventülikoolis.

Uus leping

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: *Jr 31:31–34; Mt 5:17–28; Ho 2:20–22, Js 56:6, 7; Hb 8:7, 8; Hb 10:4; Mt 27:51.*

Juhtsalm: *„Vaata, päevad tulevad, ütleb Issand, mil ma teen Iisraeli sooga ja Juuda sooga uue lepingu“ (Jr 31:31).*

Aastaid tagasi oli ühes ajakirjas pilapilt ärijuhist, kes seisis kabinetis rühma teiste ärijuhtide ees. Ta näitas neile pesupulbri pakki enda käes. Uhkusega osutas ta pakendil suurte punaste tähtedega seisvale sõnale *Uus*, mis andis mõista, et tegemist oli uue tootega. Ärijuht sõnas: „Kiri „Uus“ paki peal ongi uus.“ Teisisõnu, see, mis oli muutunud, mis oli uus, oli lihtsalt pakendil olev sõna „Uus“. Kõik muu jäi samaks.

Teatud mõttes võib öelda, et uus leping on seesugune. Alus, millest leping lähtub, peamine lootus, mida see meile pakub, selle põhisätted on samad, mis vanaski lepingus. See on alati olnud Jumala armu ja halastuse leping, inimeste nõrkuste ja kaotuste ülene armastusel põhinev leping.

Pilk nädalale: Milliseid paralleele näed uue ja vana vahel? Millist osa etendab selles lepingus käsk? Kelle vahel see leping sõlmiti? Mida peab kiri heebrealastele silmas sõnaühendi all „parem leping“ (Hb 8:6)? Kuidas on seotud omavahel leping ja taevane pühamu?

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 5. juuniks.

Pühapäev, 30. mai

Vaata, päevad tulevad…

Loe Jr 31:31–34 ja vasta järgmistele küsimustele:

1. Kes lepingu algatab? _____

_____

2. Kelle seadusest siin kirjutatakse? Mis seadus see on? _____

_____

3. Missugused salmid rõhutavad lepingusuhet, mida Jumal oma rahvaga tahab luua?

_____

4. Milline Jumala tegu Tema rahva heaks paneb lepingusuhtele aluse? _____

_____

On selge, et *uus leping* ei erine väga Iisraeliga Siinai mäel sõlmitud *vanast lepingust*. Siinai lepingu probleem polnud tõepoolest selles, nagu oleks see vanaks või aegunud. Probleem oli hoopis selles, et lepingust taganeti (vaata Jr 31:32).

Neljas salmis olevad vastused äsja esitatud küsimustele kinnitavad, et paljud „vana lepingu" jooned on olemas ka uues. Teatud mõttes on „uus leping" „uuesti elustatud, korratud leping". See on esimese lepingu lõpuleviimine ehk täidesaatmine.

Kinnita pilk Jr 31:34 viimasele osale, kus Issand ütleb, et Tema annab andeks oma rahva süü ja patu. Kuigi Issand ütleb, et Ta kirjutab seaduse meie südamesse ja paneb selle meie sisse, rõhutab Ta ikka, et annab andeks meie patu ja süü, mis rikub meie südamesse kirjutatud seaduse. Kas näed selliste mõtete vahel mingit vastuolu või pinget? Kui ei, siis miks? Mida tähendab, nagu on kirjas Rm 2:15, et seadus on kirjutatud meie südamesse? (Mt 5:17–28).

_____

_____

_____

Kuidas võib tänaseid piiblisalme kasutada vastuseks väitele, et kümme käsku (või eriti hingamispäev) on nüüd uue lepingu ajal kehtetu? Kas neis salmides on midagi, mis sellist mõtet kinnitab? Või, vastupidi, kuidas kasutada neid piiblisalme käsu igikestvuse kinnitamiseks?

_____

_____

Esmaspäev, 31. mai

Südametöö

Ajal, mil lõunapoolse Juuda kuningriigi aeg hakkas lõppema ja inimesed olid viidud Babüloonia vangipõlve, sõnastas Jumal prohvet Jeremija kaudu „uue lepingu". Just sel ajal ilmub see mõiste Piiblisse esimest korda. Juba siis, kui kümne suguharuga põhjapoolne kuningriik Iisrael oli hävimas (umbes 150 aastat enne Jeremija aega), mainis Hoosea omakorda teise lepingu *kavandit* (Ho 2:20–22).

Loe Ho 2:20–22. Märkad paralleeli selle vahel, mida Issand siin oma rahvale ütleb ja mida Ta ütles Jr 31:31–34. Milliseid ühiseid kujundeid kasutatakse ja mida annab see taas teada lepingu põhitähenduse ning -olemuse kohta?

Neil hetkedel ajaloos, mil lepingurahva vastuhakk ja uskmatus takistasid Jumala kavatsust nendega, saatis Ta prohvetid kuulutama, et Temale ustavaks jäänute jaoks ei olnud leping veel lõppenud. Vaatamata sellele, kui truudusetu võis rahvas olla, vaatamata ärataganemisele, vastuhakule ja sõnakuulmatusele nende seas kuulutas Issand ikkagi oma valmisolekut astuda lepingusuhtesse kõigiga, kes olid valmis kahetsema, kuuletuma ja Tema tõotustele toetuma.

Heida pilk alljärgnevatele piiblisalmidele. Kuigi siin ei nimetata otsesõnu uut lepingut, siis milliseid üksikasju neis leidub, mis kajastavad uue lepingu taga olevaid põhimõtteid?

Hs 11:19

Hs 18:31

Hs 36:26

Issand pakub „südant mõistmiseks, et mina olen Issand" (Jr 24:7). Tema kõrvaldab „nende ihust kivise südame ja anna[b] neile lihase südame" (Hs 11:19) ning Tema annab „uue südame" ja „uue vaimu" (Hs 36:26). Samuti ütleb Ta: „Ma panen teie sisse oma Vaimu" (Hs 36:27). See Jumala töö on uue lepingu alus.

Kui keegi tuleb su juurde ja ütleb: „Ma tahan uut südant, ma tahan, et käsk saaks kirjutatud mu südamesse, ma tahan Issandat mõistvat südant, aga ma ei tea, kuidas seda saada," siis mida sa sellele inimesele ütleksid?

Vana ja uus leping

„Ja võõrad, kes on liitunud Issandaga, teenivad teda ja armastavad Issanda nime, et saada tema sulaseiks, kõik, kes peavad hingamispäeva ega riku seda ja kes peavad kinni mu lepingust – needki ma viin oma pühale mäele ja ma rõõmustan neid oma palvekojas, ja nende põletus- ja tapaohvrid on mu altari peal meelepärased; sest mu koda nimetatakse palvekojaks kõigile rahvastele" (Js 56:6, 7).

Jeremija märgib, et uus leping tehakse „Iisraeli sooga" (Jr 31:33). Kas see tähendab, et ainult otsene Aabrahami sugu, vere ja sünni poolest juudid, saavad lepingutõotused?

Ei! Tegelikult ei olnud see tõsi isegi Vana Testamendi ajal. Loomulikult on õige, et heebrea rahvale tervikuna anti lepingutõotused. Ometi ei välistatud seda tehes mitte kedagi teist. Vastupidi: kõiki, nii juute kui ka paganaid kutsuti neist tõotustest osa saama, kuid nad pidid olema nõus lepingut sõlmima. Kindlasti pole see praegu teisiti.

Loe ülalolevaid piiblisalme Jesaja raamatus. Millised tingimused seatakse neile, kes tahavad teenida Issandat? Kas tõesti on mingi vahe selle vahel, mida Jumal neilt palus, ja selle vahel, mida Ta meilt tänapäeval palub? Selgita oma vastust.

Ehkki uut lepingut nimetatakse „paremaks" (vaata kolmapäevast osa), ei ole tõepoolest mingit erinevust põhiosades, mis moodustavad vana ja uue lepingu. Sama Jumal pakub päästet samamoodi, armust (2Ms 34:6; Rm 3:24); sama Jumal otsib inimesi, kes klammerduvad usu abil Temalt andeks saamise tõotustesse (Jr 31:34; Hb 8:12); sama Jumal püüab kirjutada käsku nende südamesse, kes usus Talle järgnevad (Jr 31:33; Hb 8:10), olgu nad juudid või paganad.

Uues Testamendis võtsid juudid, kes armuvalikule vastasid, vastu Jeesuse Kristuse ja Tema evangeeliumi. Mõnda aega moodustasid nad koguduse südamiku, „jäägi… armuvaliku järgi" (Rm 11:5), vastandina neile, kes olid „paadunud" (Rm 11:7). Samal ajal võtsid paganad, kes varem ei uskunud, vastu evangeeliumi ning poogiti Jumala tõelise rahva külge, mis hakkas koosnema usklikest, kellel ei tehtud vahet rahvusliku või rassilise kuuluvuse järgi (Rm 11:13–24). Niisiis tõi Kristuse veri ligi paganaid, „kes tol ajal olid ilma Kristuseta, kaugel eemal Iisraeli kodakondsuse õigusest ja võõrad tõotuselepingule" (Ef 2:12). Kristus vahendab „uut lepingut" (Hb 9:15) kõikidele usklikele, hoolimata rahvusest või rassist.

Kolmapäev, 2. juuni

„Parem leping“ (Hb 8:6)

Eile nägime, et põhiosade poolest olid vana ja uus leping samad. Läbiv joon on pääsemine usu kaudu Jumalasse, kes annab andeks meie patud üksnes oma armust, mitte sellepärast, et miski meis seda vääriks. Andekssaamise tulemusena asume Temaga suhtlema ning allume Talle usus ja kuulekuses.

Ometi nimetab kiri heebrealastele uut lepingut „paremaks lepinguks“. Mida see meie meelest tähendab? Kuidas on üks leping teisest parem?

Milles peitus vana lepingu luhtumise põhjus? (Hb 8:7, 8).

Vana lepingu probleem ei olnud lepingus, vaid selles, et inimestel läks luhta lepingust usus kinni haarata (Hb 4:2). Uue paremus vana suhtes peitub asjaolus, et Jeesus – selle asemel, et tulla esile vaid loomohvrite kaudu (nagu vanas lepingus oli) – saab nüüd nähtavaks oma surma ja ülempreesterliku teenistuse tegelikkuses. Ühesõnaga, vanas lepingus pakutud pääste on sama, mis uues lepingus. Uues on aga lepingu Jumal avaldunud palju võimsamalt ja täielikumalt ning on selgunud Tema armastus langenud inimkonna vastu. See on parem kõige selle poolest, mida Vana Testament õpetas sümbolite ja näidiste kaudu, kuid mis täitus Jeesuses, kelle patuta elu, surma ja ülempreesterlikku teenistust maapealse pühamu teenistus sümbolites esitas (Hb 9:8–14).

Nüüd on meil sümbolite, näidiste ja näidete asemel Jeesus, kes on küll meie eest oma vere valanud tapetud Tall (Hb 9:12), kuid kes meie Ülempreestrina toimetab taevas teenistust meie eest (Hb 7:25). Ehkki pääste, mida Ta pakub, on seesama, teeb täielikum ilmutus Temast ja Temas olevast päästest, mis uues lepingus avaldub, selle vanast paremaks.

Loe Hb 8:5 ja Hb 10:1. Millise sõnaga kirjeldab autor vana lepingu pühamuteenistust? Kuidas aitab selle sõna kasutamine meil aru saada uue lepingu paremusest?

Mõtle sellele, miks annab meie heaks toimunud Kristuse elu, surma ja ülempreesterliku teenistuse tundmine meile Jumalast parema arusaamise kui oli maapealse pühamu teenistuse loomohvrite rituaalist saadav?

Neljapäev, 3. juuni

Uue lepingu preester

Kiri heebrealastele rõhutab tugevalt Jeesust meie Ülempreestrina taevases pühamus. Tegelikult on just kiri heebrealastele Uue Testamendi kõige selgem uue lepingu seletus, kuna selle rõhuasetus on Kristusel kui Ülempreestril. See pole juhuslikult nii. Kristuse taevane teenistus on läbi põimunud uue lepingu tõotustega.

Vana Testamendi aegne pühamuteenistus oli vahend, mille kaudu õpetati vana lepingu tõdesid. Selle keskmes oli ohver ja vahendus. Loomad tapeti ja preester vahendas vere. Loomulikult olid need kõik sümbolid päästest, mis on üksnes Jeesuses. Neis iseenesest ei olnud päästet.

Loe Hb 10:4. Miks ei päästnud ohvriloomade surm? Miks ei piisa pääste saamiseks looma surmast?

Kõik ohvrid ja nendega kaasnev preestripoolne vahendustegevus täitusid Kristuses. Jeesusest sai Ohver, kelle veri on uue lepingu alus. Kristuse veri jõustas uue lepingu nii, et muutis Siinail sõlmitud lepingu ja selle ohvrid „vanaks“ ehk kehtetuks. Tõeline ohver toodi ühe korra ja alatiseks (Hb 9:26). Kuna Kristus suri, ei olnud enam vaja ühtki looma tappa. Maapealne pühamuteenistus oli oma ülesande täitnud.

Loe Mt 27:51, mis räägib sellest, et siis, kui Jeesus suri, rebiti lõhki maapealse pühamu eesriie. Kuidas aitab see sündmus meil aru saada, miks maapealne pühamu asendati?

Loomohvritega seostus loomulikult preesterlik teenistus ehk leviidid, kes ohverdasid ja vahendasid maapealses pühamus ohvreid rahva heaks. Kui aga ohvrite toomine lakkas, lakkas ka vajadus nende teenimistöö järele. Kõik leidis täitumise Jeesuses, kes nüüd teenib taevases pühamus oma verega (vaata Hb 8:1–5). Kiri heebrealastele tõstab Kristuse esile Ülempreestrina taevas, kuhu Ta on astunud oma valatud verega (Hb 9:12), et olla vahendaja meie eest. See on meie jaoks uue lepingu lootuse ja tõotuse alus.

Mis tunde tekitab sinus arusaamine, et praegugi teenib Jeesus taevas sinu eest oma verega? Kui palju usaldust ja kindlust annab see sulle pääsemise osas?

Reede, 4. juuni

Toetav mõte: „Võttes koos jüngritega osa leivast ja viinast, kinnitas Kristus, et Ta on nende Lunastaja. Ta andis neile uue lepingu, mille kaudu kõik, kes Teda vastu võtavad, saavad Jumala lasteks ja Kristuse kaaspärijaiks. Selle lepingu alusel kuuluvad neile kõik õnnistused, mida taevas võib anda nii selles kui igaveses elus. Selle lepingu pidi kinnitama Kristuse veri. Püha-õhtusöömaaja teenistus pidi jüngritele alati meelde tuletama seda lõpmatut ohvrit, mis on toodud iga inimese eest.“ – Ellen G. White, „Ajastute igatsus“, lk 659.

„Selle rahulepingu silmatorkavaim omadus on patusele väljendatud armuandva halastuse ülevoolav rikkus juhul, kui patune kahetseb ja oma patule selja pöörab. Püha Vaim nimetab evangeeliumi päästeks meie Jumala õrna halastuse tõttu. „Ma olen armuline nende ülekohtuste tegude vastu,“ annab Jumal teada kahetsejatele, „ja ei tuleta enam meelde nende patte“ (Hb 8:12). Kas Jumal jätab õigluse sinnapaika, et ilmutada patusele halastust? Ei! Jumal ei saa häbistada oma seadust ning taluda sellest karistamatult üleastumist. Uues lepingus on elu tingimuseks täielik sõnakuulmine. Kui patune kahetseb ja oma patud tunnistab, saab ta andeks. Tema heaks toodud Kristuse ohver tagab talle andestuse. Kristus on iga kahetseva, uskuva patuse eest rahuldanud käsu nõuded.“ – Ellen G. White, „God’s Amazing Grace“, lk 138.

Küsimused aruteluks:

1. Milline eelis on südamesse kirjutatud käsul üksnes kivilaudadel oleva käsuga võrreldes? Mida on kergem unustada, kas kivisse või südamesse kirjutatud seadust?

2. Inimsoo pattulangemisest alates on pääste olnud üksnes Jeesuses, kuigi see tõde avaldus ajaloo erinevatel järkudel eri moodi. Eks toimi lepingud samal viisil?

3. Vaata tänases osas olevat Ellen G. White’i teist tsitaati. Mida mõtleb ta mõiste all „täielik sõnakuulmine“, mis on lepingusuhte säte? Kes on Ainus, kes on „täielikult sõnakuulelik“ olnud? Kuidas vastab see kuulekus meie eest seaduse nõudmistele?

Kokkuvõte: Uus leping on lunastusplaani võimsam, täielikum ja parem avaldumine. Me saame sellest osa usu läbi; usu läbi, mida on näha kuuletumises meie südamesse kirjutatud käsule.

Turistide kogudus

Loo on kirja pannud Andrew McChesney Adventmisjonist.

Uus pastor oli rabatud, kui ta ilmus Seitsmenda Paeva Adventistide Bukaresti Rahvusvahelisse kogudusse – ainsasse inglise keelt kõnelevasse kogudusse Rumeenia pealinnas – ning leidis eest ainult kolm inimest. Kõik kolm olid rumeenlased.

Kolm nädalat hiljem sai pastor Benjamin Stan teada, et üks kolmest, 21aastane naine, oli lahkunud. Pastor mõtles, miks juhtis Jumal ta surnud koguduse juurde. „Miks ma siin olen?" palvetas ta. „Miks sa mulle sellise kutse esitasid?"

Sel hetkel astus uksest sisse kaks ameerika turisti. Benjamin taipas, et turistidel oli vaja kohta, kus Jumalat teenida. Ta jätkas palvetamist.

Paar nädalat hiljem leidis ta kiriku ukse eest ootamas ülikonnas ja lipsus mehe. Mees elas perega Poolas ja töötas Rumeenias. Ta kuulus ühte teise kristlikku uskkonda, kuid pärast piibliõpet tahtis ta käia hingamispäeva pidavas kirikus. Benjamin taipas, et on võõrtöölisi, kes Rumeenias töötavad, aga ei räägi rumeenia keelt. Nad vajavad kohta, kus Jumalat teenida.

Mõne kuu pärast tegi Benjamin ettepaneku hakata hingamispäeva hommikuti pidama hingamispäevakooli ja jumalateenistust. Seni polnud selles koguduses hingamispäevakooli olnud ning tunnipikkune jumalateenistus oli toimunud hingamispäeva õhtul. Kaks liiget olid ettepanekule vastu. Nad käisid hommikuti rumeeniakeelsetes kogudustes ega tahtnud oma sealseid sõpru kaotada. Kuid Benjamin ei andnud järele. „Me ei käi siin inglise keelt õppimas," ütles ta. „Käime siin Piiblit õppimas. Meil on vaja olla kogudus."

Teisi kogudusi külastades kutsus Benjamin kaks teismelist ja ühe 30aastase mehe appi jumalateenistusi pidama. Ta andis sotsiaalmeedias teada uutest hommikustest jumalateenistustest. Esimesel hingamispäeval oli kohal 32 inimest.

„Oleksite pidanud nägema kahe liikme näoilmet, kui nad kohale jõudsid," meenutab Benjamin. „Nende silmad olid suured. Neid üllatas, et kirikus oli nii palju inimesi, eelkõige noori."

Mõni nädal hiljem ristiti Poolast pärit mees.

Täna ei kahtle Benjamin vähimatki selles, et kogudus, millele pani 2010. aastal aluse pastor Adrian Bocaneanu, täidab Bukarestis olulist osa. Seal on 26 liiget ning igal nädalal on kohal 30 kuni 50 inimest, sealhulgas turistid, võõrtöölised ja rahvusvahelised üliõpilased.

Mis sai neist kolmest inimesest, kes Benjamini esimesel hingamispäeval kohal olid? Nad on nüüd väga aktiivsed – ka noor naine, kes ära läks. Ta tuli tagasi ja töötab juhtivas ametis.

Saad Seitsmenda Päeva Adventistide Bukaresti Rahvusvahelise kogudusega ühendust võtta veebis aadressil facebook.com/englishadventist.

Uue lepingu pühamu

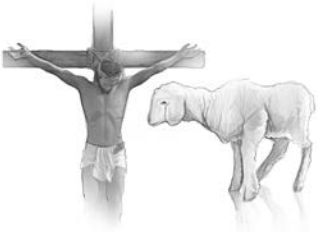

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: *2Ms 25:8; Js 53:4–12; Hb 10:4; Hb 9:14; Hb 8:1–6, 1Tm 2:5, 6.*

Juhtsalm: *„See pärast ongi tema uue lepingu vahemees selleks, et kutsutud – kui tema surm oli saanud lunastuseks esimese lepingu aegsetest üleastumistest – saaksid kätte igavese pärandi tõotuse“ (Hb 9:15).*

Kuuvalguseta hilisõhtul on taevas tintmust. Frank on tühje linnatänavaid pidi sammudes varjudesse kadunud. Hetke pärast kuuleb ta selja taga samme; keegi järgneb talle pimeduses. Siis jõuab inimene talle järele ja küsib: „Trükkal Frank?“

„Jah, see ma olen. Aga kust te mind tunnete?“

„Noh,“ vastab võõras, „ma ei tunne teid. Aga ma tunnen väga hästi teie venda ja isegi pimedas meenutasid teie liigutused, teie kõnnak, teie kehakuju nii väga teda, et ma eeldasin, et olete tema vend, sest ta rääkis mulle, et tal on vend.“

See lugu ilmestab võimsalt tõde iisraellaste pühamuteenistuse kohta. Piibel ütleb, et see oli tegelikkuse vari, kujutis, peegelpilt. Ometi andis see vari ja peegelpilt selge ettekuulutuse ja avaldas tõed, mida tuli esile tuua Kristuse surma ja Tema ülempreesterliku teenistuse kohta taevases pühamus.

Pilk nädalale: Miks Jumal tahtis, et iisraellased ehitaksid pühamu? Mida õpetab pühamu meile Kristuse kui meie Asemiku kohta? Mida teeb Jeesus taevas meie Esindajana?

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 12. juuniks.

Sidemed

„Ma panen oma eluaseme teie keskele ja mu hing ei põlga teid ära. Ma käin teie keskel ja olen teie Jumal, ja teie peate olema mu rahvas“ (3Ms 26:11, 12).

Nüüdseks peaks olema selge, et olgu tegemist *vana* või *uue* lepinguga, Jumal otsib oma rahvaga lähedast, armastavat sidet. Õigupoolest aitavad lepingud põhimõtteliselt kujundada (parema sõna puudumisel) sellise sideme „reegleid“.

Ükskõik mis ajal või kontekstis on suhe lepingu puhul üliolulinе. Suhte olemasoluks on aga vaja läbikäimist, suhtlemist, tihedat ühendust, eriti patuste, eksivate, kahtlevate inimeste jaoks. Seda teades astus Jumal loomulikult esimese sammu, tagamaks, et Ta avaldab ennast meile viisil, mis võimaldab meil – langenud inimkonna piirides – olla Temaga sisukas suhtes.

Loe 2Ms 25:8; Issand käsib siin Iisraelil ehitada pühamu. Millega Issand seda soovi neile põhjendab?

Vastus sellele küsimusele tõstatab järgmise küsimuse: *Miks?* Miks tahab Issand elada oma rahva keskel?

See tõsiasi leidub ju meie tänase osa kahes esimeses piiblisalmis. Märkad, et Issand paneb oma „eluaseme“ (ehk „elab“) nende keskele ja ütleb siis, et Ta „ei põlga“ neid ära. Seejärel ütleb Ta, et „käib“ nende keskel ning on nende Jumal ja nemad on Tema rahvas (3Ms 26:11, 12). Vaata neis salmides leiduvaid üksikasju. Taas tuleb väga selgelt esile hingesugulus.

Võta mõni minut aega, et veelkord läbi lugeda 3Ms 26:11, 12 ja 2Ms 25:8. Pane kirja, kuidas sobituvad erinevad osad Issanda kavatsusega otsida oma rahvaga sidet?

Pööra erilist tähelepanu lauseosale, kus Issand ütleb, et „mu hing ei põlga teid ära“. Missugune pühamu tunnusjoon teeb sellest abivahendi, mille tõttu saab Issand patuse inimsoo omaks tunnistada, ning miks on see lepingu sõlmimise protsessis väga tähtis?

Esmaspäev, 7. juuni

Patt, ohver ja heakskiit

Vana Testamendi aegse patuse jaoks käis Jumala määratud tee patust ja süüst vabanemiseks loomohvrite kaudu. Iisraellaste ohvrisüsteemi kirjeldavad üksikasjalikult 3Ms 1.–7. peatükk. Erinevate ohvrite puhul tuli hoolikalt tähelepanu pöörata vere kasutamisele ja kõrvaldamisele. Tõepoolest täidab veri iisraellaste ohverdamissüsteemis toimingute puhul ühendavat osa.

Inimene, kes oli pattu teinud – ja astunud sellega üle lepingusuhtest ning suhet korraldavast seadusest – võis saada uuesti täielikku osadusse Jumalaga ja inimestega, kui tõi enda asemikuna ohvriks looma. Ohvrid koos kaasnevate talitustega olid Jumala määratud vahendid patust ja süüst puhtaks saamisel. Need olid kehtestatud selleks, et patune puhastada, kandes tema patu ja süü vere piserdamise kaudu pühamule üle, ning nii taastati meeleparandaja ühendus ja täielik lepinguosadus isikliku Jumalaga, kes on Issand Päästja.

Kuidas heidavad need äsja esitatud seisukohad valgust eilse osa lõpus olevatele küsimustele?

Mis oli loomohvri prohvetlik tähendus? (Js 53:4–12; Hb 10:4).

Vana Testamendi loomohvrid olid Jumala määratud vahendid patuse vabastamiseks patust ja süüst. Need muutsid patuse seisundi süüdiolevast ja surma väärt olekust andeks saanud ning Jumala ja inimese vahelise taastatud lepingusuhte olekusse. Kuid loomohvrid olid olemuselt ka prohvetlikud. Ükski loom ei olnud ju piisav asemik inimkonna patu ja süü lepitamiseks. Heebrea kirja kirjutaja märgib seda oma sõnastuses nii: „On võimatu, et härgade ja sikkude veri võtaks patud ära“ (Hb 10:4). Järelikult oli loomohver vahend, millega vaadata ettepoole tulevasele jumalik-inimlikule Jumala Sulasele, kes sureb asendajana maailma pattude eest. Just selle protsessi kaudu annab Issand patusele andeks ja võtab ta vastu ning sellega pannakse paika lepingusuhte alus.

Kujutle, et oled Vana Testamendi ajal elanud inimene, mil pühamus ohverdati loomi. Meenuta sedagi, kui tähtsal kohal olid elusloomad majanduses, kultuuris ja kogu elulaadis. Millise õppetunni pidid ohvrid eeldatavalt inimestele patu hinna kohta andma?

Teisipäev, 8. juuni

Asendamine

„Kes andis enese meie pattude eest, et meid välja kiskuda praeguse kurjuse ajastust Jumala ja meie Isa tahtmist mööda“ (Gl 1:4).

Pole kahtlustki, et üks Uue Testamendi peateemasid (või lausa suurim peateema) on tõsiasi, et Jeesus Kristus suri Ohvrina maailma pattude eest. See tõde on kogu lunastusplaani alus. Iga teoloogia, mis eitab Kristuse vere lepitust, eitab kristluse tuuma ja hinge. Veretu rist ei saa mitte kedagi päästa.

Mõtiskle tänase piiblisalmi üle ja vasta siis küsimustele: Kas Jeesus suri vabatahtlikult? Kelle eest Ta suri? Mida Ta oma surmaga saavutas?

Asendamine on kogu lunastusplaani võti. Oma pattude pärast väärime surma. Kuna Kristus armastab meid, „andis ta enese meie pattude eest“ (Gl 1:4). Ta suri surma, mida oleme väärt meie. Kristuse kui patuste Asemiku surm on suur tõde, millest hoovab välja kogu muu tõde. Meie lootus uuendamisele, vabadusele, andestusele, igavesele elule paradiisis toetub Jeesuse tehtule – sellele, et Ta andis enda meie pattude eest. Ilma selleta on meie usk sisutu. Ilma selleta võime loota ja usalduse panna kas või kala kujule. Pääste tuleb alati vere kaudu, Kristuse vere kaudu.

Loe läbi järgnevad salmid: Mt 26:28; Ef 2:13; Hb 9:14; 1Pt 1:19. Mida need meile verest räägivad? Milline osa on verel lunastusplaanis?

„Jumal ei soovi, et sa oleksid umbusklik ning piinaksid oma hinge kartusega, et Jumal sind vastu ei võta, sest oled patune ja vääritu… Ütle: „Ma tean, et olen patune ja just seepärast ma Päästjat vajan…Minul pole teeneid ega headust, millega päästet taotleda, kuid ma toon Jumala ees esile veatu Jumala Talle kõikelepitava vere, mis võtab ära maailma patu. See on mu ainus õigustus.“ – Ellen G. White, „The Faith I Live By“, lk 100.

Mõtiskle selle Ellen White’i kirjutatud tsitaadi üle. Kirjuta see oma sõnadega ümber. Muuda see isiklikuks. Pane sellesse oma hirmud ja valu ning kirjuta siis, mida annavad sulle siintoodud tõotused. Milline lootus on sul uue lepingu vere tõttu?

Kolmapäev, 9. juuni

Uus leping – ülempreester

Maapealse pühamu keskmes, kus Jumal valis oma rahva keskel elada, olid loomohvrid. Ometi ei olnud teenistuse lõppsihiks loomade surm. Preester kandis vere pühamule patuse eest *pärast seda, kui ohver oli tapetud.*

Kogu see teenistus oli vari, sümbol sellest, mida Kristus teeb maailma heaks. Järelikult nii, nagu sümbolite (pühamuteenistuse) lõppsihiks polnud looma surm, nii ei olnud ka Kristuse töö lõppsihiks ristisurm.

Uuri tänast teksti Hb 8:1–6. Palveta nende salmide juures. Palu, et Issand aitaks sul aru saada, mida siin öeldakse ja miks on meil vaja seda teada. Kui oled nii teinud, siis kirjuta oma sõnadega, mida Issand sinu meelest meile neis salmides ütleb. Küsi endalt sedagi, kuidas aitab siinöeldu mõista uut lepingut?

Täpselt nagu vanas lepingus oli olemas maapealne pühamu, preestriseisus ja teenistus, nii on uue lepingu ajal olemas taevane pühamu, taevane preestriseisus ja taevane teenistus. Need, mis olid vana lepingu ajal üksnes sümbolid, peegelpildid ja vari (Hb 8:5), said uues lepingus tegelikkuseks.

Pealegi, selle asemel, et meie asemikuks oleks moraaliseaduseta loom, on meie asemik patuta Jeesus; looma vere asemel on meil Kristuse veri; inimkätega tehtud pühamu asemel on meil „tõeline lepingutelk, mida ei ole püstitanud inimene, vaid Issand“ (Hb 8:2); patuse, eksliku inimpreestri asemel on meil Ülempreestriks Jeesus, kes meie eest teenib. Kõike seda silmas pidades mõtle Pauluse sõnadele: „Kuidas siis meie võiksime pageda, kui me ei hooli nii suurest päästest?“ (Hb 2:3).

Mõtle sellele: Jeesus elas meie heaks patuta elu, suri meie heaks ja on nüüd taevas, kus Ta teenib pühamus meie heaks. Kõik see on tehtud sinu päästmiseks patu kohutavatest, lõplikest tagajärgedest. Tee plaan, et räägid järgmisel päeval või lähiajal neid imelisi uudiseid kellelegi, kes peaks neid sinu meelest kuulma. Enne aga valmista tänase uurimise põhjal ette, mida ütled.

Neljapäev, 10. juuni

Teenistus taevas (Hb 9:24)

Õpi tundma Hb 9:24, eriti siin esitatud kontekstis, mis selgitab Kristuse teenistust taevas meie heaks pärast Tema ohvrisurma meie eest. Kuigi võiks palju öelda, tahame keskenduda lõpuosale, kus öeldakse, et nüüd esindab Kristus meid Jumala palge ees.

Mõtle, mida see tähendab. Meil, patustel, ekslikel inimestel; meil, keda Jumala auhiilgus hävitaks, kui seda praegu näeksime; meil, ükskõik kui halvad oleme olnud või kuitahes jultunult rikkunud Jumala püha seadust, on Keegi, kes esindab *meid* Jumala ees. Meil on Esindaja Isa ees meie kasuks. Mõtle, kui armastav, andestav ja omaksvõttev oli Kristus siin maa peal elades. *Sama Isik on nüüd meie Vahemees taevas!*

See on hea uudise teine pool. Vähe sellest, et Jeesus maksis meie pattude karistuse, võttes need ristil enda peale (1Pt 2:24), seisab Ta nüüd Jumala ees, on Vahendaja taeva ja maa, inimliku ja jumaliku vahel.

See on täiesti loogiline. Jeesus, nii Jumal kui ka Inimene (patuta täiuslik Inimene) on ainus, kes saab sillutada inimsoo ja Jumala vahelise lõhe, mille põhjustas patt. Selle kõige juures on tähtis meeles pidada (kuigi meeles pidada tuleb paljut), et Isa ees esindab meid nüüd Inimene, inimolevus, kes suudab suhestuda kõikide meie katsumuste, valude ja kiusatustega (Hb 4:14, 15).

„Sest üks on Jumal, üks on ka vahemees Jumala ja inimeste vahel: inimene Kristus Jeesus, kes on iseenese loovutanud lunastushinnaks kõikide eest, tunnistusena selleks määratud ajal“ (1Tm 2:5, 6). Millised kaks ülesannet see salm Jeesusele omistab ja kuidas kajastas neid ülesandeid maapealse pühamu teenistus?

Uue lepingu suur uudis on see, et nüüd on meelt parandanud patustel Jeesuse näol Keegi, kes esindab neid taevas Isa ees, Keegi, kes on neile teeninud ära selle, mida nad eales endale teenida poleks saanud – ja selleks on täiuslik õigus, ainus õigus, mis Jumala ees püsib. Jeesus, kes oma elus kannatuste kaudu selle täiusliku õiguse saavutas (Hb 2:10), seisab Jumala ees, taotleb meile pattude andestust ja väge võita patt, sest ilma nendeta poleks meil lootust; mitte praegu ja kindlasti mitte kohtus.

Palveta ja mõtiskle mõtte üle, et inimese jaoks seisab taevas Jumala ees Keegi, kes on kogenud patu kiusatust. Mida see sulle isiklikult tähendab? Millise lootuse ja julgustuse see annab?

Reede, 11. juuni

Toetav mõte: „Kõige ülemal inglil taevas poleks olnud väge tasuda hukkuva hinge lunahinda. Keerubitel ja seeravitel on ainult see au, mille neile kui loodolevustele tagab Looja, ning inimese ja Jumala leppimise sai teostada üksnes vahendaja, kes oli Jumalaga võrdne, kellel on väärikad tunnused ning kes kuulutatakse vääriliseks tegutsema lõpmatu Jumalaga koos inimese heaks ja kes ühtlasi esindab Jumalat langenud maailmale. Inimese asetäitjal ja käemehel peab olema inimloomus, side inimperekonnaga, keda ta esindab, ja Jumala saadikuna peab tal olema jumalik loomus, ta peab olema seotud Lõpmatuga ning olema vahendaja Jumala ja inimese vahel." – Ellen G. White, „Valitud kuulutused", 1. raamat, lk 257.

„Jeesus jätkab: „Kui te mind tunnistate inimeste ees, siis tunnistan ka mina teid Jumala ja pühade inglite ees." Te peate olema minu tunnistajad maa peal, kanalid, mille kaudu minu arm saab voolata maailma. Mina olen teie esindaja taevas. Isa ei vaata teie puudulikule iseloomule, vaid Ta näeb teid kaetuna minu täiuslikkusega. Mina olen Vahemees, kelle kaudu taevased õnnistused jõuavad teieni. Ja igaüht, kes tunnistab mind ohvrimeelselt, tunnistab Jumal kord lunastatute au ja rõõmu osaliseks." – Ellen G. White, „Ajastute igatsus", lk 357.

Küsimused aruteluks:

1. Loe Rm 5:2; Ef 2:18 ja Ef 3:12. Kuidas aitab neis öeldu mõista meie juurdepääsu Isale Jeesuse kaudu?

2. Vaata siinset teist tsitaati Ellen G. White'i sulest. Pööra tähelepanu sellele, kuidas ta vahendaja ülesannet selgitab. Kui Isa meid vaatab, ei näe Ta meie puudulikku iseloomu, vaid hoopis Kristuse täiuslikkust. Mõtle, mida see tähendab, ja arutlege selle üle klassis.

3. Vaata, mida oleme sellel nädalal õppinud, ning küsi endalt, kuidas vastaksid küsimusele: „Hästi, Kristus on siis taevases pühamus. Ja mis sellest? Mis tähtsust on sel igapäevase praktilise elu jaoks?"

Kokkuvõte: Vana lepingu ohverdamissüsteemi asemele tuli uus; maapealses pühamus patuse preestri abil ohverdatud loomade asemel on meil nüüd Jeesus, meie täiuslik Ohver. Tema esindab meid Isa ees taevases pühamus – ja see on uue lepingu ning selle tõotuste alus.

Poisike elustab sureva koguduse

Loo on kirja pannud Andrew McChesney Adventmisjonist.

Seitsmenda päeva adventistide koguduse vanem palus Alejandrol evangeelsetel koosolekutel jutlustada esmakordselt siis, kui poiss oli 8aastane.

„Tahame mulda panna seemne, mitte saagi," ütles kogudusevanem Alejandro emale.

Kogudus Tierra Bombas, Kariibi mere ühel saarel, mis on Colombia külje all, oli välja suremas. Koguduse peavanem astus tagasi ja lahkus kogudusest tema juhitud evangeelse koosolekutesarja viimasel päeval. Koguduseliikmed kaotasid julguse ja paljud lakkasid hingamispäeval jumalateenistusel käimast.

Alejandro, kes oli neljandast eluaastast peale kõnelenud, oli oma esimese evangeelse õhtu kõnelemise eel hirmul. Kuid ema kallistas teda kõvasti ja nad palvetasid koos.

Ühe koguduseliikme koduõu sai täis inimesi, kes tahtsid kuulda poisikest kõnelemas. Endine peavanem korraldas Alejandro kõnelemiskohast üle tee asuvas oma kodus oma koosolekuid, lootes nädalapikkust koosolekusarja lõhestada. Ta kutsus praegusi ja endisi koguduseliikmeid oma koosolekutele.

Tema koju suunduvad inimesed nägid Alejandro kõnelemispaigast mööda minnes poisikest rääkimas ja peatusid. „Kes see laps-jutlustaja on?" imestasid nad. Paljud jäid kuulama.

Endine peavanem oli häiritud, kui nägi, et inimesed läksid Alejandro koosolekule, ning ta marssis sinna, et nõuda inimeste tulemist oma koju.

„Hakkame astuma!" käskis ta inimesi ja haaras neil käest. „Läheme!"

Osa läks koos temaga, aga kui peremehe tähelepanu oli mujal, hiilisid nad tagasi Alejandrot kuulama.

Nii juhtus mitu päeva. Siis kutsusid koguduseliikmed endise peavanema koosolekutele – ja ta tuli.

Koosolekute ühe osana külastas Alejandro nende inimeste kodu, kes vastasid tema üleskutsele ristitud saada. Esimese külastusringi ajal kinnitas kolm inimest soovi saada ristitud. Teise külastusringi ajal palus ristimist üks vabaabielus elav paar. Alejandro ema aitas neil dokumendid korda ajada, et nad abielluda saaksid. Ühtekokku ristiti selle nädalapikkuse sarja lõppedes seitse inimest.

Alejandro läks Tierra Bombast ära rõõmsana. Ka koguduseliikmed olid rõõmsad. Kogudus sai kindlust ja kasvas.

„Jeesus võidutses," ütles Alejandro.

10aastane laps-jutlustaja Alejandro Cartagenast (Colombia Vabariigist) on alates oma neljandast eluaastast juhtinud ristimisele 18 inimest (nende hulgas oma ema, isa ja vanema venna). Kolmeteistkümnenda hingamispäeva annetus aitab avada „Parema elu keskuse", et välja õpetada misjonäre Alejandro kodumaal, Colombia Vabariigis tegutsevas Colombia Adventülikoolis.

Lepingu usk

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: *Gl 6:14; Rm 6:23; 1Jh 5:11, 13; Rm 4:1–7; Ms 7:18; Ms 17:1–4; Rm 5:1.*

Juhtsalm: *„Et aga seaduse kaudu ei saa ükski õigeks Jumala ees, on ilmne, sest usust õige jääb elama“ (Gl 3:11).*

Umbes seitse sajandit enne Kristust kirjutas poeet Homeros eepose „Odüsseus“, suure sõjakangelase Odüsseuse loo, kes pärast Trooja sõjas Trooja vallutamist alustas kümneaastast rännakut, et naasta kodusesse Ithakasse. Merereis kestis nii kaua sellepärast, et ta seisis silmitsi laevahukkkude, mässude, tormide, koletiste ja muude takistustega, mis kerkisid eesmärgi saavutamise teele. Lõpuks, olles otsustanud, et Odüsseus on juba küllalt kannatanud, leppisid jumalad kokku, et lasevad kurnatud kangelasel jõuda tagasi oma koju ja pere juurde. Jumalad nõustusid, et tema katsumused lepitasid ta vead.

Teatud mõttes oleme nagu Odüsseus – pikal koduteel. Väga oluline erinevus on aga selles, et erinevalt Odüsseusest ei saa me iial „piisavalt palju kannatada“, et tagasitee ära teenida. Vahemaa taeva ja maa vahel on liiga suur, et meie vead niimoodi lepitatud saaks. Kui jõuame koju, on see üksnes Jumala armust.

Pilk nädalale: Miks peab pääste olema kingitus? Miks sai ainult Jumalaga võrdne Isik meie hinge lunastada? Mis teeb Aabrahamist inimese, kes esindab nii hästi usku? Mida tähendab, et õigus „arvatakse osaks“ ehk „pannakse meie arvele“? Kuidas muuta ristilt leitud tõotused ja lootus enda omaks?

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 19. juuniks.

Pühapäev, 13. juuni

Mõtisklused Kolgatast

Vana Testamendi päästmisviis mooseselikus lepingus ei erine Uue Testamendi päästmisviisist uues lepingus. Nii Vanas kui ka Uues Testamendis, nii vanas kui ka uues lepingus päästetakse üksnes usust. Kui see toimuks millegi muu tõttu, näiteks tegudest, võiksime pääste ise ära teenida ja see oleks midagi, mida Looja on kohustatud meile andma. Üksnes need, kes ei saa aru patu tõsidusest, võivad uskuda, et Jumal oli kuidagi kohustatud meid päästma. Vastupidi, oli vaid see kohustus, mille me oma käsuvastasusega ära teenisime. Loomulikult ei saanud meie seda kohustust täita, kuid õnneks tegi Jeesus seda meie eest.

„Kui mehed ja naised suudavad täielikumalt mõista selle tohutu ohvri suurust, mille tõi taeva Valitseja inimese eest surres, siis muutuks lunastusplaani nägemine suuremaks ning mõtisklused Kolgatast ärataks kristlase südames õrnu, pühi ja elavaid tundeid. Nende südames oleks kiitus Jumalale ja Tallele ning see tuleks üle nende huulte. Uhkus ja kõrge enesehinnang ei õilmitse südames, milles Kolgata mälestuspildid on värsked… Kogu maailma rikkus pole piisav kaaluma üle ühe hukkuva hinge päästmist. Kes suudaks mõõta armastust, mida Kristus tundis kadunud maailma suhtes siis, kui Ta rippus ristil ja kannatas süüdiolevate inimeste pattude pärast? See armastus oli mõõtmatu, piiritu.

Kristus on näidanud, et Tema armastus oli surmast tugevam. Ta viis täide inimese lunastamise; ja ehkki Ta oli kardetavaimas vastasseisus pimeduse jõududega, lausa kõige selle keskel, muutus Tema armastus järjest tugevamaks. Ta talus oma Isa palge peitmist seni, kuni oma hingekibeduses hüüdis: „Mu Jumal, mu Jumal, miks Sa oled mind maha jätnud?“ Tema käsivars tõi lunastuse. Sai makstud hind inimese vabaks ostmiseks, kui Ta viimase hingetõmbega hüüdis õnnistatud sõnad: „See on lõpetatud.“

Kolgata vaatepildid kutsuvad esile sügavaimad tunded. Kui teid valdab vaimustus, siis siinkohal on see kohane. Meie mõtted ja kujutlused ei suuda kunagi täielikult haarata tõsiasja, et eeskujulikem, süütuim Kristus pidi kannatama surmavalu, kui Ta kandis maailma pattude koormat. Me ei suuda mõista sellise armastuse pikkust, laiust, kõrgust ega sügavust. Päästja armastuse lõputute sügavuste üle mõtisklemine peaks täitma meie mõtted, puudutama ja sulatama hinge, puhastama ja õilistama kiindumuse ning täielikult ümber muutma iseloomu.“ – Ellen G. White, „Tunnistused kogudusele“, 2. kd, lk 212, 213.

Palveta selle pärast, mida Ellen G. White siin kirjutas. Neid lauseid meeles pidades loe Gl 6:14 ning küsi siis endalt, mil moel saan mina Kristuse risti ausse tõsta?

Esmaspäev, 14. juuni

Leping ja ohver

„Teid pole lunastatud kaduvate asjadega, hõbeda või kullaga teie tühisest esiisadelt päritud eluviisist, vaid Kristuse kui laitmatu ja puhta Talle kalli verega“ (1Pt 1:18, 19).

Mida Peetrus sellega mõtleb, kui ta ütleb, et meid on lunastatud?

Kui Peetrus räägib Kristuse lepitussurmast ristil, toob tema nimetatud mõiste „lunastus“ ehk hind meelde muistse tava, mille puhul ori vabastati orjusest pärast seda, kui tema eest oli makstud (sageli tegi seda sugulane). Seevastu lunastas Kristus meid patuorjusest ja selle lõplikust viljast, milleks on surm, kuid Ta tegi seda oma „kalli verega“, sihiliku asendussurmaga ristil. Taas on see kõikide lepingute alus: ilma selleta muutub leping õigustühiseks, sest Jumal ei saaks õigustatult täita oma lepinguosa, milleks on kõikidele uskujatele omistatav igavese elu and.

Otsi üles järgnevad salmid: Rm 6:23; 1Jh 5:11, 13. Milline ühine sõnum neis on?

Meil on igavese elu tõotus, sest üksnes Jeesus saab parandada rikkumise, mille tõttu me üldse igavese elu kaotasime. Kuidas? Kuna üksnes Looja õigus ja piiritu väärtus saab tühistada võla, mis meil käsust üleastumisega tekkis – nii lai on lõhe, mille tekitas patt. Mida aga öelda Jumala igavese moraalikäsu tõsiseltvõetavuse kohta juhul, kui piiratud, lühiaegne ja loodud olevus saaks sellest üleastumise eest tasuda? Üksnes Isik, kes on võrdne Jumalaga, kes pole elu laenuks saanud ega põlvne kellestki, vaid kellel on elu igavesti, saab tasuda nõutud lunahinna, et vabastada meid käsule võlgu olemisest. Just niiviisi täidetakse kõik lepingutõotused; just niiviisi kuulub meile igavese elu tõotus juba praegu; just niiviisi lunastatakse meid patu ja surma küüsist.

Kujuta ette, et kellegi laps viskab kunstimuuseumis tinti täis õhupalli vastu Rembrandti maali ja rikub selle täiesti. Maali väärtus on miljonites; lapsevanemad ei suuda maksta ligilähedaltki seda, mida nad võlgu on, kui nad ka kogu omanduse müüksid maha. Mis mõttes aitab see näide mõista, kui tõsiseltvõetava lõhe on põhjustanud patt, kui abitud oleme meie seda heastama ja miks üksnes Issand saab selle võla maksta?

Teisipäev, 15. juuni

Aabrahami usk: I

„Ta uskus Issandat ning see arvati temale õiguseks“ (1Ms 15:6).

See salm osutub üheks sügavmõttelisimaks lauseks kogu Pühakirjas. See aitas tuvastada piibelliku usu olulist tõde – et õigeks mõistetakse üksnes usust – juba sajandeid enne, kui Paulus sellest kirjas roomlastele kirjutas. See aitab tõestada mõtet, et Eedenist alates on pääste ikka tulnud samamoodi.

Piiblisalmi vahetu kaastekst aitab aru saada, kui suur oli Aabrami usk, kui ta uskus poja kohta käivat Jumala tõotust, kuigi kõik füüsilised tõendid näitasid selle tõotuse võimatust. Tegemist on niisuguse usuga, mis mõistab omaenda ülimat abitust, usuga, mis nõuab oma mina täielikku alistamist, usuga, mis vajab täielikku kuuletumist Issandale, usuga, mille tulemuseks on sõnakuulmine. Selline usk oli Aabramil ja see „arvati temale õiguseks“.

Miks ütleb Piibel, et see „arvati“ ehk „hinnati“ talle õiguseks? Kas Aabram oli „õige“ Jumala õiguse mõistes? Mida ta tegi veidi aega pärast seda, kui Jumal ta õigeks kuulutas, mis aitaks meil aru saada, miks teda sellise õigusega tunnustati, vastandina sellele, milline ta ise tegelikult oli?

Ükskõik, kui palju elas Aabram usus ja kuulekuses, polnud tema elus ikkagi täiuslikku usku ega täiuslikku kuulekust. Mõnikord ilmutas ta mõlemas nõrkust. (Kas kõlab nagu mõne tuttava inimese elu?) Kõik see suundub peamisse punkti, milleks on: õigus, mis meid päästab, on õigus, mis meile omistatakse, õigus, mis (kasutades peent teoloogilist terminit) meie *arvele pannakse*. See tähendab, et Jumala silmis kuulutatakse meid õigeks, kuigi oleme vigased; see tähendab, et taeva Jumal vaatab meid kui õigeid, isegi kui me pole. Nii tegi Ta Aabrami puhul ja nii teeb Ta kõikide puhul, kes tulevad Tema juurde „Aabrahami usus“ (Rm 4:16).

Loe Rm 4:1–7. Vaata kaasteksti, milles Paulus kasutab 1Ms 15:6. Palveta nende salmide juures ja kirjuta oma sõnadega välja, mida need sinu uskumist mööda ütlevad.

Kolmapäev, 16. juuni

Aabrahami usk: II

Veelkord 1Ms 15:6 vaadates näeme, et eri tõlked on siin kasutanud sõnu „loetud“ (heebr, *hasab*) või „peetud“ või „hinnatud“ või „arvatud“.

Moosese raamatutes kasutatakse sama sõna muudeski kohtades. Mõnd inimest „peetakse“ või „arvestatakse“ kellekski, keda ta ei ole. Näiteks 1Ms 31:15 väidavad Raahel ja Lea, et nende isa „pidas“ („hindas“ või „arvestas“) neid võõraks, ehkki nad olid tema tütred. Leviitide kümnist „arvestati“ („hinnati“ või „loeti“) nagu vilja rehealusest, kuigi ilmselt polnud tegu viljaga (4Ms 18:27, 30).

Kuidas avaldub selline arvestamise või lugemise mõte ohvrite puhul? (3Ms 7:18; 3Ms 17:1–4).

3Ms 7:18 tõlgib sõna *hasab* kui „arvestama“. Kui vastava ohvri („tänuohvri“) liha on kolmandaks päevaks söömata, on selle väärtus kadunud ja seda ei tule enam „arvestada“ (heebrea keeles *hasab*) ohvritooja kasuks. 3Ms 7:18 räägib olukorrast, mille puhul ohver „arvestatakse“ patuse eest (võrdle 3Ms 17:1–4), kes seisab seejärel Jumala ees õigena. Jumal arvestab patuse õigeks, kuigi inimene on tegelikult patune.

Võta aega mõtiskleda imelise tõe üle, et kuigi oleme vigased, saab meid Jumala silmis arvestada või lugeda õigeks. Kirjuta oma sõnadega välja, kuidas sina saad aru, mida see tähendab.

Fraasi „õigus usu läbi“ olemuseks on tohutu tõde, et meid ei kuulutata õigeks mitte mingi teo tõttu, mida teeme, vaid usust sellesse, mida Kristus on meie heaks teinud. Ometi ei tee meie usk iseenesest meid õigeks; usk on pigem vahend, mille abil saame õiguse anni. See on kristluse tuum, ilu, mõistatuslikkus ja aulisus. Kõik, mida me kristlastena, Kristuse järelkäijatena usume, juurdub selles imelises arusaamas. Usu läbi arvestatakse meid Jumala silmis õigeks. Kõik muu, mis järgneb – sõnakuulmine, pühitsemine, pühadus, iseloomu arendamine, armastus – peaks võrsuma sellest olulisest tõest.

Kuidas vastaksid kellelegi, kes püüab olla kristlane, kuid ütleb: „Aga ma ei tunne ennast õigena?“

Neljapäev, 17. juuni

Toetuda tõotustele

Kuulsast kardinal Bellarminest, suurest katoliku apologeedist, kes võitles kogu oma elu sõnumi eest, et õigeksmõistmine tuleb üksnes arvele pandud õiguse läbi, räägitakse järgmist lugu. Kui ta lebas surivoodil, toodi tema juurde krutsifiksid ja pühakute teened, et need aitaksid teda enne surma kinnitada. Kuid Bellarmine ütles: „Viige need ära. Minu meelest on kindlam usaldada Kristuse teeneid."

Paljud inimesed, kes liginevad oma elu lõpule, vaatavad elule tagasi ja näevad, kui tühised, kui mõttetud, kui kasutud on nende tegemised ja tööd selleks, et teenida pühalt Jumalalt pääste, ning kui väga vajavad nad Kristuse õigust.

Hea uudis on aga see, et me ei pea ootama surma lähenemist, kui soovime olevikus olla turvaliselt Issandas. Leping tervikuna põhineb Jumala kindlatel tõotustel olevikus, meie jaoks praegu kehtivatel tõotustel, mis teevad meie elu praegu paremaks.

Otsi üles järgmised salmid ja vasta küsimusele, mida leiad iga salmi juures sinu ja Jumala vahelise lepingusuhte arenguks, hoidmiseks ja tugevdamiseks:

Ps 34:9 (Kuidas saad Jumala headust maitsta?) _____

_____

_____

_____

Mt 11:30 (Mida on Kristus meie heaks teinud, mis teeb selle koorma kergeks?)

_____

_____

_____

Rm 5:1 (Mis on õigeksmõistmisel tegemist rahuga?) _____

_____

_____

_____

Fl 2:7, 8 (Mida oled Kristuse läbielamisest saanud?) _____

_____

_____

_____

Analüüsi palvemeeles oma elu ja küsi endalt, mida sa teed, mis tugevdab su sidet Jumalaga, ning mis seda kahjustab. Millised muudatused tuleb ette võtta?

Reede, 18. juuni

Toetav mõte: „Ainus viis, kuidas ta [patune] õigeksmõistmise saavutab, on usu kaudu. Usu läbi saab ta Jumalale esitada Kristuse teened ning Issand paneb Tema Poja sõnakuulmise patuse arvele. Inimese luhtumise asemel võetakse vastu Kristuse õigus ning Jumal võtab vastu, andestab, mõistab õigeks kahetseva, uskuva inimhinge, kohtleb teda nii, nagu oleks ta õige, ja armastab teda nii, nagu Ta armastab oma Poega. Just nii arvestatakse usk õiguseks." – Ellen G. White, „Valitud kuulutused", 1. raamat, lk 367.

„Kui me meeleparanduse ja usu kaudu võtame Kristuse vastu oma Päästjaks, annab Issand meie patud andeks ning vabastab seaduse rikkumise eest määratud karistusest. Siis seisab patune Jumala ees nagu õige inimene; tal on Taeva poolehoid ning Vaimu abil on tal osadus Isa ja Pojaga.

Siis tuleb teha veel üks järk-järgult edenev töö. Tõde peab hakkama inimhinge pühitsema. Ja seegi teostub usu läbi. Sest iseloom muutub üksnes Kristuse armust, mille me usu läbi saame." – Ellen G. White, „Valitud kuulutused", 3. raamat, lk 191.

Küsimused aruteluks:

1. Kuidas teha vahet elava ja surnud usu vahel? (Jk 2:17, 18). Kuidas Paulus elavat usku kirjeldab? (Rm 16:26). Milline võtmesõna aitab avada usuga kaasneva?

2. Kuidas vastata väitele (mis kaasneb teatud loogilise järjepidevusena), et kui meid päästetakse üksnes meie arvele pandud õiguse tõttu, mitte aga meis endis oleva õiguse tõttu, siis on ju ükskõik, mida me teeme või kuidas käitume?

3. „Meie Jumala poolt vastuvõtmine on kindel ainult Tema armastatud Poja tõttu ning head teod on Tema patte andestava armastuse tegevuse tagajärg. Need ei too meile au ja meile ei arvestata meie heade tegude tõttu mitte midagi, millele võime oma hinge päästmiseks osutada… Ta [usklik] ei saa esitada oma häid tegusid, õigustamaks oma hingeõnnistust." – Ellen G. White, „Valitud kuulutused", 3. raamat, lk 199. Mõeldes sellele tsitaadile, küsime, miks siis on headel tegudel oluline osa kristlikus kogemuses?

Kokkuvõte: Vana leping, uus leping: Jeesus maksis käsule võlgu olemise, et me võiksime olla Jumala silmis õiged.

Iganädalane reis misjonipõllule

Selle loo on kirjutanud Andrew McChesney Adventmisjonist.

Osa USA Texase osariigis elavaid lapsi kuulab misjonijutustusi, kuid lisaks lendavad nad ise kaugetesse maadesse, et lugusid isiklikult kogeda.

Kui Seitsmenda Päeva Adventistide Grandviewi koguduse lapsed hingamispäeviti hingamispäevakooli saabuvad, panevad nad ennast kirja Misjoni Lennuliinile. Igale lapsele ulatatakse pass, millel on kiri „Grandview hingamispäevakooli pass", ning sellega saavad nad lennujaama registreerimislauas sihtriigi viisa. Ühel hingamispäeval oli külaline Adventmisjonist valmistanud ette misjoniloo Hiinast, seepärast kleepis lennujaama esindaja – õpetaja Luly Wicklund – igasse passi kodus trükitud Hiina punast lippu kujutava kleepsu. Iga laps saab oma passi ka kolm tähte: ühe õigel ajal kohalejõudmise eest, teise Piibli kaasavõtmise eest ja kolmanda sõbra kaasa kutsumise eest.

Esimesed 10 last, kes õigeks ajaks jõuavad, saavad esimese klassi pardakaardid, mis annab neile loa valida teises toas olevas lennukis istekohad. Hiljem kohale jõudnud saavad äriklassi pardakaardid, kus koht on määratud. Lastel on ka püsikliendi kaardid, mille tagaküljele lisatakse meelespeetav salm. Koguduseliikmete ehitatud lennuk tähendab metallist ja puust raamistikku, mis on kaetud valge riidega. Ovaalsed aknad on reas kere külgedel.

Kui lapsed on kohale istunud, laseb Luly kõlada salvestatud sõnumil. „Täname, et valisite Misjoni Lennuliini, mis pakub teile igal hingamispäeval uut seiklust!" Seda ütleb meeshääl, justkui lennuki kapten. „Palun jääge oma kohtadele ajal, mil üks osavõtja enne lennu algust palvetab."

Sellel hingamispäeval küsis Luly pärast seda teadaannet 11 pardal olnud lapselt nende palvesoove. Üks poiss osutas lennuki tagaotsas haigutavale augule ja hüüatas: „Palvetame, et me lennu ajal lennukist välja ei kukuks." Pärast teiste laste naerupahvakuid lisas poiss tõsiselt: „Palun palvetage mu koera pärast. Ta pole terve." Siis asus lennuk teele Hiinasse.

Pärast maandumist väljusid lapsed lennukist ja istusid ümberkaudsetele toolidele kuulama misjonijutustust Hiinast. Seejärel lendasid nad Texasesse tagasi. Tagasisõidul küsis õpetaja lastelt misjonijutustuse kohta käivaid küsimusi.

Luly, kes töötas Misjoni Lennuliini välja oma 11aastase poja ettepanekul rohkem kui kümme aastat tagasi, ütles, et tema meelest on see kasulik iga kvartali misjoniteema arendamiseks ja misjonilugude teemasse sulandumiseks. Varasematel kordadel on ta kasutanud allveelaeva, koobast ja raketti, mis viis lapsed ümber maailma. Luly ütleb, et sellised reisid muudavad misjonijutustused isiklikumaks.

„Lapsed näevad, et me räägime päris tavalistest inimestest, kes nendes kohtades elavad," ütles ta. Jumal kasutab tavalisi inimesi.

Elu uues lepingus

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: *1Jh 1:4; Jh 5:24; Rm 3:24, 25; 2Kr 5:21; 1Jh 4:16; 1 Im 2:11; IIm 20:6, 14, IIm 21:8.*

Juhtsalm: *„Mina olen tulnud, et neil oleks elu, ja oleks seda ülirohkesti“ (Jh 10:10).*

Sellel veerandaastal oleme tundma õppinud lepingut, mis (kõige lihtsamas, puhtamas vormis) on põhimõtteliselt Jumala ütlus: *Niimoodi päästan ma su patust. Punkt.*

Kuigi lepingutõotuse suureks finaaliks on loomulikult igavene elu uueks loodud maailmas, pole meil vaja selle ajani oodata, vaid võime juba tänapäeval lepingutõotustest rõõmu tunda. Issand hoolib sellest, kuidas elame *praegu*; Ta tahab meie jaoks parimat *praegu*. Leping pole mingi tehing, mille puhul teeme seda ja teist ja kolmandat ning saame siis kaua aja pärast oma tasu. Tasust, kingitustest – õnnistustest neile, kes usu läbi lepingusuhtesse astuvad – saab rõõmu tunda siin ja nüüd.

Selle nädala õppetükk, meie lepinguseerias viimane, vaatleb mõningaid vahetuid õnnistusi ja lubadusi, mis tulevad meie südamesse pandud Jumala armust, kuna oleme Tema koputust kuuldes ukse avanud. Loomulikult on õnnistusi rohkem kui need, mida sellel nädalal puudutame. Kuid teeme lihtsalt algust millelegi, millel pole tõepoolest iial lõppu.

Pilk nädalale: Miks võime rõõmu tunda? Mille alusel seda tõotust taotleda? Milline lepingu osa meid süükoormast vabastab? Mida tähendab saada uus süda?

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 26. juuniks.

Pühapäev, 20. juuni

Rõõm

„Ja me kirjutame seda, et meie rõõm oleks täielik“ (1Jh 1:4).

Vaata, mida Johannes siin kirjutab. Mõne lihtsa sõnaga väljendab ta, et meil kui lepingurahval peaks olema üks suur eelis – tõotus, et on rõõm.

Kristlastena öeldakse meile sageli, et me ei lähtuks tunnetest, et usk ei ole tunne ja et meil on vaja tunnetest kaugemale jõuda, ning see kõik on õige. Kuid samas oleme inimlapsed, tunnete, tundmuste ja meeleoludega olevused. Me ei saa oma tundeid salata; meil on vaja neid mõista, anda neile õige koht ning hoida neid nii palju kui võimalik kontrolli all. Kuid neid salata tähendab salata inimeseks olemist (sama hästi võime öelda, et ring ei ole ümmargune). Nii nagu see salm ütleb, peavad meil olema tunded (antud juhul rõõm), aga need peavad olema täielikud. Öeldu ei kõla ju sedamoodi, et tunded tuleb maha salata, eks ole?

Loe läbi selle salmi kaastekst peatüki algusest alates. Mida kirjutab Johannes varakristlastele, millest ta lootis, et see teeb nende rõõmu täielikuks? Ja miks pidi see neile rõõmu tegema?

Johannes oli üks kaheteistkümnest jüngrist. Ta oli peaaegu Kristuse kolme ja poole aastase tööperioodi algusest peale kohal, tunnistaja nii mõnelegi Jeesuse elu hämmastavaimale seigale (ta oli kohal risti juures, Ketsemanis ja ka muutmise mäel). Pealtnägijana oli ta kindlasti väga sobiv sel teemal rääkima.

Kuid märkad ka, et rõhk pole mitte temal endal, vaid sellel, mida Jeesus jüngrite heaks tegi, nii et neil on nüüd osadus üksteisega ja Jumala endaga. Jeesus on meie jaoks avanud tee sellisesse lähedasse suhtesse Issandaga; ning sellise osaduse – sellise suhte – tulemuseks on rõõm. Johannes tahab, et inimesed teaksid, kuidas see, mida nad on Jeesusest kuulnud, on tõsi (tema nägi, puudutas, tundis ja kuulis Teda), ja nii saavad nemadki luua rõõmurikka suhte oma taevase Isaga, kes neid armastab ning end neile oma Poja kaudu andis.

Teatud mõttes esitab Johannes oma isikliku tunnistuse. Milline on sinu tunnistus sinu suhtest Jeesusega? Mida saad öelda, mis aitab kellelgi tunda suuremat rõõmu Issandast, just nagu Johannes siin edastada püüdis?

Süüst vaba

„Nii ei ole nüüd enam mingit hukkamõistu neile, kes on Kristuses Jeesuses…, kes me ei käi oma loomuse, vaid Vaimu järgi“ (Rm 8:1).

Üks noor naine tapeti julmalt ja tema tapja jäi teadmata. Politsei seadis üles lõksu: paigutas naise hauale varjatud mikrofoni. Mitu kuud pärast naise surma tuli ühel õhtul haua juurde keegi noormees, kes põlvitas ja nuttis ning palus naiselt andeks. Politsei muidugi jälgis tema sõnu ja nabis ta kuriteo eest kinni.

Mis tõi mehe hauale? Süütunne, mis muud?

Loomulikult ei ole keegi meist (loodame) kunagi teinud midagi nii halba nagu see noormees. Me kõik aga oleme süüdlased, oleme kõik teinud midagi, mille pärast meil on häbi ja mida tahaksime olematuks teha, kuid ei saa.

Tänu Jeesusele ja uue lepingu verele ei pea keegi meist elama süümepiinades. Tänase piiblisalmi põhjal ei mõisteta meid hukka. Lõppastme Kohtunik peab meid mitte süüdi olevaks, arvestab, nagu me poleks teinud seda, milles end süüdi tunneme.

Kuidas aitavad siintoodud salmid meil aru saada Rm 8:1st? Jh 5:24; Rm 3:24, 25, 2Kr 5:21.

Kui elame lepingusuhtes Issandaga, on üks suurim tõotus see, et meil ei tule enam elada süükoorma all. Lepinguvere tõttu saab võtta süükoorma meilt, kes valime astuda lepingusuhtesse Jumalaga, kes valime elada usu, meeleparanduse ja kuulekuse tingimuste järgi. Kui Saatan püüab meile kõrva sosistada, et Jumal ei tunnista meid omaks, sest oleme kurjad, halvad ja liiga patused, saame teha seda, mida Jeesus tegi, kui Saatan Teda kõrbes kiusas: saame osutada Pühakirjale ning üks parimaid salme, mida tsiteerida, on Rm 8:1. See ei tähenda patu reaalsuse eitamist meie elus; küll aga tähendab see, et lepingusuhte kaudu, mis meil Issandaga on, ei ela me enam patu hukkamõistu all. Jeesus maksis meie eest karistuse, ja nüüd seisab Ta Isa ees, toob meie kaitseks esile oma valatud vere ning pakub oma õigust meie pattude asemel.

Mida muudab sinu elus see, et Issand on sulle andeks andnud iga sinu tehtud patu? Kuidas aitab see tõsiasi sul käituda kaasinimestega, kes on sinu vastu pattu teinud? Kuidas peaks see mõjutama sinu käitumisviisi nende inimestega?

Teisipäev, 22. juuni

Uus leping ja uus süda

„Et Kristus usu kaudu elaks teie südameis ning te oleksite juurdunud ja kinnitatud armastuses, et te suudaksite koos kõigi pühadega tunnetada, milline on armastuse laius ja pikkus ja sügavus ja kõrgus, ning ära tunda Kristuse armastust, mis ületab iga tunnetuse, et te oleksite täidetud Jumala kogu täiusega" (Ef 3:17–19).

Nagu selle veerandaasta eelnevad õppetükid näitasid, on uus leping see, mille puhul paneb Issand käsu meie südamesse (Jr 31:31–33). Vähe sellest, et südames on käsk, seal on tänase piiblisalmi põhjal ka Kristus, mis on ju loogiline, sest Kristus ja Tema käsk on lahutamatult seotud. Seega jõuame meie südames oleva Kristuse käsuga ja seal elava Kristusega (kreekakeelne sõna, mida selles piiblisalmis tõlgitakse kui *elab*, tähendab ka „püsivalt elama asuma", mis viitab jäävusele) lepingu teise hüveni – uue südameni.

Miks vajame uut südant? Millised muutused ilmnevad neis, kellel on uus süda?

Loe veelkord tänaseid salme. Märkad, kuidas Paulus rõhutab armastust, öeldes, et peame olema „juurdunud ja kinnitatud" sellesse. Need sõnad räägivad armastuse alusmüüris olevast püsivusest, vankumatusest ja kestvusest. Meie usk ei tähenda midagi, kui selle juured pole Jumala armastuses ja kaasinimeste armastamises (Mt 22:37–39; 1Kr 13. ptk). See armastus ei tule tühjast. Vastupidi, armastus tuleb seepärast, et näeme vilksamisi Jumala armastust meie vastu (armastust, mis „ületab mõistmise"), mis avaldus Jeesuses. Selle tulemusena meie elu muutub, meie süda muutub ning me saame uute mõtete, uute soovide ja eesmärkidega uuteks inimeseks. Vastamine Jumala armastusele muudab meie südame ja sisendab armastust kaasinimeste vastu. Ehk just seda mõtleb Paulus, vähemalt osaliselt, kui ta räägib, et oleksime „täidetud Jumala kogu täiusega".

Loe 1Jh 4:16. Kuidas on see salm seotud Pauluse kirjutatuga Ef 3:17–19?

Vaata täna tundma õpitud salme. Mida saad teha, et neis piiblisalmides sisalduvad tõotused sinus täituksid? Kas on midagi, mida sul on vaja muuta, midagi, mis võib-olla segab kogemast „Jumala kogu täiust" (Ef 3:19)? Pane kirja muutused, mida sul on oma elus vaja teha. Tee üks nimestik enda jaoks ja üks klassis jagamiseks, kui soovid. Kuidas saate aidata üksteisel vajalikke muutusi teha?

Kolmapäev, 23. juuni

Uus leping ja igavene elu

„Mina olen ülestõusmine ja elu. Kes minusse usub, see elab, isegi kui ta sureb. Ükski, kes elab ja usub minusse, ei sure alatiseks“ (Jh 11:25, 26).

Igavesel elul on kaks mõõdet. *Käesolev* mõõde, *oleviku* mõõde toob usklikule ülirohke elu kogemise praegu (Jh 10:10). See sisaldab paljusid tõotusi, mida on meile praeguse elu jaoks antud.

Tuleviku mõõde on loomulikult igavene elu – tõotus ihulikust ülestõusmisest (Jh 5:28, 29; Jh 6:39). Kuigi see toimub alles tulevikus, on tegemist sündmusega, mis annab kõigele muule väärtuse; sündmusega, mis annab meie kõikidele kristlikele lootustele viimase lihvi.

Uuri tänast piiblisalmi. Mida Jeesus siin ütleb? Kust leida igavest elu? Kuidas saame aru Tema sõnadest, et need, kes elavad ja Temasse usuvad, kui nad ka surevad, ei sure alatiseks? (Vaata Ilm 2:11; Ilm 20:6, 14; Ilm 21:8.)

Mõistagi me kõik sureme, kuid Jeesuse sõnade kohaselt on see surm ainult uni, lühiajaline paus, mis lõpeb Temasse uskujatele ülestõusmisega elule. Kui Kristus tagasi tuleb, äratatakse Kristuses surnud surematuina üles ning elus olevad Kristuse järelkäijad muudetakse silmapilk surematuks. Nii Kristuses surnud kui ka Kristuses elavad inimesed saavad ühtmoodi ülestõusmise ihu. Sellest ajast algab Jumala rahvale surematus.

Tohutu suur rõõm on praegu teada, et me ei lõpeta hauas, et see pole lõpp, sest me saame uue elu, mis kestab igavesti.

„Kristus sai meiega üheks lihaks, et meie saaksime Temaga üheks vaimus. Selle ühenduse jõul astume me kord hauast välja – mitte ainult Kristuse väe avaldumise tõttu, vaid selle tõttu, et Tema elu on usu kaudu saanud meie eluks. Nendel, kes näevad Kristuse tõelist olemust ning võtavad Ta vastu oma südamesse, on igavene elu. Vaimu läbi elab Kristus meis ja usu kaudu südamesse vastu võetud Püha Vaim on igavese elu algus.“ – Ellen G. White, „Ajastute igatsus“, lk 388.

Mismoodi saame praegu tunda rõõmu igavese elu hüvedest? Teiste sõnadega, mida see tõotus meiega praegu teeb? Pane kirja mõni hüve, mida see igavese elu tõotus sulle isiklikult igapäevaelus annab. Kuidas jagada seda lootust ja tõotust kellegagi, kes on just praegu hingehädas näiteks armastatud inimese surma pärast?

Neljapäev, 24. juuni

Uus leping ja misjonitöö

„Minge siis, tehke jüngriteks kõik rahvad, ristides neid Isa ja Poja ja Püha Vaimu nimesse ja õpetades neid pidama kõike, mida mina olen teil käskinud! Ja vaata, mina olen iga päev teie juures ajastu lõpuni“ (Mt 28:19, 20).

Üle kogu maailma on inimesed sageli hädas sellega, mida Lõuna-Aafrika kirjanik Laurens Van Der Post nimetas „mõttetuse koormaks“. Inimesed leiavad, et neile on kingitud elu, kuid nad ei tea, mida sellega ette võtta, ei tea, mis eesmärgil see on kingitud, ega tea, kuidas seda kasutada. Sama hästi võiks kinkida haruldasi raamatuid sisaldava raamatukogu inimesele, kes neid ei loe, vaid kasutab tule süütamiseks. Millegi väärtusliku kohutav raiskamine!

Uue lepingu kristlased ei pea aga selle probleemiga maadlema. Vastupidi, need, kes tunnevad (ja on isiklikult kogenud) imelisi sõnumeid ristilöödud ja ülestõusnud Päästjast, kes suri kõikjal elavate inimeste pattude eest, et neil võiks olla igavene elu, teavad, mis on rõõm. Pidades silmas Mt 28:19, 20 ühemõttelist üleskutset on sellesse uskujal elus kindlasti ülesanne ja eesmärk: levitada maailmas imelist tõde, mida ta isiklikult Kristuses Jeesuses on kogenud. Milline eesõigus! Peaaegu kõik muu, mida siin maailmas teeme, lõpeb koos selle maailma lõppemisega. Kuid evangeeliumi levitamine kaasinimestele on töö, mille jälg on igavene. Rääkige missioonist ja eesmärgist!

Jaga tänased salmid osadeks. Mis on see, mida Jeesus meil teha käsib, ja mida iga tegu hõlmab? Milline tõotus käib meie kohta, mis peaks andma usku ja julgust täita Kristuse käsku?

Uue lepingu kristlastena on Issand ise andnud meile selge volituse. Ükskõik, kes me oleme, milline on meie koht elus ja mis meid piirab, meil kõigil on oma osa täita. Kas sa teed midagi? Kas saad teha rohkem? Mida saab teie klass ühiselt teha, et sellesse töösse rohkem panustada?

Reede, 25. juuni

Toetav mõte: Loe Ellen G. White'i raamatust „Suur võitlus" peatükki „Jumala rahva vabastamine", lk 635–645, ja raamatust „Tee Kristuse juurde" peatükki „Rõõm Issandas", lk 115–126.

„Pühal Jumala Pojal endal polnud patte ega nurjumisi: Tema kandis teiste nurjumisi, sest Temale asetati meie kõigi ülekohus. Jumaliku kaastunde kaudu seob Ta ennast inimesega ning inimsoo esindajana laseb ennast kohelda õigusrikkujana. Ta vaatab meie pattude pärast meile avanenud hädade kuristikku ning pakub ennast sillutama lõhet, mis lahutab inimese Jumalast." – Ellen G. White, „Bible Echo and Signs of The Times", 1. aug. 1892.

„Tule, mu vend, tule sellisena, nagu oled, patuse ja saastununa. Heida oma süükoorem Jeesusele ning võta usu läbi omaks Tema teened. Tule nüüd, mil halastust veel on; tule patukahetsusega, tule rusutud hingega ning Jumal annab ohtralt andeks. Ära julge käest lasta veel üht võimalust. Kuula armulikku häält, mis anub sul nüüd tõusta surmast, et Kristus saaks sind valgustada. Tundub, et iga praegune hetk on otseselt ühenduses nähtamatu maailma saatusega. Ära siis lase oma uhkusel või uskmatusel panna sind edasi lükkama armupakkumist. Kui sa seda teed, pead lõpuks halama: „Lõikus on lõppenud, suvi on möödunud, aga meid pole päästetud!" ." – Ellen G. White, „Tunnistused kogudusele", 5. kd, lk 353.

Küsimused aruteluks:

1. „Näeme enda seotust kosmosega," kirjutas Francisco José Moreno, „ning saame aru oma võihiklikkusest ja täielikust jõuetusest; sellest ka meie ebakindlus. Tagajärjeks on hirm." – „Between Faith and Reason: Basic Fear and the Human Condition" (New York: Harper and Row, Publishers, 1977), lk 7.

Võrdle seda väljavõtet sellel nädalal Ef 3:17–19 õpituga. Arutlege kahe väljavõtte erinevuse üle.

2. Jumal tõotab meile, Jeesusesse uskujaile, rõõmu. Kas rõõm on sama, mis õnn? Kas peame alati olema õnnelikud? Kui ei, siis kas meie kristliku kogemusega on midagi viltu? Mida näeme Jeesuse elust, mis aitab meil mõista vastuseid nendele küsimustele?

3. Arutlege veel mõtte üle olla „täidetud Jumala kogu täiusega" (Ef 3:19). Mida see tähendab? Kuidas seda oma elus kogeda?

Kokkuvõte: Leping pole lihtsalt mingisugune süvateoloogiline idee; see määratleb hoopiski, kui suur on meie päästev suhe Kristusega; suhe, mis annab meile imelised hüved praegu ja Tema tulekul.

Jumal on päriselt olemas

Kirja pannud Andrew McChesney Adventmisjonist.

Cristian Suárez Colombiast hakkas uimasteid kasutama 14aastaselt.

18 eluaastaks oli ta kirglik narkomaan – ja lootustandev rokkmuusik, kes võitis hästituntud rokkbändi uue liikme valiku. Ta mõtles, et on jõudnud tippu, kui mängis metsistunud rahvahulgale väljamüüdud jalgpallistaadioneil.

Kui ta sai 21-aastaseks, otsustas ta soolokarjääri kasuks ja tema unistused kukkusid kokku. Pärast üht hirmuäratavat aastat polnud tal enam raha ega kodu. Ta kolis tagasi ema juurde. Uimastid näisid olevat ainus pelgupaik.

Cristian polnud kunagi Jumalasse uskunud. Kuid kurva, üksildase ja üksi koju jäänuna tõstis ta pilgu ning ütles: „Issand, ma ei tea, kes Sa oled. Ma isegi ei usu Sinusse. Aga kui Sa oled päriselt olemas, siis on mul vaja, et Sa seda mulle ütleksid. Kui Sa ütled mulle: „Olen päriselt olemas“, siis hakkan Sind järgima.“

Selsamal hetkel helises tema mobiiltelefon.

„Hallo, kas ma saaksin rääkida Cristian Suárezega,“ küsis ühe eakama naise hääl.

„Te räägitegi temaga,“ vastas Cristian. „Mida ma saan teie heaks teha?“

„Cristian, ma helistan sellepärast, et öelda sulle, et Jumal on päriselt olemas,“ teatas naine.

Cristian oli rabatud. Helistaja oli öelnud täpselt need sõnad, mida tema oli Jumalalt palunud selleks, et Temasse uskuda.

„Mis teie nimi on?“ küsis noormees.

Naine ütles, et on Nulbia, aga Cristian ei tundnud teda. Naine selgitas, et on 65aastane ja ühe tema muusikust sõbra, Leonardo õde.

„Miks te mulle just sellised sõnad ütlesite?“ küsis Cristian.

Naine meenutas, kuidas Cristian oli käinud esimest korda tema kodus kaks nädalat tagasi, et tema vend proovi viia. Tol ööl palvetas naine: „Issand, see mees vajab Sind.“ Ta sai vennalt Cristiani telefoninumbri ja tundis kaks nädalat hiljem tungi helistada. Naine palvetas: „Issand, kasuta mind“ ja helistas. Cristian helistas erutatult teisele sõbrale, Alfonsole, et talle sellest telefonikõnest rääkida. Alfonso tajus tema hääles kummalist kõla ja palus Cristianil enda juurde tulla. Cristianiga kohtudes oli tal käes Piibel. Cristian üllatus. Alfonso polnud nende aastate jooksul, mil nad sõbrad olid, kunagi Jumalast rääkinud. Sellel õhtul pidas Alfonso talle põhjaliku piiblitunni seitsmenda päeva adventistide uskumustest. Tuli välja, et Alfonso tahtis saada adventistiks.

Kolm kuud hiljem ristiti narkootikumidest vabanenud Cristian. Täna, aastakümme hiljem, õpib ta Colombia Adventülikoolis Medellinis (Colombia Vabariigis), et saada pastoriks. Alfonsogi on adventkogudusega ühinenud.

Cristianil pole Jumala suhtes enam vähimatki kahtlust. „Jumalale pole miski võimatu,“ ütles ta.

Kolmeteistkümnenda hingamispäeva annetus aitab avada misjonitöö väljaõppekeskuse Colombia Adventülikoolis.